ޔައުމިއްޔާ ނަންބަރު: 27/3/2020

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޔައުމިއްޔާ

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 27 ވަނަ ޖަލްސާ

٢١ رَبِيْعُ الآخِر ١٤٤٢

6 ޑިސެންބަރު 2020

(އާދީއްތަ ދުވަސް)

ޖަލްސާ ފެށުނު ގަޑި: 16:32

ޖަލްސާ ނިމުނު ގަޑި: 22:40

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ ހަތާވީސްވަނަ ޖަލްސާ

6 ޑިސެންބަރު 2020 (އާދިއްތަ ދުވަސް)

---

1. ހަމްދު ޞަލަވާތް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرّحمن الرّحيم، الحمد لله والصّلاة والسّلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. މަޖިލިސް ފެށީ.

2. ޖަލްސާގެ ޙާޟިރީ އިއްވުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދަކީ 6 ޑިސެންބަރު 2020 ވީ އާދިއްތަ ދުވަސް. 1442 ވަނަ އަހަރުގެ ރަބީޢުލްއާޚިރު މަހުން 21 ވަނަ ދުވަސް. ދޮށަ ނަކަތުން 10 ވަނަ ދުވަސް. އަޅުގަނޑުމެން އިށީނދެ މި ތިބީ، 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ތިންވަނަ ދައުރުގެ 27ވަނަ ޖަލްސާގައި. މި ވަގުތު ޖަލްސާއަށް ވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 33 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ސަލާމުގައި 5 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު، އަދި އައިސޮލޭޝަނުގައި އެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު.

3. ދުވަހުގެ އެޖެންޑާ އިއުލާންކުރުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަކީ އޖ/27/3/2020.

4. ރިޔާސަތުން އަންގާ އެންގުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

މިއަދުގެ އެޖެންޑާ މިއީ ވަރަށް ދިގު އެޖެންޑާއެއް. އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާން ހުރި މަސައްކަތްތަކެއް ވަރަށް ގިނަ. އަދި މާދަމާގެ އެޖެންޑާއަކީ ވެސް އެހާމެ ދިގު އެޖެންޑާއެއް. އަޅުގަނޑު ވިސްނައި މި ހުރީ މިއަދު 7 ޖަހަންދެން މި ކޮށް ގެންދިއުމަށްފަހު، ދެން 8:30އާ ޓީބްރޭކް ގެދުކަނޑާލުމަށްފަހު، 8:30 ގައި އަޅުގަނޑުމެން ފެށުން އަނބުރާފެށޭނެ. ކުރިއަށް ގެންގޮސް 10:30 ގައި އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ނުވަތަ މަސައްކަތް ނިމުނީމާ ބްރޭކަށް އެރުން. އަޅުގަނޑުގެ އަރާމަކީ، އެންމެ ފަސްވެގެން 10:30 ގައި ބްރޭކަށް އެރުން. މިއަދުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ތެރޭގައި އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނަށް ގެނެވޭ އިސްލާހު އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާން އިސްލާހުކުރެއްވުމާ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސަލާމަތީ ބާރު ގާނޫނު އިސްލާހުކުރެއްވުމާ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާނެ. އަދި ހައްޖު ޖަމާޢަތްތަކުގެ ފުރުޞަތުގެ ގާނޫނު އިސްލާހުކުރެއްވުމާ މިރޭ އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާނެ.

ކުއްލި މައްސަލަ

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުއްލި މައްސަލައެއް ލިބިފައި އެބައޮތް. އެއީ ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލައެއް. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) އަޅުގަނޑު ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، މި ހުށަހަޅުއްވާފައި އޮތް ކުއްލި މައްސަލަ ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކުއްލި މައްސަލައިގެ ހުލާސާ. ވަޒީފާގެ ބިރުވެރިކަން ނައްތާލައި އަމާން ވެށްޓެއް ގާއިމުކޮށްދިނުމުގެ ވައުދަކީ މިހާރު ހިނގަމުންދާ ސަރުކާރު ވެރިކަމަށް އައުމަށްޓަކައި ވީ ވައުދުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއް ވައުދު ކަމުގައި ފާހަގަކުރަން، އިންސާފު ހޯދަމުން، އަދި ވަޒީފާ ދިނުމުގައި، ވަކިކުރުމުގައި އަންނަ އުސޫލުތަކާ ވެސް ހިލާފަށް ސަރުކާރުގެ ހިއްސާ އޮތް ހިންގާ ކުންފުނިތަކަށްވާ، އެސް.ޓީ.އޯ، ސީ.ޑީ.އެލް، އާދަމް އާޒިމް ބޭންކާ ފެނަކަކޯޕަރޭޝަން ވަޒީފާގައި، އޭނާ ބޭންކާ ފެނަކަކޯޕަރޭޝަން ވަޒީފާއިން ގޮނޑިއާ އެކަމާ ނުރުހުމާ، އިންސާފުވެރިކަމާ ޚިލާފަށް ކަންކަން ކުރެއްވުމަށް އެމް.ޓީ.ސީ.ސީގައި 23 އަހަރުދުވަހު ހިދުމަތްކުރި ތަޖުރިބާ ލިބިފައިވާ، ޕްރޮޖެކްޓް މެނޭޖްމަންޓް ދާއިރާއިން މާސްޓަރސް ޑިގްރީ ހާސިލްކޮށްފައިވާ އާދަމް ޢާޒިމްގެ ދެންނެވިއްޖެއްޔާ އަދި މުވައްޒަފުން

ކަމެއް ކަމަށް ބުނީ، ވަޒީފާއިން ވަކިކުރަންޖެހޭ އެއްވެސް ސަބަބެއް ނެތި އަރްދަދު ދިޔައީ ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި އާދަމް އާޒިމް ބޭނުންވާ ޚިދުމަތްތަކަށް ވަޒީފާދީ، އަދި އެހާ ބޭނުންވާ ބަޔަކު ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށް، ބައެއް ޚިދުމަތްތަކަށް އަމިއްލައަށް ވަޒީފާއިން ވަކިވުމަށް މަޖުބޫރުކުރެވޭން ބައެއް ވަޒީފާއިން ވަކިވެފައިވާ ކަމަށް ވެސް ސަރުކާރަ މަޢުލޫމާތު ލިބިފައިވާތީ، ސަރުކާރުގެ ވަޢުދާ ހިލާފަށް ސަރުކާރުގެ ހިއްސާ އޮތް ކޮމްޕެނީތަކުގެ ސީ.އީ.އޯއަކަށް ސަރުކާރުން ކަނޑައެޅުއްވާފައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ކުރި އެ ކަމަކީ މިހިސާބުން ހުއްޓުވަންޖެހޭ އަމަލެއްކަމަށް ވާތީ އެކަން ހުއްޓުވައި، އާދަމް އާޒިމް އެ ސިޔާސީ އަމަލުގެ ދަށުން ވަޒީފާއިން ވަކިކޮށްފައިވާ ފަރާތްތަކަށް ކޮބައިތޯ މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހުން ބައްލަވައިދެއްވައި އެ ފަރާތްތަކަށް އިންސާފު ހޯދައިދެއްވުމުގެ ފުރުޞަތު މިހިސާބުން މިހިސާބަށް އަޅުއްވަންޖެހޭ ކަމަށް ގަބޫލުކުރަމެވެ. އާދަމް އާޒިމް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިޔާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައަކީ މި ފާޅުކުރެވުނު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)އާ ހަމަ އެއްވެސް ގުޅުމެއް މިހާރު އެ ހުށަހަޅުއްވާ މައްސަލައާ ނެތިމަ، އެކަން ހަމަ ނިޒާމީ މައްސަލައަކަށް ވާތީ އެކަން އަޅުގަނޑު ހަމަ؛ ކުރިން މައްސަލައެއް ހުށަހަޅަންޖެހޭ ގޮތް (ނ)ގައި ވަރަށް ސާފު އިބާރާތުން އެބަހުރޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދަމް އާޒިމް އެސް.ޓީ.އޯ ހިންގަވަން ހުންނެވި ދުވަސްވަރު އާއްމުގެ އަމަލުތަކާ ދެދު ހިތްހަމަޖެހުމުގެ ވަޒީފާއެއް އެސް.ޓީ.އޯގެ ވަޒީފާއިން އާދަމް އާޒިމް ވަކިކޮށްފައިވާ ކަމާއި، އަދި އެ ވަޒީފާތަކުން ކަމާ ބޭނުން ވަޒީފާތަކަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅުއްވައި ބައްދު ޕްރޮމޯޝަންތަކައި ކުރި މަސައްކަތްތަކުގެ ދަށުން 4.5 މިލިއަން، ހަތަރު މިލިއަން ފަސް ލައްކަ ރުފިޔާ

އެސް.ޓީ.އޯއިން [illegible] ދޭންޖެހިފައިވާ ކަމާއި، އާދަމް އާޒިމް އެމް.ޑަބްލިއު.އެސް.ސީގައި ހުންނެވިއިރު އެތަނުގެ މުވައްޒަފުންތަކެއްގެ މައްސަލަ ކޯޓު މަރުޙަލާގައި ހިނގަމުން [illegible] [illegible] މައުލޫމާތު ލިބިފައިވާތީވެ، އާދަމް އާޒިމަކީ ސަރުކާރުގެ އެއްވެސް ކުންފުނިއެއްގެ އިސްވެރިޔަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމާއި، އާދަމް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަބަބުން ސަރުކާރަށް ވެސް [illegible] ބޮޑު ގެއްލުމަކަށް ވާނީ، މިކަން [illegible] [illegible]؛ އަޅުގަނޑު މި މައްސަލަ ހުށަހެޅީ، މި ކުއްލި މައްސަލަ. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްވެރި މެންބަރު. ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްވެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުއްވުމާ މެދު އިޙްތިރާމްވެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތުދެއްވައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 87
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 51
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 04
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 41
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 45
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު: 23
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ: ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ކުއްލި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 51 މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 4 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް 41 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވައިފި. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވަން ބޭނުންވެވަޑައިނުގަންނަވާ މެންބަރަކު ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 45 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 23 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ކުއްލި މައްސަލަ ބަލައިނުގަނެވުނު.

5. މައްސަލަ

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައެއް އެބަވޭ. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކުރުމަކީ މާތްވެގެންވާ އިސްލާމްދީނާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީން އިންތިހާއަށް ބާރުއަޅާ ކަމަކަށް ވުމާއި، އަދުލުއިންސާފު ގާއިމުކޮށް [illegible] [illegible] ދިވެހި ދައުލަތަކަށް ވާޖިބުކަމެއް އަދި [illegible] [illegible] އެންމެ މުހިންމު [illegible] ގަބޫލުކުރެވިފައިވޭ، “Justice delayed is justice denied” (އިންސާފު ލަސްވުމަކީ އިންސާފު ނުލިބުން) ކަމުގައި ވިޔަސް [illegible] [illegible] [illegible] ކުރީގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢަބްދުﷲ ޔާމީން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމަށް އިންސާފު ލިބުން ލަސްވުމާއި، އެކަމުގެ ސަބަބުން ރައީސް ޔާމީނަށް [illegible] [illegible] [illegible]، އަދި އެމަނިކުފާނުގެ [illegible] [illegible]، ނުހަނު އަނިޔާވެރި ގޮތެއްގައި [illegible] ސ. ހިތަދޫ [illegible] މުޙައްމަދު [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] ޢަބްދުﷲގެ [illegible] މައްސަލަ ފަދަ އެތައް މައްސަލައަކަށް އިންސާފު ނުލިބި [illegible]، އަދި އިންސާފު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އިންސާފު ލިބިފައިނުވާ [illegible] [illegible]، [illegible]

ތަޙުޤީޤުކުރުމާއި ޝަރުޢީ ނިޒާމުގެ ތެރެއަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމެއް ނެތި އިންސާފު ލިބޭނެކަމުގެ ޔަޤީންކަން ރައްޔިތުންނަށް ހޯދައިދީ، އިންސާފު ގާއިމުކުރުން އަވަސްކުރުވުން ގޮތްތަކެއް ހޯދުމަށް ދައުލަތުން ސަމާލުކަން ދެއްވުމަށް އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި މައްސަލަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅަމެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ވޯޓުގެ ރަނގަބީލު ޖައްސަވައިދެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 170 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ކުއްލި މައްސަލަ، މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅި މެންބަރު:	މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް
ރައްޔިތުންގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	62
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	16
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	36
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	03
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	52
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	23
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސްނުވި

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 179 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައަށް މަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ 62 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 16 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 36 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދީ ބޭނުންވެވަޑައިގެންނެވީ 3 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ތިއްބެވި. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 52 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 27 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ކުއްލި މައްސަލަ ބަލައިގަތުމަކަށް ފާހެއްނުވި.

6. ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންތައް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6- ކޮމިޓީތަކުން ހުށަހަޅާ ކަންތައް.

6.1- ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ، ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާހް. ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާހް.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ފަލާހް ފާހަގަކޮށްދެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އަށް ހުށަހެޅިފައިވާ އިސްލާހު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. މިއީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ރައްޔިތުންގެ މާފަންނު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒާ ބެހޭ ޤާނޫނު)އަށް އެއްވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. ސަރުކާރުން މި ބިލު ހުށަހެޅުއްވުމުގެ ބޭނުމަކީ، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް އިޝޫކުރުމާ ގުޅޭ އެންމެހައި ކަންތައްތައް ސަރުކާރުގެ އެޖެންޓެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީން ކުރަމުންދާއިރު، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް މާކެޓް އިތުރަށް ފުޅާކޮށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒްގެ ސެކަންޑަރީ މާކެޓް ޤާއިމުކޮށް، އެ މާކެޓްގައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ގަނެވިއްކުމުގެ އިންތިޒާމުތައް ހަމަޖެއްސުމަށާއި، ސެކިއުރިޓީޒާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުމަށާއި، ކެޕިޓަލް މާކެޓް އިތުރަށް ފުޅާކޮށް ހަރުދަނާކުރުމަށް މަޒުބޫތުކުރުމަށް ޓަކައި މި ގާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އިސްލާހުތައް ގެނައުމެވެ. ބިލު

ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޓީން ބެލި ކަންކަން؛ ކޮމިޓީން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި މައިގަނޑު ގޮތެއްގައި ބެލި ކަންތައްތަކަކީ، ޕްރައިމަރީ މާކެޓުގައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ދޫކުރުމުގެ ހުރިހާ މަސްއޫލިއްޔަތެއް ފުރިހަމަކުރުމުގެ ޒިންމާ މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީގެ ބެލެނިވެރިކަމުގެ ދަށުގައި ބާއްވަމުން ބާރުއެޅުމާ ގުޅޭ ގޮތުން މި ބިލު ފަރުމާކުރުމަށް. ސެކަންޑަރީ މާކެޓް ރެގިއުލޭޓުކުރާނީ ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަމުން، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ރެގިއުލޭޓުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއާއި ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ދައުރު ސާފުކޮށް އެނގޭނެ ގޮތަށް މި ބިލު ފަރުމާކުރުމަށް. އަދި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް މާކެޓް އިތުރަށް ފުޅާކޮށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒްގެ ސެކަންޑަރީ މާކެޓް ގާއިމުކޮށް، އެ މާކެޓުގައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ގަނެވިއްކުން [illegible] ހަމަޖެއްސުމުގައި، ސެކިއުރިޓީޒްއާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުމަށާއި، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ހަރުދަނާކުރުމަށް މަގުފަހިވާ ގޮތަށް މި ބިލު ފަރުމާކުރުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒްއާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ހުރިހާ އިބާރާތު މާއްދާތައް ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުން. އަދި މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން އާންމުންގެ ހިޔާލު ހޯދުމަށް އިޢުލާނުކޮށް ހުޅުވައިލުން. އެއަށްފަހު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއާއި، ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީއާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި، މޯލްޑިވްސް ސްޓޮކް އެކްސްޗޭންޖާއި، އަދި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ބޭންކުތަކަށް ސިޓީފޮނުވައިގެން ހިޔާލު ހޯދުން. މީގެއިތުރުން ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް މާކެޓް އިތުރަށް ފުޅާކޮށް ތަރައްޤީކުރުމަށް ޓަކައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒްގެ ސެކަންޑަރީ މާކެޓް ގާއިމުކޮށް، އެ މާކެޓުގައި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ގަނެވިއްކުން ގޮތަށް ހަމަޖެއްސުމުގައި، ސެކިއުރިޓީޒްއާ ގުޅިގެން ކުރަންޖެހޭ އެހެނިހެން ކަންކަން ކުރުމަށް [illegible] [illegible] މި ބިލު ފަރުމާކުރުމަށް ބަލައި، ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] މަޝްވަރާކުރުމަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އޮތޯރިޓީއާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި، [illegible] [illegible] އޮތޯރިޓީއާއި، މޯލްޑިވްސް ސްޓޮކް އެކްސްޗޭންޖާއި، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ދިރާސާކުރެއްވިއެވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުން ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލަށް ކޮމިޓީން ވަނީ އިސްލާހުތަކެއް ގެނެސްފައެވެ؛ މައިގަނޑު ބިލަށް ގެނެވުނު މައިގަނޑު ސަބަބަކީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކެޕިޓަލް މާކެޓް ފުޅާވަމުން އަންނަނީ، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ފަދަ ތަފާތު އެކި ވަސީލަތްތަކާއި [illegible] ޕްރޮޑަކްޓްސް މި މާކެޓަށް [illegible] ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓްގެ [illegible] ދަށުން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible]

އަދި ރެގިއުލޭޓަރީ ފްރޭމްވޯކް ހެދުމުގެ ބާރު އެ އޮތޯރިޓީއަށް [illegible] ކަމަށް ވާތީ، [illegible] އެ އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް [illegible] ބަޔާންކުރުމާއި، [illegible] ގާނޫނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ހަރުދަނާކުރުމާއި، [illegible] ގުޅޭ ދިރާސާކޮށް [illegible] [illegible] [illegible] އެކަންކަމާ ގުޅޭ އާންމުން އަހުލުވެރިކުރުމަށް އެ އޮތޯރިޓީއަށް ފުރުޞަތުދިނުމަށް. ކެޕިޓަލް މާކެޓް ފުޅާވަމުން އަންނައިރު ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ފަދަ [illegible] [illegible] ވަސީލަތްތަކާއި، [illegible] [illegible] މި ދާއިރާއަށް [illegible] [illegible] ކަމަށް ވާތީ، ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ދަށުން އެގޮތަށް އާ އުފެއްދުންތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާކެޓަށް [illegible] ގާނޫނީ އަދި ރެގިއުލޭޓަރީ ފްރޭމްވޯކް ހެދުމުގެ ބާރު އެ އޮތޯރިޓީއަށް ކަމަށް ވާތީ، [illegible] އެ އޮތޯރިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ވާޖިބުތައް ބަޔާންކުރުމަށް. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީން ކަމަށް ވާތީ، ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒް ރަޖިސްޓަރުކުރުމުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ފިނޭންސާއި، މޯލްޑިވްސް މަނިޓަރީ އޮތޯރިޓީއާއި، ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީގެ ދައުރު ބަޔާންކުރުމަށް، އަދި ކެޕިޓަލް މާކެޓް ޑިވެލޮޕްމަންޓް އޮތޯރިޓީން [illegible] ކަމަށް މި ބިލުގައި [illegible] ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީއާއި، އެމް.އެމް.އޭއާއި، އަދި ސީ.އެމް.ޑީ.އޭއާ މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު [illegible] [illegible] މިހާރު [illegible] އެ މަޝްވަރާގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޑިވެލޮޕްކުރުމަށް މިހާރު ކުރިމަތިވެފައިވާ އެންމެ ބޮޑު އެއް ގޮންޖެހުމަކީ، އިންޓަރނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑަރޑްތަކާ ހަމަ [illegible] އަދި [illegible] ސިސްޓަމެއް ނެތުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރު ސެކިއުރިޓީޒްގެ [illegible] [illegible] ސިސްޓަމުގައި ސެކިއުރިޓީޒް [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް ހަމަޖެއްސުމަށް [illegible] [illegible] އެކްސްޗޭންޖުގައި އެ ސިސްޓަމް އިންސްޓޯލްކޮށް، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ބިލާއި ވަކި ގޮތެއް. އަދި ސަރުކާރުގެ ސެކިއުރިޓީޒްގެ ޕްރައިމަރީ ޑީލަރުގެ ގޮތުގައި އެމް.އެމް.އޭއިން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށް [illegible] [illegible] ގޮތުގައި [illegible] ގޮތަށް [illegible] [illegible] މާކެޓުގެ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މާކެޓަށް ބޮންޑާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކެޕިޓަލް މާކެޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] ގޮތަށް މި ބިލު ފަރުމާކުރެވިފައިވާނެ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ބޭނުންވޭ. އަދި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނާއި ސަބް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ކުރެއްވި މަސައްކަތަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް އެއް ގަޑިއިރު ކަނޑައެޅިފައި އެބައޮތް. މި ބިލަކަށް އިސްލާހެއް ހުށަހެޅިފައެއްނުވޭ. އަޅުގަނޑު މިހާރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފުރުޞަތު މި ހުޅުވައިލަނީ ބަހުސްކުރުމުގެ ވަގުތުގެ ފުރުޞަތު. އަޅުގަނޑުގެ އެދުމަކީ؛ ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މާލީ ސުލްހަވެރިޔާ ބިލު ގޮތުން ގާނޫނެއް ފާސްކޮށް، މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން މި މަޖިލީހުގައި ދެންމެ ކޮމިޓީގެ މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި. ވަރަށް ރަނގަޅު ފާހަގަކޮށްލައި. ކުންފުނިތަކާ؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބޭންކު އޮފް މޯލްޑިވްސް ވެސް އޮޕަރޭޓް ނުވާ މި ރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމަރުން ބޭރަކަށް. މި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ ކުންފުނިތަކަށް ހަދައިގެން އުޅޭނީ މާލީ ސުލްހަވެރިޔާއާ ސުލްހައަށްކޮށްގެން ވިޔަފާރިކުރުމަށް ބަލައި ޝަރުޠު ބާޒާރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަހުލުވެރިވެގެން އުޅޭ ސަރަހައްދަކީ މި ގައުމުން އުފެއްދުމަށް. ރާއްޖޭގައި ޤާބިލު ކުންފުނިތަކަށް އެބަހުރި. އެކަމަކު ރާއްޖޭގެ ވިޔަފާރިތައް ނުވޭ. ސުލްހަވެރިޔާއަކަށް ކޮންބާރެއްތޯ؟ ތިމާގެ އަމިއްލަ މުދާ، ހިއްސާ އެއީ ސުލްހަވެރިއަކަށް ދުރުކުރެ. ބޮޑެތި އަންނަމަގަކުން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ ވިސްނަން. މިސާލުގެ ގޮތުން، މިކަހަލަ ފުރުޞަތުތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތޮޅުތަކުގައި ހުރި އުސޫލަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށްވުރެ ބިޔަ ވިޔަފާރިތަކުގައި ހިއްމަތް ކުރިއަށްދިޔުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށްވުރެ ބޮޑު ގޮތް، މިދަންނަވާ ގޮތުގެ މަސައްކަތް މިކަހަލަ ފުރުޞަތުތަކެއް ދިނުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާޒާރުގައި ނުކުތް މާ ބޮޑު ވިޔަފާރިތައް. އިންސާނުންގެ ކޮމްޕެނީ މަދު. އެހެންވީމާ، ވިޔަފާރި ބޮޑު ދިރުމާއިގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރިހަމަ ކަރަންސީއަށް ބަދަލުކުރާއިރުގައި، އިމްޕޯޓް އެކްސްޕޯޓް ބަރޯސާ؛ އުފެއްދުންތެރިކަމުގެ ޕްރޮޑަކްޓްތަކުން ދާ ކޮމާޝަލް ބޭންކް އެސް.ބީ.އައި ވެސް، އެޗް.އެސް.ބީ.ސީއަށް ވިޔަސް، އަދި ދެން ހުރި ކުންފުންޏަކަށް ވިޔަސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕްރޮޑަކްޓުން ނުކުމެގެންދާ އިންޓަރނޭޝަނަލް ރެސްޓްރިކްޝަން މާލީ ސުލްހަވެރިޔާގެ އިންޓަރނޭޝަނަލް ސްޓޭންޑަރޑް މި ގެންނަން ގަވާއިދުގައި އޮންނަނީ. އަދާލަތު ފައިނޭންޝަލުގައި، ދިރާސާގެ ބޭޗު ކޮންޓްރޯލްތަކުގެ؛ ކޮންސެޕްޓުގައި ދިރާސާގައި އެބަ އެޕްރޫވް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކަސްޓަމް ބޭރަށް ދާން އެހެންވެގެން ސީ.ޕީ.އައި ވެސް މި ދިރާސާ ނުޖެހޭނެ. އެކަން މި ގައުމުން އުފެދެންވާނީ ކަމަކަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު މި ބަލަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެން އުފެއްދުންތެރިކަން ނެތުމުގެ ސަބަބުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުންފުނިތަކުގެ ޝާމިލު އިޤްތިޞާދު ރަނގަޅުވެގެން ގޮތަކަށް ވިއްކާނަމަ: މިހާރު

އަޅުގަނޑުމެންގެ؛ މިހާރު 3000 ޓޫރިސްޓުން އެބައިވެގެން މި އަހީ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަހުރާވާ! ހަމަ ފަހަރަކު ކުލަބައިބައް އައިސް ޖަމްސާވެއް އެ އޮތް ދަނީ. އުޅަދަދަނީ ބާރަށް، ބާރަށް، ބާރަށް...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މި އިއްވަނީ ބިލުގެ 3 ވަނަ ކިޔުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސިކިއުރިޓީޒާ ބެހޭ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ 3 ވަނަ ކިޔުން. ޝުކުރިއްޔާ.

{6.3}- އަޅުގަނޑު މި އެނބުރެނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.3 އަށް. މާފުކުރައްވާ! އާދެ! 6.3 އަށް. ގ. އުޖާލާގެ ބަލައި ޕާސްލުކުރުމަށް ފުލުހުން ހިންގި އޮޕަރޭޝަނާ ގުޅިގެން، ފުލުހުންގެ ބަޔަކު އިހުމާލުވެގެންކަމަށް ބުނާ މައްސަލަ، ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާނީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ފާހަގަކޮށްލުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމު ޢަލައިކުމް. 5 ޖުލައި؛ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ 5 ޖުލައި ވަނަ ދުވަހު ގ. އުޖާލާގައި ފުލުހުން މިހަރު ހައްދުކުދުމަން ވަދެ، އޮކޮޑިބަރުގައި މާތާދާރިގައި މިހާރު އަސިޔާތް، އަދި އުކާލާ ކުޑިކުން އެ ފުލުހުންނާ ދެދު ފިޔަވަޅުއެޅުމުން ފުލުހުންގެ ތެރެއިން ގިނަ އަދަދެއްގެ ބަޔަކު މިކަމާ އިހުމާލުވެގެންކަން، ޕުސްބުކް ޤަވާޢިދާ ޚިލާފަށް އަދި ނިޔާތަމަންތެރިކަން ދުރުކަމުގެ މައްސަލައިގައި ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުނީ. މި މައްސަލަ ކޮމިޝަނުން ތަހުޤީޤުކޮށްދިނުމުގެ ކޮމިޝަނުގެ ނަންބަރު، ނޮވެމްބަރު ގުޅޭ ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން ބަލަސާން ނިމިފަ، 10 ޖުލައި 2019 ގައި. މި ކޮމިޝަނަށް ދެވުނު އަޅުގަނޑުމެން ކޮމްޕްލެއިންޓް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން ލިޔުމުން 5 ފަހަރެއްގެ މަތިން 5 ސިޓީއެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިފައިވޭ. އަދި އެކަމުގެ ނަތީޖާ އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ފަރާތުން މި ކޮމިޝަނާ ދެވޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން 5 ރިމައިންޑަރެއް ބަލައިލާފައިވާނެ. އަދި މި ކޮމިޝަނުގައި ކަން ހިނގައިދިޔަ ގޮތް ބަލައިލާފައިވާނެ، އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، މިކަމުގައި ހަމައެކަނި ނަސޭހަތްތެރި ކޮމިޝަނުގެ ނިންމައިލުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޝަނަށް ފޮނުވާ ޝަކުވާތަކުގެ އިތުރުން، ކުރިއަށް ދާ ގޮތެއް ނޭނގި ނިމިގެން ދާ ފިޔަވަޅުއެޅުމަށްޓަކާ އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ހަމަޖެހިފައި ގޮތަށް ހުށަހަޅާފައި ތަކުން. ވައިން ޒާބިތާ، ފުލުހުންގެ ގާނޫނު

އިސްލާހުކުރުވުމުންދާއިރު، އަދި ކޯޓުތަކުގައި އެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާއިރު އުނަދަން ބަލައި ރިޢާޔަތްކޮށްދުރުމުގެ މުހިންމުކަމުގެ މައްޗަށް އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުތަކުގައި މަޝްވަރާކުރުވުން. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހުރިހާކަމެއްގެ ގޮތުގައި އެކަން ފާހަގަކޮށްލައިލާން. އަދި ހަމައެހެންމެ، އެއިރުގެ ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ގޮތުން އެކަށީގެންވާ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް. އެހެންކަމުން، މިހާރު އަލަށް އެކުލަވައިލެވުން ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުން މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ބަލަމުން ފުރިހަމަ ތަޙުޤީޤެއް ހިންގުމަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތަކުގެ ތެރޭގައި، ހުރިހާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރޭގައި ހިނގައިފައިވާނެ. އަދި ފުރުޞަތުގެ ބިލުގެ 24 ވަނަ މާއްދާ؛ އަދުލުގެ ބަޔާން ބަޔާނެއްދީފައިވާ އަދި މިހާރު ފުރުޞަތުގެ ނިޒާމުންނާ އުސޫލުތަކާއި ބިލުގެ 26 ވަނަ މާއްދާ؛ އިޖުތިމާޢީ ޢިންޞާފާއި ބައިވެރިވުމުގައި ވިސްނުން، އަދި 28 ވަނަ މާއްދާ؛ ސުލްޙަ މިންވަރެއްގެ ބައިވެރިކަމުގައި ވިސްނުން، މިފަދަ ކަމަކަން އިތުބާރު ގާތް ޑިވެލޮޕްމަންޓްތަކުގެ އުސޫލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާސިލުވާނެ ދަންނަވާނަން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، އެ ގާނޫނުގެ 117 ވަނަ މާއްދާއާއި 118 ވަނަ މާއްދާ، އެއީ ވަޒީފާއަށް ފުރުޞަތާއި އަދި ފުރުޞަތުން ބަރާބަރުކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ވެސް މިހާރު މާއްދާއެއް ހިމެނިފައިވާތީ. އެއީ މިފަދަ އިޙްތިޔާޠުތަކާއި އަދި ފުރުޞަތުގެ ހަރުމަތް ދިނުމުގައި ފުރުޞަތުގެ ހަރުމަތުން އެއްކިބާވެ، އަދި އަމުރަކަން ނުކިޔަމަންތެރިވެ، ދައުލަތާ ދެކޮޅު، ގާނޫނާ ހިލާފު އަމަލުތަކަށް ކުރުން ހުއްޓުވައި، އަދި އެކަންކަން ކުރުކޮށްދީގައި މިހާރު ކަށަވަރުކުރެވިގެން ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން މި ރިޕޯޓު ހުށަހަޅައި. އިޙްތިރާމްތެރި މަޖިލީހުން މި ރިޕޯޓާ ދޭތެރޭ ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުން އެދެން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މި ހުޅުވައިލަދެނީ ބިލުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު. މި ބިލަށް، މި ރިޕޯޓަށް 1 ގަޑިއިރުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު އެބައޮތް. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރު! އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ކުޑަކޮށް އަސްލުން އުނދަގޫވާ ކަހަލަ ރިޕޯޓެއް ދެއްކީ؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ އިތުބާރުކުރާ ބައެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިންޞާފު ސަރވިސްގައި ތިއްބެވި މިއަދު ހަމަ މި ރާއްޖޭގައި ހިނގާ ކަމެއް ވެސް؛ އަޅުގަނޑު ދެން ފާހަގަކުރެވޭ ތެރެއިން ވިޔަސް ޒުވާނުން ސަރުކާރުތަކާ ބައެއް ކޯޓުތަކުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ނުފެނޭ ގޮތަކަށް، އަދި އިތުބާރު ދީ މެންބަރުން ހުރިހާ ދެކޮޅަށް ވެސް. އެހެންވީމާ، ނޫނީ އެބަ ހިނގާ ކަމެއް ވެސް. ހަމަގައިމު ވެސް މި ރާއްޖޭގައި ހިނގަމުންދާ ވާހަކަތަކާއި ވަކިގޮތްގޮތަށް ދެން އެ ދެއްކި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ބައިތަކުން

އަޅުގަނޑު އެދެނީ، އަޚްލާޤީ މިންގަނޑުގައި އޮބްޖެކްޓިވްކޮށް. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި ކޮންސެޕްޓުގައި ހިނގި ކަމަކީ އޮބްޒަރވޭޝަނަށް ތަޙުޤީޤުކުރަނީ. އެއީ ފުލުހުން އަޅުގަނޑު މިހާރު ތެދުވެ ހުށަހަޅަމުން ވެސް ބޭރުން ޖަހައިދީފައި ތަޙުޤީޤާ ނޫނީ ހަމައެކަނި. ވަރަށް ހިތާމަކުރަން އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދައްކަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުން ކުރިން ވެސް މިއީ ޖާގަދީފައި 21 ވަނަ ގަރުނުގައި މި މަޖިލީހުގައި ތަޙުޤީޤުކުރި ބަދަލުކުރަން ތަޙުޤީޤާތަކާ، އުނދަގޫކަމެއްގައި ބޭރުން ޖެހިލާ ތަމްރީނުނުދޭތީ. އެކަނި ފުލުހުން މިހާރު ނުރައްކާ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން. އެކަނިވާ، ހިތާމަކުރަން އަޅުގަނޑު މި ވާހަކަ ދައްކަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުން ސަރވިސްއަކީ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް އަދަބުކުރާ ބައެއް. އަޅުގަނޑު ހިތުގެ ބޭފުޅުން ނިޔާވެއްޖެ ކަމަށް. ފުލުހުން ކަނޑައެޅިގެން ފުރަ ބޭފުޅުން މިހާރު ރިޔާސަތުގެ? ނޫނީ ކަނޑައެޅުމެއް ނޯވޭ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިސްލާމް އިބްރާހީމް ނަސީރު ނޫނީ މިހާރު. އެ މީހުން ބަދަލުކުރަން ނޯވޭ ބަހައްޓާ ނޯވޭއާ، ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރ އެބަޖެހޭ. ކޮމިޝަން؛ އެޖެހިއްޖެ ވާން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖީރަ ބަލައިގަތުމުގެ ދަރުން ޕޮލިސް ކޮމިޝަން އެބަޖެހޭ. ވަގުތު ސަޕޯޓްކޮށްދޭން ވަގުތުން ވަގުތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕޮލިސްގެ ތެރޭގައި ޖިނާޢީ ކަމެއް ތިބެންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގަދަރުކުރާ ބޭފުޅުން. އެ ބޭފުޅުންގެ ގަދަރުވެސް ނެގުމަކީ ކުރަން ނުކުރަނިކުރަނީ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު ދަރުމަ ޖިނާޢީ އަމަލުތަކުގެ ޤަރާރެއް ކަރުދާސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ގެނެސްދިން. ރިޕޯޓް ކުރާނެކަމުގެ އިތުރަށް ނޫނީ އަމިއްލަ ފުލުހުން ހިފައި ކޮއްނަގަންޏާ ދިވެހި ދައުލަތުގެ ޖެހޭ ސަރވިސްއިން ވަގުތު ސަޕޯޓްކޮށްދިނުމަށް ބަދަލުކުރަން ޖެހޭނެ. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ ހިސާބަކުން ރަނގަޅަށް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ވާހަކަ ދައްކާއިރުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޕޮލިހުގެ ފަރާތުން މިބައި ސަލާމަތްކުރަން އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން އިތުރު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަދައްކަވަން އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނުވޭ. އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ވޯޓު އަހާ ގަޑީގައި ރިޕޯޓް ބަލައިގަތުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ވޯޓަށް އަހާނަން.

{6.4}- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.4- އަށާރަވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން، ކޮމިޓީން ބަލައިގަތް މުއައްސަސާގެ ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް ފާސް މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުން ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް. ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ރައީސް! އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާފައިވާ ބަޖެޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވެސް ނުނިމި އޮތް 12 ވަރަކަށް މައްސަލަ ލިބުނު. އަދި އޭގެތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓުގައި މި ހިމަނައިދީ 7 މައްސަލައެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބަލައި ނިންމުނު ގޮތް. ދެން އެ 7 މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން އެއް ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި މަޖިލީހަށް ގެނައުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމައި، އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓް އެކުލަވާލައިދީ. މި ރިޕޯޓުގައިވާ 7 މައްސަލައިގެ ތެރެއިން ފުރަތަމަ މައްސަލައަކީ، އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަބްދުﷲގެ ސައިކަލުގައި [illegible] [illegible] ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަ. ހުށަހެޅީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު އަހްމަދު މަހުލޫފް. ހުށަހެޅި ތާރީޚު 8 މާރިޗު 2015. ކޮމިޓީން ނިންމުނުގޮތުގައި، މި މައްސަލައިގެ މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible]، [illegible] މައްސަލައެއް [illegible] [illegible] ނެތް ކަމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއިން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވޭ. އެހެންނަމަވެސް، 6 ޖޫން 2014 ވަނަ ދުވަހު 1:55 ހާއިރު، [illegible] [illegible] [illegible] ކައިރިގައި ޕާކުކޮށްފައި ހުރި ސައިކަލުތަކެއްގައި އަލިފާން ރޯކޮށްލެވިފައިވާ މައްސަލައެއް އެ ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމަށާއި، އެ ހާދިސާގައި އަލިފާން ރޯވެފައިވާ 3 ސައިކަލުގެ ތެރެއިން މުޙައްމަދު އަބްދުﷲގެ ސައިކަލު ވެސް ހިމެނޭ ކަމަށާއި، އަދި އެ މައްސަލައިގެ ތަޙުޤީޤަށް މުޙައްމަދު އަބްދުﷲ ދީފައިވާ ބަޔާނުގައި ފުލުހުންގެ [illegible] [illegible] ކަމަށާއި، އެ މައްސަލައިގައި [illegible] [illegible] [illegible]، މައްސަލަ ކުރިއަށް ގެންދެވެން ނެތުމުން މައްސަލަ ފައިލްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ފުލުހުން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވޭ. ދެވަނަ މައްސަލަ؛ [illegible] ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު އިލްހާމް އަހްމަދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުން ކުރި މުޢާމަލާތުގެ މައްސަލަ. ހުށަހެޅީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު އަހްމަދު މަހުލޫފް. ހުށަހެޅި ތާރީޚު 8 މާރިޗު 2015. މި މައްސަލައިގެ މަޢުލޫމާތު [illegible] [illegible]، [illegible] ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު އިލްހާމް އަހްމަދު، 30 ޖޫން 2014 ވަނަ ދުވަހުގެ 3:24 ހާއިރު [illegible] [illegible] [illegible] ކައިރިން ސައިކަލުގައި ދަތުރުކުރަމުންދިޔައިރު ސައިކަލެއްގައި އައި ދެ މީހަކު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލައެއް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ކަމަށާއި، އެ މައްސަލައިގައި އިލްހާމް އަހްމަދުގެ ބަޔާން [illegible] [illegible] [illegible] ވެސް އިލްހާމް ބަޔާން [illegible]، މައްސަލައިގައި މަޢުލޫމާތު [illegible]، އެ މައްސަލަ [illegible] ފައިލްކޮށްފައިވާ ކަމަށް ފުލުހުން މަޢުލޫމާތު ދީފައިވޭ. 3 ވަނަ މައްސަލަ؛ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މައްސަލަ. ހުށަހެޅީ [illegible]؛ [illegible] ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު އަލީ ވަޙީދު. 15 އޮކްޓޯބަރު 2015 ގައި ހުށަހެޅިއެވެ. ފުލުހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ކުރަމުންދާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވިގެން އެ މައްސަލަތައް ހޯމް މިނިސްޓަރުގެ އަމުރަށް ބަލަން އެންގުމުން ފުލުހުންނަށް އަމުރުކުރުމަށް ހޯމް މިނިސްޓަރަށް އޮތް ބާރުތައް ހަނިކޮށްފައިވާތީ، އެކަން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅުން މައްސަލަ. މި މައްސަލައިގައި ކޮމިޓީން ބެލުމަށްފަހު ހޯމް މިނިސްޓަރުގެ އިޚްތިޔާރުތަކާއި، ބާރުތަކާއި، މަސްއޫލިއްޔަތުތައް މިހާރުގެ ފުލުހުންގެ ބެލުމުގައި ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ވާނީ ހިމަނާފަ. 4 ވަނަ މައްސަލަ؛ ރިޔާސީ ލޯންޗު، ފިނިފެންމާގައި ހިނގައިދިޔަ ހާދިސާއާ ގުޅޭ މައްސަލަ ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅި މައްސަލަ. ހުށަހެޅި ފަރާތް؛ ކެނދިކުޅުދޫ ދާއިރާގެ ކުރީގެ މެންބަރު ޢަލީ މައުރޫފް. ތާރީޚް؛ 15 އޮކްޓޫބަރު 2015، 28 ސެޕްޓެމްބަރު 2015 ވަނަ ދުވަހު ރިޔާސީ ލޯންޗު ފިނިފެންމާގައި ހިނގައިދިޔަ ހާދިސާއާ ގުޅޭ މައްސަލައަކީ ޝަރީޢަތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅައި މިހާރު ނިމިފައިވާ މައްސަލައެއް ކަމުން، މި ކޮމިޓީން އިތުރަށް މި މައްސަލަ ބަލައި، ދިރާސާކުރުމުގެ ޖާގައެއް ނެތް ކަމަށް ކޮމިޓީން ނިންމާފައިވޭ. 5 ވަނަ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ، ނަންބަރުގެ ނުޖަހާ ތިބި ބަޔަކު ފުލުހުންގެ ނަމުގައި އަމުރުކުރާ ކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅުން މައްސަލައެއް. އައްޑޫ މީދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު، މިހާރުގެ ވެސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ހުށަހެޅުއްވި، 3 އޮގަސްޓް 2016 ގައި. ފުލުހުން ދަޢުވާކުރާ، ނަންބަރުގެ ނުޖަހާ ތިބި ބަޔަކު ފުލުހުންގެ ނަމުގައި އަމުރުކުރާ މައްސަލަ، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ސިޔާސީކޮށްގެން ބަލައިދިނުމަށް އެދި ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ. ދުރުން މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ވެސް މިހާރުގެ ފުލުހުންގެ ކޮމިޝަނުގައި ފުލުހުން ތަޙުޤީޤުކުރަމުންދާ އިޖުރާއަތުތަކާއި ސުވާލުކުރުން ބަޔާންކުރެވޭ. އަދި ވަކިން [illegible] ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުތަކާއި މިހާރު ފުލުހުންގެ ޤާނޫނުގެ [illegible] ކުރެވިފައިވަނީ. އެހެންވީމާ، ފުލުހުން މުޢާމަލާތްކުރުމުގައި އެ ފުލުހުންގެ ހުރިހާ ގޮތެއް [illegible] ކޮމިޓީ [illegible] މިހާރު ފުލުހުންގެ ޤާނޫނުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކުރެވިފައިވޭ. 6 ވަނަ މައްސަލަ؛ ރައީސް މައުމޫން އަބްދުލްޤައްޔޫމް ދެކޮޅަށް ބަޣާވާތްކުރި ފުލުހުންގެ [illegible] ކުރީގެ މެންބަރު [illegible] ރައީސް [illegible]؛ ޝައިޚް އިމްރާން އަބްދުﷲ ރިޔާސީ. އަދި މިހާރު [illegible] ދާއިރާގެ މެންބަރު، 26 ފެބުރުވަރީ 2017 ވަނަ ދުވަހު. މި މައްސަލައިގެ [illegible] ސަރުކާރުން [illegible]. 7 ވަނަ މައްސަލަ؛ ރައީސް އަބްދުﷲ ޔާމީން އަބްދުލްޤައްޔޫމް [illegible] ދައުލަތާއި ސިޔާސީ ދައުލަތުގެ ކަމަށް ބުނާ ހުށަހެޅުން މައްސަލަ. [illegible] 3 [illegible] ހުށަހެޅި މައްސަލަ 21 ފެބުރުވަރީ 2019 ގައި. މި މައްސަލައާ ގުޅޭ ކޮމިޓީ [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible]، މި މައްސަލައާ ގުޅޭ [illegible] ހުށަހެޅުމުން އެ [illegible]

މައްސަލައެއް ކަމަށް ވާތީ، ޝަރީޢަތުގައި ހިނގަމުންދާ މައްސަލައެއް މި ކޮމިޓީން ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ކޮމިޓީއަށް ލިބިގެންނުވާ ކަމަށް ބަލައި މައްސަލަ އިތުރަށް ކޮމިޓީން މި ވަގުތު ދިރާސާކުރުމަކުން ކަމަށް ނުފެންނަ ކަމަށް ކޮމިޓީން ނިންމީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ހުށަހެޅިފައި މި ވާ މައްސަލަތަކާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ގޮތް ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] ކޮމިޓީގެ ގޮތުން މި މައްސަލަ ހުށަހަޅައިން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ހުޅުވައިލަނީ ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތަށް. ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ބަހުސަށް ލިބިފައިވަނީ 1 ގަޑިއިރު. މި ވަގުތު ހާނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތަޅުމުގައި ވަޑައިގެންނެވުމާއެކު އަޅުގަނޑު މި ނިންމަވަނީ، އިޢާދަކުރެއްވިއްޔާ؛ ނޫން، މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ އާޒިމް.

މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއްގޮތަކުން ބަލާއިރު ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއް ހިނގައްޖެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އެޖެންޑާގެ 6.3، 6.4، 6.5 ހުރިހާ ނަންބަރަކަށް ބަލައިލިޔާ ވެސް މިއަދު ފެނިގެން މި ދަނީ 2012ގެ ބަޣާވާތަށްފަހު މި ދައުލަތް، މި ރާއްޖޭގެ ތިން މުއައްސަސާ އެކުވެގެން؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ވިޔަސް ކޮޅު، ޖުޑީޝަރީ ވިޔަސް ކޮޅު، އަދި ސަރުކާރު ވިޔަސް ކޮޅު، [illegible] ތެރޭގައި ހިނގަމުންދިޔަކަމުގެ ނަތީޖާ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަމުން މި ދަނީ. މި މައްސަލަތަކުން. އަށާރަވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެންމެ މައްސަލައެއް ވެސް ނުލިބި، 241 ކޮމިޓީގައި ވެސް އަދި އެހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީއެއްގައި ވެސް ދައުލަތާ ގުޅޭ ގޮތުން، އެ ކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން މައްސަލައެއް އަތުވެއްޖެނަމަ، މިހާރުގައި ބޭނުން އެއްވެސް ގޮތެއް މި ހާލަތުގައި ބޭނުން އެއްވެސް ތަނެއްގައި ނެތްކަން ދުރަވެގެންދަނީ މިކަހަލަ މައްސަލަތަކުން. އަޅުގަނޑުމެން 241 ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތަށް ފެށުން ދިރާސާކުރެވުމުންދިޔައިރު 2018ގައި އަށާރަވަނަ މަޖިލީހުގައި ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލަތައް ބައިވަރު ފިނިޖެހިފައި އެބަހުރި، އެންމެ ކަމެއް ވެސް ނުބަލާ. ދަންނަވަން މި އުޅޭ ވާހަކައަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެހެން މުއައްސަސާތައް ހިނގަންވާ ގޮތަށް ހިނގަމުންދިޔަނަމަ، މި މަޖިލީހަކަށް ވެސް މިފަދަ މައްސަލަތަކެއް ހުށަހެޅިގެންނެއް ނުދާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ނިކަން ބައްލަވައިލައްވާ ކޮންކަމެއްތޯ؟ 2012ގެ ބަޣާވާތަށް ފަހު ހިނގައިދިޔަ ކަންތައްތަކަށް ބަލައިލާއިރު، [illegible]؛ މާލޭގެ މަގުމަތިން ފުލުހުން [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible]

އަވަހާރަކޮށްލުން، ރިޝްވަތް ވަގަށް ނެގުން، ޕިސްޓޮލަށް ވަޒީރުގެ ބާރުބޭނުންކުރުން ހުރުން؛ މިހެންގޮސް ދައުލަތް އުޅުވުން މި ކަންކަން ކޮންޓްރޯލްވާވަރު މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވޭ، މިކަމާ ޑިމޮކްރަސީގައި ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މިސްރާބުޖަހާފައި، އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނުން މިހިރީ ފުލުސް އޮފީސް؛ އެންމެ ފުރަތަމައިން އެ ތަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ރަނގަޅުކުރަން. އެއީ ހުރި މައްސަލަތައް ބަލައި ދިރާސާކޮށް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ އެކަން ހަރު ގޮތަކަށް ރާވައި، އެ ފަރާތްތަކަށް އެ ހޯދަން؛ ތަރުތީބުވެގެން އެ ހޯދަން؛ އެ ފަރާތްތަކަށް ކުރުވުން ގޮތްތަކާއި ޝަރުޠު ބަލައި، އެއަށް ވަކިވެރިވުން. އިސްލާހުކުރުމުގެ ނިޒާމް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން މި އުޅޭ އެއް މަސައްކަތެކޭ، އެންމެ ބޮޑު އެއް މަސައްކަތެކޭ، ފުލުހުންގެ ގާނޫނު ހުރި ބަދަލުތަކެއް ގެނައުމަށް ބަލައި ކުރަން އެއީ މަސައްކަތްތަކެކޭ. އެހެންވީމާ، އިސްލާހުކުރުމުގެ މިއަދު އެ މަސައްކަތް ނިމިގެންދާނެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅުނީ، ހަމައެކަނި ފުލުސް މި ދާއިރާގައި؛ ބައްލަވާލަން ފަދަ މިއަދު ހިސާބަކުން ފުލުސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުގައި ކަންކަން ހިނގައި ގޮސްފައި ވަނީ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ރިޕޯޓުން ދެކޭ ކަންކަމެވެ، ދަރާ ނިސްބަތްވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ރިކޮމެންޑޭޝަންތައް ސީދާ ސިޔާސީ އެމް.ޑީ.ޕީން ރައީސްގެ ރައްޔިތުން ދިނީ އެ ކަންކަން ބަދަލުކުރުމަށް ކަމަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ދިނީ އެ މަސައްކަތެއް ޤާނޫނީގޮތުން ހިންގާ ރިކޮމެންޑޭޝަންތައް މިއަދުގެ އެޖެންޑާއަށް ބަލައިލުމުން ވަރަށް ރަނގަޅަކަށް ސާފުވެގެންދާނެ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އިތުރަށް ވަކި އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ހުށަހަޅުއްވާ ނޫން. ފުރުސަތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި ނޫން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން ބާރުން، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީން މިދިޔަ ދައުރުގެ ތެރޭގައި ކުރައްވާފައިވާ ހުރި ޒިޔާރަތްތަކަށް؛ އޭގެތެރޭގައި އިތުރުކުރެވިގެން 2018ވަނަ ނުވަތަ އަހަރުވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅި، ނުބެލި ހުރި އެތައް މަސައްކަތެއް. ދެން އެ އެންމެ މަސައްކަތްތަކެއް ގޮސް ގެނެވިގެން މި ހުރި ފަރާތަކަށް ހަވާލުކުރާ. ފަރާތަކަށް ސާފުކުރަން އެދިއްޖެނަމަ، އެބަ ދާ ބޭނުން ސާފުވޭ، ސަރުކާރީ ޚިދުމަތްތަކާ ދެ ކޮޅުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭ، އަދި ފުރުސަތު އޮތިގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭ، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސްގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭ، ޝަރީޢަތުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭ، ސަރުކާރުގެ ވުޒާރާތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ފެށޭ، ސާފުކުރުން، ރިޕޯޓުން، ތަރުތީބުން އެބަ ހިނގާފައިނުވޭ. އަޅުގަނޑު މިއަދު ކޯޓުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ދަންނަވާ ކަމަކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބައްލަވާ ޖެހޭ ކަންކަން، އެއްވެސް ސިޔާސީ ނުވަތަ ޖަމާޢަތެއް އިސްލާހުވި މި ރަޖިސްޓަރީ ކުރަން. ސަލާމަތް ނޫން ޒަމާނަކު މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ދިމާ ކަންކަން. އެ ކަންކަން ފާހަގަކުރަމު،

ރަނގަޅުވަމުންދިޔަ މިންވަރަކަށް އަޅުގަނޑަށް [illegible]، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނީ ކަންކަން ރަނގަޅުވަމުން، ހުރަވަމުންދާކަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުސަތުއަރުވަނީ ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބަށް.

ހުޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިލްޔާސް ލަބީބް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން މިއަދު މި ހުށަހެޅުން ރިޕޯޓަށް ބަލާއިރު އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަވާ އެންމެ މުހިންމު ކަމަކީ، މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ވެރިކަން ރައްޔިތުން ދިނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 65 ގޮނޑި އެމް.ޑީ.ޕީއަށް ދިނީ. މި ހުރިހާ ބާރެއް ރައްޔިތުން އެމް.ޑީ.ޕީއާ ހަވާލުކުރީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އެންމެ މުހިންމު ޒިންމާއެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަނީ، މުޅި ދައުލަތް އިންސާފުވެރިކަމާއި ރަނގަޅު މިސްރާބަކަށް ގެންދަން ބައްޓަންކުރުން، ގެންދެވޭނެ ގޮތް ކަނޑައަޅުއްވާ ނިޒާމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގާއިމުކުރެވޭނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރިޕޯޓް ބަލައިލީމާ ދިވެހި ދައުލަތުން ރައްޔިތުންގެ ކަށަވަރުކޮށް ބަލައި، ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަން ޤާއިމުކުރުން އެއް މުއައްސަސާއަކަށް ދީފައި ކަމަށްވާތީ ފުލުހުންގެ އިދާރާއަށް މަސައްކަތް ހުރަހެޅުމާ މަސައްކަތްތަކުގައި ނުބެލި. ދުރު އެ މަސައްކަތް ނުބެލުމަށް ހުރަހެޅުން މި ޤާނޫނީ ނިޒާމަށް އިންޓަނޭޝަނަލް ކޮމިޝަން. އެއީ ފުލުހުންގެ މަސައްކަތައް ބަލަން އޮތް ކޮމިޓީ. އެތަނަށް އޮފީހުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ޢާމިން ޢަބްދުލްގަފޫރު ތާދު ހުރި، ހާރޫން ޒާހިދުގެ ސަލާމަތްކުރުމަށް ޚިޔާނަތް. ތިން އަހަރު ވީއިރު ތިން މަސައްކަތް؛ ތިން އަހަރު ވީއިރު ތިން މަސައްކަތް ބޮޑުވޭ އޭރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ މުއައްސަސާ؛ ދައުލަތުގެ ބަޖެޓުން ކޮންމެ އަހަރަކު [illegible] މިލިއަން ރުފިޔާ ހަރަދުކޮށްފައި، އަދި އޭގެއިތުރުން ބޮޑެތި ހަރަކާތްތަކުގައި، އެ މީހުންނަށް ފޯރި ދިނީމާ މި މުއައްސަސާއެއް ނުބެލި. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުގައި؛ އެއީ ކޮންމެ އަހަރަކު މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ހުށަހަޅައިގެން މި މުއައްސަސާއެއް ނުބެލި. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެއް ބޮޑު އެއް ޒިންމާއެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަން ވެސް އެއީ ސަރުކާރު، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ރަނގަޅު، އިސްތިޤްރާރު ރަނގަޅުކުރުމަށް މިއަދު އިސްލާހުކުރުމުގެ ބިލު ފާސްވީ، މިއަދު އެ ބިލު މަޖިލީހުން ފާސްވެގެންދާނީ ކަމަށް އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ. އެކަން އިސްލާހުކުރުމުގައި މި މަޖިލީހުން، މިއަދު ނަމޫނާވާނަ މަޖިލީހުން މި ގެންދަނީ ކުރިއަށް. އަދި އެހެނިހެން ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާތަކަށް؛ ޕޮލިސް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަން، ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން، އަދި މި ހުރިހާ ޖުޑީޝަލް އިސްޓޭބްލިޝްމަންޓުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި މި މަޖިލީހުންނާއި މި ސަރުކާރުން ކުރަމުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، މިހެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތަށް އެންމެ ބޮޑު ޒިންމާއަކީ، ދައުލަތް ދައުލަތުގެ ސިފައިގަނޑާ، އެ މުއައްސަސާތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުބާރު ލިބޭ ގޮތަށް އެ މުއައްސަސާތައް ބިނާކުރުން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެ މަސައްކަތްތައް އެބަ ކުރަމުން. އަދިވެސް އިތުރަށް ކުރަންޖެހޭ

ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅު؛ މި ކަންތައްތައް އިސްލާހުކުރަން ރަނގަޅު ހިތްވަރެއް ލިބޭނެ ރިޕޯޓެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ކާށިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ކާށިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއް ރިޕޯޓުގެ ތެރެއިން އަނެއް ރިޕޯޓް މި އާންމުކުރަމުންދަނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރައިނި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން އުފަންކުރިއިރު އޭރު އޮންނާނީ ބަނޑޭރިގެ. އާދެ ނަންނަނަ ޖެހޭ އެންމެ ބޮޑު ތަނަކީ. ގައުމުން އެއްބަސްވެ ކުރިއިރު، އަޅުގަނޑުމެން މި ބުނީ، މާދަމާއިން ފެށިގެން ފެށުން ވަރަށް، ސަރަޙައްދުން ފެށިގެން މި އުޅެނީ ފެށުނު ސަރަހައްދު. ފެނުނުހަމަ ސަރުކާރު ތަރައްޤީވަމުން އައީ ބަދަލު. ބަޔާން ކުރީމު. އެންމެ ސިޔާސީ ބާރުތަކާ، މި ބާރުލިބުނު، ދުނިޔޭގެ ބައިނަލްއަޤްވާމީ ބައި އެމް ފަންސާ ހުރި، އަޅުގަނޑު އިންޑިޕެންޑެންޓު ސަރުކާރު ފެށުނު އަޅުގަނޑަށް ޓެކްސްރެވެނިއު ވަރަށް ކޮރަޕްޝަނުގެ. ވަރަށް ކޮރަޕްޝަނު. އަޅުގަނޑު ހިތްއަރާ، މިއީ ކާކު ކުރާކަށް ޖެހޭ ކަމެއް. ޖަވާބުދާރީ އިންސާފު މާ ރަނގަޅު މި ހާލަތުގައި އިންޓަރނެޓު. މިއީ ކާކު ރަނގަޅު ބަޔަކު. މިއީ ފެށުން ބާރު ހިސާބުތަކުގެ ކޮމިޝަނު ރިޕޯޓު. އަޅުގަނޑު ހިސާބުތަކާ، މަޢުލޫމާތު ވެސް ކުރިމަތިކުރި. އަޅުގަނޑު ފެށުނު ބާރު ފެސްޓުގެ؛ އަޅުގަނޑު މި ރިޕޯޓުގައި ފެށުނު ވަރަށް ފެނުނު ރިޕޯޓް ފެސްޓިވަލް. ފަހު ފެށުން ކުރިއަށް ހޯދޭ، ހަމަ ރަނގަޅު ފެށުން. ހިސާބުތަކުގެ އިންސައިޑް ވީ ރިޕޯޓު ދާތަނުގައި ފެށުން އަޅުގަނޑު މަޝްވަރާ ކުރިންސް؛ ފެށުނު ފާހަގަ ކުރުމަށް އިސްތިއުމާރުވީ ފެސް؛ އަޅުގަނޑު މަސްވެރި ކުރިއަށްދާ މިނިސްޓަރު ފެނުނު ފެށުނު ދުވަސް. ވަރަށް ފެށުނު ޒިންމާ ފެސް؛ އަޅުގަނޑު މިކަމާ ގުޅޭގޮތުން ފެނުނު. ފެށުނު ސިޔާސީ ކޮށްފަރި، ދިމާ ޒަމާނުގައި ފެނުނު ދިމާ ދިރި. އިންޑިޕެންޑެންސްގައި އަޅުގަނޑު ހުރި ބަޖެޓުން. ސުބްޙާނަﷲ. ވަރަށް ބޮޑުވާ ހިސާބުތަކެއް. ކުރިން މަޖިލީހުގައި މަޝްވަރާކުރި ވަރަށް ގިނަ ޝަކުވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނުވެސްވޭ ﷲ އިޙްތިރާމްކުރެއްވިއްޔާ. ހަރަދު ކުރެވޭނެ ޕްރޮގްރާމް، ފެނުނު ބަޖެޓު ޙަވާލުކުރުމަކީ ޢަމަލުކުރަންވީ. ގުޅިގެން ސަރުކާރުގެ ބާރު މުޤައްރިރުން ރަނގަޅަށް އިންސާނީ ފަރާތްތަކުން، ގުޅިގެން ސަރުކާރުގެ ބާރު ހުށަހެޅުމަށް އާދަމް ބާރު، ގައުމުގެ އިންސާނީ ޙައްޤު ވަރަށް ބޮޑު ރިޕޯޓްތަކެއް ހާމަކުރަނީ. ކޮވިޑް-19ގައި ވެސް ފެނުނު ވަރަށް މަސްއޫލިއްޔަތު. ވަރަށް ރަނގަޅު، ޝުކުރު ދަންނަވަން. މިއަދު ރިޕޯޓްގެ ޝަރީޢަތް އަދި ސަރުކާރުގެ ޕްރޮސިކިއުޝަން

ރިބައުންޑުކުރަނީ ޓޫރިޒަމްގެ ވެސް މަސައްކަތްތަކާއެކު، ސިފައިން ވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް މަސައްކަތްކުރައްވާތީއެވެ. އަސްކަރިއްޔާއަށާއި ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ޝުކުރު އަދާކުރަމު ދަންނަވަން. ހަމައެއާއެކު [illegible] މި ރާއްޖެއިން އަނިޔާވެރި ޓޫރިސް [illegible]. އަނިޔާވެރި ޓޫރިސް؛ ރަނގަޅު ޓޫރިސް ރަނގަޅޭ. ދެން ސިފައިންގެ [illegible] [illegible] ވިޔަފާރިވެރިން އުފެދި...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީއަށް.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިމްތިޔާޒް ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވައި، ދިގު ރިޕޯޓެއް ހުށަހަޅުއްވާފައިވަނީ. އެންމެ ފަހުން ދެންމެ އެ އިއްވި ރިޕޯޓުގައި ވެސް ވަރަށް ކުރީގައި، އަހަރުވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވަރަށް ގިނަ މައްސަލަތަކެއް ސަރުކާރީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ބެހޭ އެ ބޭބޭފުޅުންގެ ދޫ ޝަކުވާތަކާއި، މައްސަލަތަކާއި ހުށަހެޅި [illegible]، އެ ބޭބޭފުޅުން، އެ ކޮމިޓީން މިހާރު [illegible] ދިރާސާކުރައްވާފައި. އެކަމަށްބަލާއި މި ކޮމިޓީން އެ ކުރެއްވި މަސައްކަތްތެރިކަން ޝުކުރުދަންނަވާ ހިނދުގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ދެންމެ [illegible] [illegible] ފާހަގަކުރެއްވުމުން ކަމެއް [illegible] ބޭނުމުގައި ހަމައެކަނި. މި ރިޕޯޓުގައި ކޮވިޑް މަސައްކަތާ ގުޅިގެން [illegible] [illegible] [illegible] ބަދަލުގައި، އެ [illegible] މަސައްކަތަ މިހާހިސާބުން ނިމުނީ ކަމަށް ފާހަގަކޮށްލަން، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް ނިމިފައިވާ ކަމަކަށް ވިދާޅުވަނީ. މި މަސައްކަތްތަކުގައި [illegible] ނޫނިއްޔާ މިހާރު [illegible] [illegible] އަލުން [illegible] އަރުވާއިރު އަންނާނީ، ދެން އެ ހިސާބުން އެކަން ބަދަލުވެސް ކަމަށް [illegible] [illegible] އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ ފުންމިނަން [illegible] [illegible] ފާހަގަކޮށްލާނަން، އަދިވެސް ހުށަހެޅުން ކޮންމެ މަސައްކަތެއް ވަކިވަކިން ތަންކޮޅެއް ފުންމިނަން ތަފުސީލު ހިންގައިލުމުންނަމަ ކޮމިޓީގެ މަރުހަލާގައި ބިންގާނަގަންޖެހޭ [illegible] ފަރާތްތަކުން [illegible] ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އިހުމާލު ފަރާތްތަކުން ހުށަހެޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. ވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] ހިނގާ ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަތަކުން މި ދަންނަވަނީ. ސަރުކާރީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ވަރަށް ބޮޑުވެރިކަން؛ ގާނޫނުއަސާސީން އުފެއްދި އަދި ގާނޫނުއަސާސީގައި ހަމައެކަނި ކޮމިޓީއެއްގެ ވާހަކަ ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ހަމައެކަނި ކޮމިޓީއަކީ އެއީ. އިނގިރޭސި ބަހުން ދަންނަވާ ކަމަށް ވާނަމަ، ސިވިލް [illegible] [illegible] ދަ [illegible]

ޗެކްސް، އެ މަޝްވަރާ ނަގަހައްޓަވައިދޭ ކޮމިޓީ. މިއީ ވަރަށް މުހިންމު ކޮމިޓީއަކަށް ވާތީ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް މި ކޮމިޓީއަށް ވަރަށް ބޮޑެތި ބާރުތަކެއް ލިބިގެންވާނެން، މިދިޔަ ގޮތަށް ފުންމިނަށް ތަޙުޤީޤުކޮށް ހިންގުން. ވަކި ހިސާބަކުން ފުރުޞަތު އޮތީ އެ މަޝްވަރާ ހުށަހެޅުއްވުމާއި އެ ހިސާބުން ނިމުނީ ކަމަށް؛ އެހެން ނިމުމަކާ ހަމައަށް ނައިސް، އެއަށްވުރެ ފުންމިނަށް ތަޙުޤީޤު ހިންގުމަށް، އެ ވާހަކަ ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ހިތްއަރާތީ ފާހަގަކޮށްލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދަށް. ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 241 ކޮމިޓީން ބަލައި ދިރާސާކޮށް ނިންމާފައި ހުރި ގިނަ މައްސަލަތަކަށް އަޅުގަނޑު ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރާއި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. އެކަމަކު ކޮމިޓީ ރިޕޯޓުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެނިގެންދާނީ ކުންފުނިތަކުގެ ބޯޑުތަކުގައި، ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަމުން އޮތީ، ދައުލަތުގެ ޚަރަދުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުންފުނިތަކުގެ ކުންފުނިތަކާއި މިފަދަ ގޮތަކަށް ވާނެ. އެހެން މިދުނިޔެ ކަމަށް، މިސާލަކަށް އެއް މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި ރިޔާސީ ޕޮލިޓިކަލް ގޮތުން މައްސަލަ. މިހާރު އެ މައްސަލަ ވަނީ ނިމިގޮސް ބޯޑުމެންބަރުން އަޅުގަނޑަށް ހިއެއް ނުވޭ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މި ދުސްތޫރުގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުގައި ހުންނަ ބާރުތަކެއް ތަންކޮޅެއް އެބަ ފެންނަން ކޮމިޓީއަށްވެސް ނިސްބަތްވާ ފާޅުކުރަން ކަމަކަށް. އަދި އެ މައްސަލަތަކަކީ، އެހެންކަމުން ޤާނޫނުތަކުން ކޮމިޓީތަކެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މުސްތަޤުބަލުގައި ވެސް؛ އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑުމެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުގައި ހުންނަ ބާރުތަކެއް، އެ ބާރުތަކުގެ ސަރުކާރުގައި ރައްކާތެރިކަން ވަރަށް ބޮޑަށް ކަށަވަރުކުރުމުގައި އެންމެންނަށްޖެހޭ ފުރުޞަތުގެ ކޮމިޓީގައި މި އެންނަނީ އާންމު އެހެން ފުރުޞަތުދިނުން ވެސް މި ބޯޑު. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުގައި ހުންނަ ބާރުތަކަށް ވާތީވެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ އާންމު އިސްލާހީ ކަމަށް ވާތީވެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން ކަމަށް، މިއަދު 241 ކޮމިޓީއަށް ކުރީގެ ކަނޑައެޅުއްވި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަދި އެ މެންބަރު ވެސް މިޓިފިކޭޝަނަށް ހިފުނު ގޮތަށް ހިނގާފައިވާ ހާޒިރުވާނެ. އެ ހާޒިރުވާ ހިނގައިދިޔައިރުގައި ހަމަގައިމު ވެސް އެ ވޯޓު ތަނަވަސްކޮށްދިނުމަށް އެއް ބާރުތަކަށް ކުރިއުރުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަކިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕާޓީ ރައީސް، އެ މަޝްވަރާތަކުގައި ބައިވެރިވެ ވިދާޅުވި

ގޮތްތަކެއް ނުވަތަ އެ މައްސަލަ ދިމާވާން ޖެހުނު ސަބަބަކީ ކޮބައިކަން ދައުލަތަކަށް އެބަ އެނގެންޖެހޭ. ދައުލަތުގެ ފަރާތުން ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް އެބަ ފޯރުކޮށްދޭންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މި ހުންނަނީ ކުދިކުދި މައްސަލަތަކެއް؛ އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް މަގުމަތިން ހަމަލާދިނީމާ، އެހާ ވެސް ފަސޭހައިން ކުރެވެން އޮންނަ ކަމަކަށް އެކަން ދޫކޮށްލެވިފައި އޮވެއްޖެ ކަމަށް ވަންޏާ އަދުގެ ގަބޫލުކުރަނީ ކޮމޭ، އެއީ ވަކި ބަޔަކަށް ވަކި އިސްތިސްނާއެއް ދިނުމުގެ ހާލަތު މި ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކުރެވޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައެއް ނޫން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ވެސް ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަންޖެހޭ ހަމަ ސަލާމަތުން ކުރާ ބަހައްޓަން ވާޖިބު، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 105 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން މި އޮންނަނީ ހިމާޔަތެއް މި އޮންނަނީ. އެއީ އަޑުއުފުލުމުގެ އަމިއްލަ ހައްޤު އެއް ސިޔާސީ ކަމެއްގެ ތެރޭގައި މިހާރު ތަކުރާރުކުރެވެމުން ދާ ޝަކުވާތަކާއި، އެއީ ބަދަލުކުރުމަށް ވަކި ނުވަތަ އަޅުގަނޑު ބުނާނީ ރައްޔިތުންނަކީ ބަލަ އިންސާފުވެރިވާ ވަގުތު. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންގެ ނަމުގައި ވެސް ހަމަހަމަކަން ކަނޑައެޅޭ ސަމާލުކަން ކަނޑައަޅަން ބޭނުންވާ ގޮތް. ސިޔާސީ ފިކުރު ތަފާތުވާ ކަންކަމާއި އިޖުތިމާޢީ ކަންކަން ގެނެސް ދިނުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދިނުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 105 ވަނަ މާއްދާގައި ހަމަހަމަކަމުގެ ފުރުޞަތު ބަޔާންކޮށްފައި ވެއެވެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، އަދި މި މަޖިލީހުގައި ތަފާތު ޕާޓީތަކުން، އަޅުގަނޑުމެން ދައުލަތުގެ ފުލުހުންގެ ފަރާތުން ކަންކަން ބަލަހައްޓަން ކަނޑައެޅޭ ކަމަށް ޝުކުރިއްޔާ. ކަންކަން ކަނޑައަޅާލުމަށް ބޭނުން ކުރިން ވެސް ރަނގަޅުކޮށްދިނުމަށް އަންނަނިވި ކަންކަމާއި. ޝުކުރިއްޔާ އިޢުތިރާފު ކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމް ގުޅިގެން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުދޭނީ މިކަމާ ބެހޭ އެހެން މެންބަރުންނަށް. މެމްބަރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމް ގުޅިގެން މެންބަރު ސިޔާދުއަށް.

މެމްބަރު ދާއިރާގެ ގުޅިގެން މެމްބަރު ސިޔާދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމް ގުޅިގެން. ޝުކުރިއްޔާ! މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައި ހުރި ރިޕޯޓުތަކުގެ ތެރެއިން ހަމަ ޢަމަލުކުރާ ނަންބަރު 6.2، 6.3، 6.4 ގައި ފާހަގަކޮށްފައިވާ މިހަރަ ރިޕޯޓުތަކާއި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުން އެ ކަންތައްތަކުގެ މައްޗަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ކަންބޮޑުވުންތައް މިދެ ކުރިން ފާޅުކޮށްފައި ކަންކަން. އަދި އެހެންވީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވެރިކަމުގެ ނިޒާމަކީ، ރައްޔިތުންގެ ބަދަލުކަމެއް ބޮޑު މީހަކު ރައްޔިތުން ވާހަކަ

ގެނައުމުގައި އެ ކަންތައްތަކަށް ދުރުވިސްނެގެންދިޔަ އުސޫލު މުޅިން އެއް ސަރަޙައްދަކަށް ކުރުގައި ފެށި ހިފެހެއްޓިގެންދިޔަ ކަންކަން. އިޞްލާޙުގެ ޚުލާޞާ؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 236 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ޤާނޫނުތައް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކަށް ޤައުމުގެ ކުރިއެރުމުގައި އެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ އުސޫލު މުޅިން ބޭނުމަކީ؛ ސުލްހަވެރިކަމާއި، އަމާންކަމާއި، މިނިވަންކަމާއި ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމް މެދު ތަރައްޤީކުރުމުގެ ކަމުގައި. އިޞްލާޙުގެ ޚުލާޞާ؛ ސަލާމަތީ ބާރުތަކާ އަސްކަރީ ގަވާއިދުތަކާ ގޮތުގައި ފަރާތްތަކުން އެ މަގަން މި ތެރޭގެ ކަންކަން ބައިބައިކުރާ ބަދަލުކަން. އެކަށީގެންވާ، މި ބިލުގެ ހިނގުމުގައި ޤާނޫނުތަކުގައި މި ފުރަ ކަންތައްތަކަކީ، ބަޔާންކޮށްފައި ފެންނަ އަޅުގަނޑުމެން އެ ކަންތައްތަކުގެ މައްސަލަ ދެކެވޭ، ހިމަނަންޖެހޭ ކަމެއް. އަދި އެއަށްވުރެ މާ ބޮޑަށް އެ ކަންތައްތަކަށް އެ މަގުން ހިނގައިދިޔައިރު އާޚިރުގައި ދައުލަތުގެ އިދާރީ މުއައްސަސާތަކުން އެ ކަންތައްތަކަށް ބަލާފައި ހުރި ބާރު މުދު އަޅައިނުލައި ހަމަ އިންސާފުވުން އެއީ، އަދި އެކުލަވާލުން މާ ބޮޑަށް ޙިމާޔަތްކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އިޞްލާޙުގެ ޚުލާޞާ؛ ދިވެހި ފުލުހުން ވެސް ވާން އެބަޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޮޑުވެގެން، ކާމިޔާބު ފުލުހުން މިހާ ކައްރާ ސަލާމަތްކޮށްދޭން އަންނަނީ ބޭނުންވާގޮތުގެ ބަދަލެއް. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ފުލުހުންނަށް ބައްދަލުކޮށް، ފުލުހުން މިހާ ޕްރޮފެޝަނަލް ޖަހާއިރުން، ފުލުހުން މިހާ މުޅި ހިފައިގެން އަމިއްލަ ފަރާތްތަކަށް، އެކަން ބެލޭ، އެ ބަދަލު އަދި ޙައްޤުތަކުގެ ބަދަލުކުރާ ދިވެހި ފުލުހުން ވެސް ވެގެންވާން ކަމަކަށް އެކުލަވާލާ ގަވާއިދު ނެތުމެވެ. އިޞްލާޙުގެ ޚުލާޞާ؛ މި ވަގުތު ބަޔާންކޮށްފައި ވެސް ވަރަށް މުނާސަބު ވަގުތެއް. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު މި މަޖިލީހުގައި ކުރިމަތިލާ މަޝްރޫޢު ނިމުމަށްފަހު މިއަދު ތަޢާރުފު ހުށަހެޅި، އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި މި ފުލުހުންގެ މަޖިލީހުގެ މި ދައުރު ނިމުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑުމެން އެ ބިލު ފާސްކުރަން. އެ ބިލުން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނަށް އަޅުގަނޑުމެން 19 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގެ މަޖިލީހުން މި ގެނެސްދިނީ، ދިވެހި ފުލުހުން ވަކިން ބޭނުން އިދާރީ މީހުން ބަދަލުކުރެވޭ. ދިވެހި ފުލުހުން ބޭނުންވާ، ދިވެހި ފުލުހުން ވަކިން ބޭނުން ދިވެހި ފުލުހުންގެ ވަޒީފާ އިދާރީ މީހުން ކަންތައްތަކަކީ އިޖުރާއަތުތަކާއި އަޅުގަނޑުމެން މި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ގާނޫނުކުރުމަށް ވަކިކުރަނީ އެބައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބާކީ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބާކީ ނިންމާއިރުގައި ކަންކަމުގެ ދިރާސާކޮށްގެން، ފުލުހުން ބާކީ ވިއަ ކަންތައްތަކަށް ފުލުހުންގެ މަޝްވަރާ އެއްކޮށް އެ ބިލުގައި ހިމެނިފައި ކޮމިޓީން އެއީ، އިޖުރާއަތުތަކާއި މި 19 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގެ މަޖިލީހަށް ބައްދަލުވުމުން އިދާރާތަކުން އަޑުއަހައި، އެ އިދާރާތަކަށް ފުރިހަމަ އިޖްތިމާޢީ ދާއިރާގެ ހުށަހަޅަމުން ދުނި އަޅުގަނޑަށް ވެސް ވިސްނުމުގައި ކަމެއް. އަޅުގަނޑަށް ހިތްވަރުދިނުމަށް، އަޅުގަނޑަށް ދަލީލުކުރަން، އިޖުރާއަތުތަކާއި އަދި އެކުލަވާލައިގެން މި ދެ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ޤާނޫނު މުސްތަޤްބަލުގައި، މިހާރު ކަންތައްތަކަށް؛ މި ޕްރޮފެޝަނަލްކޮށް މިހާރު ކަންތައްތަކަކީ ހިންގައިގެންދާކަން ވަރަށް ބޮޑަށް

ތަޢީންކުރެވޭނެ. ހަމައެއާއެކު އެ ގާނޫނުގެ ތެރެއިން ދަށުން އުފެދިގެން އަންނަ ދައުލަތުގެ އެހެނިހެން މުއައްސަސާތަކުގެ ޖިންސާ، ޝަކުލު އަންގަ ފުރިހަމަކޮށް އަދި އަދާކުރެވިގެން ނޫނީ، އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްތިފާޤުވީ ގޮތް ދިރިއުޅުމުގައި ތަޙްޤީޤެއް، ގާތް ދިރިއުޅުމުގައި އަދި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ކަމާގުޅޭ ނުކުރެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ، އިޖުރާއަތުތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ފުރިހަމަ ކުރިއެރުމެއް ކަމުން އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރައްޔިތުންނަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ 236 ވަނަ މާއްދާއިން އެ ބާރުތަކާއި ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ކަނޑައެޅިގެން. އިސްލާހުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި އެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދާނަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް. ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ވަރަށް ބައިވަރު ދުވަސް ވަންދެން ވަރަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްކޮށްގެން، 42 ބައްދަލުވުމެއް ބާއްވައި އެ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ނިންމި ކަންކަން ވާނީ އެކި ދުވަސްވަރުން ޖަލްސާތަކުގައި ހުށަހެޅިފައި، ރިޕޯޓް ފާސްކުރެވުނު. އެކަމަކު މިއަދު ވެސް ބޭފުޅުންނާ އެކަމަށް ބައިވަރު މަސައްކަތްތަކެއް ގެންދެވި، އެ ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަން މި ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުވެގެން އައިސް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީ އަލުން އުފެއްދުމަށްފަހު ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވަކި ޝަކުވާއެއްގައި 200 އާ ކައިރިކޮށް ވަރަށް ގިނަ މަސައްކަތް ހުރި ފޮނުވާލެވުނު. އަޅުގަނޑުމެން ހިނގައިދާ ވާ ހުރި ޝަކުވާއެއްގައި، ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުން ސާއިޓްތަކަށް އެލަވަންސް ނަގަން އެކަށް. މަސައްކަތާއި ބަހާލެވުމާ ނޯޓު. އަޅުގަނޑުމެން ފޮނުވާ ހުރި ދިނަ މަސައްކަތްތަކުގެ ފޮތްތަކުގައި ގާނޫނުތަކަށް ބައެއް ޝަކުވާތަކެއް ދަނޑުވެރިޔާންނަށް. ރައީސަކު އަވަހަށް ރިޕޯޓްކުރަން ޕާސްޕޯޓްއެއްގައި އުޅުނަސް ޝަހީދު ވާޖިބާއި މަސައްކަތް ކުރެވޭ. ސަރުކާރުން މަސްޢޫލުވާ ކުރި ބައްދަލުވުމާ ގުޅޭ މަސައްކަތް ބައެއް. އެއީ ޕްރޮސީޖަރުގައި އެބަ. ޝަހީދު ޗެކް ކުރުމުގައި މަސައްކަތް ޕްރޮސީޖަރުގައި އެބަ. 2 ނުހަމަޖެހިކަމެއް ކަމެއް މަސައްކަތްއާއި، ގެއްލިވައިލި މަސައްކަތްއާއި ޕްރޮސީޖަރުގައި އެބަ. ހަމަގޮތް ރަޝީދުގައި، އަހަރެމްގެ ކަމުގެ މަސައްކަތް ހަމަ ޕްރޮސީޖަރުގައި އެބަ. ގެންބަރުންގެ މުދަލާއި، ގެންބަރުންގެ ފުރާނައަށް ނުރައްކާވާ ފަދަ ހަމަލާދިން އެތައް މަސައްކަތްއާއި

ޤާނޫނުކޮށްފައި އޮތީ. މެންބަރަކު އަމާޒުކުރާނެ މައްސަލަ ވެސް ހަމަ ޤާނޫނުކޮށްފައި އޮތީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ، މަދު މިންވަރެއް މި ދަނީ. މިހާރު ހަމަ ހަނދާނުގައި ހުރި ފާހަގަކުރެވުނު ބައެއް ކަންކަން މި ދަންނަވައިލީ. އެ ކޮމިޓީގައި ތިއްބެވި އިއްޒަތްތެރި ބޭފުޅުން ތިއްބެވީ އަބަދުވެސް. މި ކަންކަން ހިނގި ފަރާތްތަކާ ގުޅިގެން، މިއީ ޚާއްސަ ނުލެވޭ ހިނގި ފިޔަވަޅުތަކަށް ކޮނޑުން ވަރަށް ގަދަ، މުޅިން މަގާ، އަނިޔާވެރި ކަމަކީ ދުވާލު އަނެއް އަތުން ދުނިޔޭގެ ތަނެއް އަމިއްލަ ބެލުން. މިހާރުގެ މި ކޮމިޓީގައި މަޖިލީހުގެ ދައުރު ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ކޮށްފައިވާ މަސައްކަތް ވެސް، ދެ މައްސަލައެއް އަދި ނަމަވެސް އެކަމަށް އިންސާފު ލިބޭނެ މަސައްކަތްކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ކަމެއް ނިންމާ ކަމާ ގުޅޭ މަސައްކަތްކުރުމުގައި އެކަށީގެންވާ މަޖިލީހުގެ މިންވަރަށް ކަމަކު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުން ތަރައްޤީކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން ވީ މިންވަރަކުން ބަދަލުގެނައުމަށް އަދި ފިޔަވަޅުތައް އެޅުމަށް، އަޅުގަނޑުމެން މި ދައުރު ބަދަލުކުރަން މަސައްކަތްކުރަން، ރިޔާސަތަށް އިޚްތިޔާރުކުރެވިފައިވާ ރައްޔިތުންނަށް އިންސާފު އަޅުގަނޑުމެން ހޯދަން މަސައްކަތްކުރަމުން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީން ބަލައިގަތް މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ދެ ގޮތެއް އިޖްރާއަތުގައި މި ރިޕޯޓް ޖަހާ ގޮތުގެ އަޑުއަހަން ވޯޓަށް އަހާނަން.

{6.5}- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.5- ރ. މީދޫ، ހުސްނުރިޔާޒާގެ، އަބްދުލް އަނީސް ފުރުޞަތު އަނިޔާވެރި ކަމަކު ދުވަސްކޮޅު މަސައްކަތް، ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް މަޖިލީހުން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް. ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އާދެ! މި ރިޕޯޓަކީ 20 އޮކްޓޯބަރު 2020 ވަނަ ދުވަހު ރ. މީދޫ، ހުސްނުރިޔާޒާގެ އަބްދުލް އަނީސް، ރ. މީދޫ ޖުމްހޫރީ ސިޔާސީ ޕާޓީގެ ދަށުން ބަހައްޓާފައި ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ ފުލުހުން އަނިޔާވެރިކަމުގެ މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ މައްސަލައަށް ބަލައިދިނުމަށް އެދި، ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް 21 އޮކްޓޯބަރު 2020 ގައި

ހުރަހެޅުއްވި މައްސަލައެއް. މި މައްސަލާ ގުޅިގެން މި މައްސަލައިގައި ކަން ހިނގާފައިވާ ގޮތް ހޯދުމަށް މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ސިޓީ ފޮނުވައި، އެގޮތުން ދެ ފަހަރެއްގެ މަތިން؛ 5 މޭ 2020 ގައި އަދި 29 މޭ 2020 ގައި މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ފަރާތުން މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން ދެ ފަހަރެއްގެ މަތިން ކޮމިޓީއަށް މަޢުލޫމާތު ފޮނުވި. އަދި އޭގެއިތުރުން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ޕްރޮފެޝަނަލް ސްޓޭންޑަރޑްސް ކޮމާންޑުން މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު ކޮމިޓީން ބަލާފައިވާން. އަދި [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2008 (ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޤާނޫނު)ގެ މާއްދާތައް އަޅުގަނޑުމެން މި މައްސަލާ ގުޅޭ ގޮތުން ކޮމިޓީން މި މައްސަލައިގައި ދިރާސާކޮށްފައިވާން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކޮމިޓީން ފާހަގަކުރެވުނު ބައެއް ކަންކަމުގެ ތެރޭގައި، މި މައްސަލައިގައި ރ. މީދޫ ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނުން އަޙްމަދު އަނިޔާކުރި ކަމަށް، އޭނާ ފޭސްބުކުގައި އޭނާގެ ޝުޢޫރު ފާޅުކުރުމުން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ ޕްރޮފެޝަނަލް ސްޓޭންޑަރޑްސް ކޮމާންޑުން އެ ފަރާތުގެ އަމިއްލަ އިސްނަގައިގެން މި މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކުރަން ފެށި. އަދި ބ. އޭދަފުށި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނަށް 2 މޭ 2020 ގައި ބަދަލުގެ ޗިޓު ފޮނުވައިގެ މައްސަލަ ދިރާސާކުރަން ފެށި. މި މައްސަލައިގައި އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] ޗެކަޕް ރިޕޯޓުން އޭނާއަށް އަނިޔާކުރެވިފައިވާ އެއްވެސް ނިޝާނެއް ފެންނަން ނެތް ކަމަށާއި، އެ ހާދިސާގެ ވަކައިގެން ހިނގާފައި ހުރި ކަންކަމަށް ވިސްނައި ބަލާއިރު، އޭނާ [illegible] ދައްކާފައިވާ ގޮތާއި، އަނިޔާކުރެވިފައިވާ ކަމަށް [illegible] ސޯޝަލް މީޑިއާގައި ފޮޓޯ އަޕްލޯޑްކޮށްފައިވާ [illegible]، އަދި އަޙްމަދު އަނީސްގެ [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] [illegible] ވަރު އަސަރުތައް [illegible]

[illegible] 1 ޖޫން 2020 ވަނަ ދުވަހު [illegible] ޕޮލިސް ޑިސިޕްލިނަރީ ބޯޑުގައި އެ މައްސަލަ [illegible]

[illegible]

ނުފެންނަ ކަމަށާއި، އަދި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން އިތުރު މައްސަލަތައް އޮތް ކަމަށް ފެންނަނަމަ، ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅުމުގެ ފުރުޞަތު އޮތް ކަމަށް މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް ދެންނެވުމަށާއި، އަދި މައްސަލަ މި ކޮމިޓީން ބަލައި ދިރާސާކުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް ނޭޝަނަލް އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނާއި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްއަށާއި، އަދި މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތާ ހިއްސާކުރުމަށް. މައްސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަކީ ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް ވާތީ އެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ހިމެނޭ ގޮތަށް މި މައްސަލަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށްގެންދިޔައީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 119 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، މި ރިޕޯޓާ މެދު ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުމަށް އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ރިޕޯޓުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު މި ހުޅުވައިލީ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ ދެންމެ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކަފުޅުގައި ވާހަކަދައްކަވައިފި، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ގުޅޭ ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުންތައް ބާއްވަމުންގެންދާ މިންވަރާ ގުޅޭ ގޮތުން. އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ މުޤައްރިރުކަމުގައި މިހާތަނަށް، އެއީ ބައްލަވާ! މިދިޔަ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ މޭ މަހުން، 2020ވަނަ އަހަރުގެ މޭ މަހާ. ދެން މިއީ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރު މަހަށް މި ދަނީ. ދޭތެރޭ އަހަރެއްހާ ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ބާއްވާފައިވާ ބައްދަލުވުންތަކުގެ އަދަދު 42 ފަހަރު. އޭގެ ހިލާފަށް 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި 5 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކަމު، މި ކޮމިޓީން ހިނގާފައި އަދަދުން ބައްދަލުވުން ބާއްވާފައި. ހަމައެކަނި 10 ފަހަރު. 2014ވަނަ އަހަރު ދެ ފަހަރު. 2015 ވަނަ އަހަރު ދެ ފަހަރު. 2016 ވަނަ އަހަރު އެއް ފަހަރު. 2017 ވަނަ އަހަރު ވީ ގޮތެއް ވެސް ނުބާއްވާ. 2018 ވަނަ އަހަރު އެއް ފަހަރު. ދެން 2019 އަށް އައިމާ ހަތަރު ފަހަރު. އޭރު އަޅުގަނޑު ހިތަން ނަންބަރު 17ގެ ފަހުން އެ ކޮމިޓީ ބާއްވާފައި ނުވޭ ބައްދަލުވުމެއް. އަޅުގަނޑު ފެނުނު ގޮތުގައި މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ވެސް؛ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްކަން. އަޅުގަނޑުމެން 42 ކަމަށް ފެންނަނީ ގެސްޓާކީ. އަދި ބައްދަލުވުމުގެ 73 އާބާ. އެއީ ބައްދަލުވުމެއް ނުނުވާ 2019 ވަނަ އަހަރުގެ 31 ބައްދަލުވުން އެބައޮތް 2019 ވަނަ އަހަރު. 2019 ވަނަ އަހަރުގެ ބައްދަލުވުންތަކުގެ އެ ތިރިން ކޮށް ދުވަސްތަކުގެ ބައްދަލުވުން. އެހެންވީމާ، ޖުމްލަ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތުގެ ކޮމިޓީގެ 73 ބައްދަލުވުން ވެއްޖެ. ދެން ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްކުރަމުންދާ ގޮތަކީ ވިޑިއޯ ކޮންފަރެންސް ބޭނުންކޮށްގެން ބާއްވަމުންދާ ބައްދަލުވުންތައް. އަދި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ސަލާމަތީ ރައްޔިތުން ހިފެހެއްޓުމުގެ ބަޔަކު ބައެއް ބައްދަލުވުން ބާއްވައި، ސަލާމަތީ ބައްދަލުވުން އެބަ

މަސައްކަތެއް ފެށޭ ކުރަންޖެހޭ ކޮމިޓީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ކެންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިނަށް.

ކެންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު ދެންމެ އެ ހުށަހެޅުން ކޮމިޓީ ރިޕޯޓާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑު ފެށޭ ހަމަ ދަންނަވަން އޮތީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 239 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ހަމަ ރަމްޒީ ގޮތުން ލިޔެފައި އޮތް މާއްދާއެއް ނޫން ކަމަށް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން، ހިއްސާކޮށް އެ ކޮމިޓީން މިހާރު ސާބިތުކޮށްދީފައިވޭ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ 239 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މި އޮންނަނީ ސާފު އިބާރާތުން ލިޔެފައި، ސަރަޙައްދީ ހިދުމަތްތަކުގެ މައްޗަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ހިންގޭނެ. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ އަދި ކިޔާލާން ޤާނޫނުއަސާސީ ވުޖޫދަށް އައުމަސްދުވަހު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން މި ކޮމިޓީ، އެކުލަވާލެވިގެން ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި ބާރުލުމާ 239 ގެ (ނ) އަށް ބަދަލުކުރުން އަދި ކިޔާ މި ފުރި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ކަންބޮޑުވުން މި އުޅެނީ އަދިވެސް 236 އަށް ބަދަލުކުރުން ފެނުނީ ކޮން ދުވަހަކުން ކަމެއް އަޅުގަނޑަކަށް ސާފުނުވޭ. ދަންނަވަން މި އުޅެނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކުރިން ބާރުލާމަރުކަޒުކުރުމުން އައި ޑިސެންޓްރަލައިޒޭޝަން ސަރަޙައްދީ ކައުންސިލްތަކުގެ ބާރު. އެހެންނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުއަސާސީގައި މި އޮތީ ބަދަލުކޮށްފައި، ސަރަޙައްދީ ކައުންސިލް، ސަރަޙައްދީ ކައުންސިލްތަކަށް. އެއްގޮތަކަށްވެސް ސަރަޙައްދީ ބާރުވެރިކަން ނޫން މިހާރު މިހާރު ކިޔަނީ ސަރަޙައްދީ ކައުންސިލްތައް. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމު ދިމަދިމާލުން އެކި ފަހަރު މިއަދު އަދި އިއްޔެ ފެށި މި އިތުރު ވާހަކައެއް، މިވަނީ މަސައްކަތެއް ނުކުރެވުން. އެވެސް މަސައްކަތެއް ނުކުރެވުން. މިވެސް މިހާރު ފުރުސަތު ދޫކުރަނީ ކުރާ ޝަކުވާ ނުހިނގާ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެންގެ އާންމުންނާ ދިމާވާ ފެށޭ އަދިވެސް އެ ޝަކުވާތަކާއި ނުހިނގާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި އުޅެނީ، ބަޖެޓުގައި ވަކިވަކި ފުޅުފުޅުގެ މަސައްކަތްތައް ނޫން. މި އުޅެނީ މުޅި ޑިމޮކްރަސީގެ މަސައްކަތް. ބަޖެޓުގައި ސިޔާސަތުގައި ފުޅުފުޅުން؛ ކުރިމަގައި އޮތް ސިޔާސަތުން ހިތި އެއީ ކުރިމަގަށް ހަރަކާތްތެރިވާން ސަރުކާރުގެ ތެރެއިން ޖަކާއި ހަރުދަނާކުރުމާއި، ކުރި ބާރުވެރިކުރުމާއި، ދެން މީޑިއާ، ބަރުވަތަށް ދަށް ބޮޑުކަން ނެތިގެން ހުރި މުއައްސަސާއެއް ހެދީ. އެކަން އެ މުއައްސަސާ ހުރި ފެށޭ އެއް ސަރުކާރުގެ ހިމާޔަތްކުރަން ނުވާ ބަދަލުން ހިމާޔަތްކުރަން، ދެން ފަހުން އަހަރެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހިމާޔަތްކުރަން، އެކަށީގެން ކުރާ ސަރުކާރު ހިމާޔަތްކުރަން އޮތް މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި އެއްބަސްވުން؛ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކާރާ އިންސްޓިޓިއުޝަނަލް ބިލްޑިއަރ، އެއީ ބަދަލެއް ނުވާ. އެހެންވީމާ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 236 ގައި މި އޮންނަނީ، މި ކާރާ ރައްޔިތުންގެ ސްޓްރަކްޗަރއެއް، އަމާންކަމާއި، މިނިވަންކަމާ މަސައްކަތްކުރާ މުއައްސަސާތަކެއްގެ ގޮތުގައި އެކުލަވާލާ

މިންވަރަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ ތެރެއިން ގިނަ ބަޔަކު ގަބޫލުކުރާ މިންވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަހަމަކުރުން ދަންނަވާލަން، ވަކިން ހާއްޞަކޮށް ފުރުޞަތުގެ މުއައްސަސާ ހިނގަން ފަށައިފިއްޔާ. އެހެންނަމަވެސް، ރަނގަޅުވާނެ ކަންނޭނގެ. ރަނގަޅުވާނީ ތިން މަގުމަތިން އެބަޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، ގަވާއިދުގައި ހިނގަމުންދާ ނިޒާމު ކޮށްފައިވާ ވަކި ވާހަކަދެއްކީމަ އިއްޔެ ސަރުކާރުތަކުގެ އަދި ވަޒީރުން ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިލޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އުއްމީދު އެބަކުރަން މި މަޖިލީހުން ހަމަގައިމު ފާސް އެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން އެ ކަރުދާސް މަސައްކަތަކީ. އެ މަސައްކަތްތަކުގެ ސަބަބުން އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ ނަތީޖާ ފެންނާނެ ފެށޭނީ. އިޚްތިޔާރުތަކުގައިވާ ގޮތް ނަތީޖާ ވަރަށް އަވަހަށް ފެންނާނެ ފަދަ. ގައުމު ފުރުޞަތުދެއްވިކަމަށްޓަކައި ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފަށް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްތަކުގެ ވާހަކަ ދައްކައިދިނުމުގައި އަދިވެސް ހަމަ ބައެއް ރައްޔިތުންގެ ޒާތުދަން، ބައެއް ރައްޔިތުންގެ ވިސްނުމަށް އައިސްފައިން، އަދިވެސް މަތި ކުރާ މިންވަރު. އަދި ވެސް ހާސިލުކުރެވޭ މިންވަރު ދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގައި ކުރާ ވަރަށް ގިނަ ބުރަ މަސައްކަތްތަކުގެ ނަތީޖާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެނިގެން ދިމާވާ ބައެއް ކުދިކުދި ކަންކަން އެބަހުރި. ދެން މި ކޮމިޓީއާ މި ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ މަސައްކަތް މަޖިލީހުގެ ފްލޯގައި މިހެން އާންމު އެންމެންނަށް ފެންނަ ގޮތަށް ޝަފާފުކޮށް ދެއްކޭނެ ވާހަކަތައް ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ބައެއް ކަހަލަ ވާހަކަތައް އެބަހުރި އަޅުގަނޑު ވެސް ކަންބޮޑުވޭ. އަދި ދިވެހި ރައްޔިތުން ވެސް އަދި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް ކަންބޮޑުވުމެއްވެއްޖެނަމަވެސް ބައެއް ވާހަކަތަކާ އަޅުގަނޑު ހުރިހާ ކަމެއް. ހިނގާފައިވާ ދިމާވެދާން، އެކަން މި ކޮމިޓީ ނިޒާމަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ 241 ކޮމިޓީއަށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް އެ މައްސަލަ އައިސްގެން އަޅުގަނޑުމެން ބަލާއިރުގައި އެ ކަމެއް ހިނގައިދާން ކަމަށް، އެ ބާވަތުގެ ކަމެއް ހިނގައިފިން ކަމަށް ދިމާވި ދައުލަތުގެ ފައިސާއިން ހަރަދުކުރެވިގެން ބަދަލުކުރުމުގައި ހުރުން ކުރެވިފައިވާކަމަށް އެ މަސްޢޫލުވާ ރަނގަޅުކަން ނެތް. ކަމަކާ ގުޅިގެން މުއައްސަސާތަކާއި ރަނގަޅުކުރެވޭ އަޅުގަނޑުމެން ދިރާސާކުރަމުންދަނީ ކަމާ ގުޅޭ ކަންކަން ބަހުސްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނާ ހަމައަށް އަންނަ ދިފާޢީ، އެކަމާ ގުޅިގެން ކުރި ފުންކަމުގެ ހުށަހެޅިގެ ދެން އިސްލާހުކުރުމުގައި، އަދި

އެ ފޯނުކޯލު ރެކޯޑުވެފައި އޮންނަނީ މާ ވަރުގެ ގަޑިއެއްގައި ކަމަށް ވާތީއާއި؛ އެހެންކަމާ އެކުގައި، އެވެސް ލިބެން ނެތް ކަމަށް. މި ހުންނަނީ ކަންކަމުގެ ހެލްތް ފައިނޭންސިންގއަށް ބޭނުންވާ އެންމެ އަސާސީ ކަންކަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ މުއާސަލާތީ ހިދުމަތްދޭ ކުންފުނިތަކުން ބޭނުން ފޯރުކޮށްފައި މި ވިޔަފާރިއަށް ކަމަށް ވިދާޅުވޭ، ބަހަނާދައްކައި، ބޭނުންވާ ޑޭޓާ ނުދޭ ތަން ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަވޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޓެކްނޮލޮޖީ މިނިސްޓަރު ދުށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން، ކުރާ ތަބްދީލުކޮށް ހިނގާ ގޮތް ބޮޑުވަން ސަރުކާރުން ހުށަހަޅާފައި ކާމިޔާބުން އެ ކަންކަން ދުރުސްކޮށްދޭގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އެ ފަރާތްތަކަށް ގެނެސް ކުރި ސުވާލުތަކުގައި އެ ފަރާތްތަކުން ޖަވާބުދާރީ ކުރުވަން، އެއީ މައްސަލައެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ ކަމެއް. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ މުއާސަލާތީ؛ ދި މުއާސަލާތީ ހިދުމަތްދޭ ފަރާތްތަކުގެ ފޯނު ބޭނުންކުރާ، މިހާރުން ނިމުމަށް ކަމަކާ ގުޅިގެން އެ މީހާގެ ތަފުސީލުތައް ނުލިބޭ. ފޮނުވާ އެސް.އެމް.އެސްއެއްގެ ތަފުސީލެއް ނުލިބޭ. މި ގަރުޔާގައި ދަތުރުކުރާތީގެ ފުރުސަތުން އަޅުގަނޑުމެން ހިއްސާކުރު ދެއްކުމަށް ފަރާތަކާ އަކުވާފައި، ތާއަވައްދަން ބޭނުންވާ ޙާލަތުގައި، އެކަމަށް ބެލެވޭ ހުރިހާ ދައުލަތުގެ ބާރު ހިމެނޭ އިދާރާތަކުން ބޮޑުވެރިކަމުން ކުރެވޭ މި ކަންކަން ކުރުމުގެ ސަބަބުން މުޅި ރާއްޖޭގެ މީހުން އޮޅުވާލައިގެން ދަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ދަނޑިވަޅުގައި މުއާމަލާތުކުރާ ވަރަށް ކަމަކަށް ވެސް ސަރުކާރުން ބަޔާންކުރަނީ ހާއްސަ ގަވާއިދުތަކެއް. މި ފަދަ ދައުލަތުގެ ދުވަސްވަރު އެބަ ހުރި ގޮތް ބަލާލުމަށް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ކަމެއް ނިންމަން ޖެހޭ، އަޅުގަނޑު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ސަމާލުކަމަށް މިކަން މި ގެނައީ، މިކަން އަޅުގަނޑުމެން ތަޙުޤީޤުކޮށް ދިރާސާކުރަންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވީމާ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފޯނުކޯލުގެ ކަންތައް ސަރުކާރުން ވަރަށް ބޮޑަށް އަޅާލާ ކަމެއް. ހާއްސަކޮށް ސަރުކާރުގެ ހިދުމަތްތަކުން ބޭރުން ނުދާ ފޯނުކޯލެއް ދޭން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެކަން އިންޑިވިޖުއަލްކޮށްގެން އަންނާނީ. ދެން ވިޔަސް އިސްތިސްނާއީ ޙާލަތެއްގައި ވަކި ބޭފުޅަކަށް ބަލާއިރު. އަސްލުގައިވެސް އިތުރު ފޯނުކޯލުތަކެއް މުޅިން އާންމު ރައްޔިތުންނަށް ވިޔަސް، ދެ ފުރުޞަތު

ސަރުކާރީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއާ ހިސާބުގައި ކޯޓުތަކުގައިވާ ހުއްޓުން ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ކުރަން. ދެން ދީގެން މި އިނގޭ އެއްކަލަ، މި ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުން ވެސް އަދި އެހެން މުއައްސަސާތަކުން ވެސް، ބަދަލު ބާވަތުގެ ކޯޓުތަކުގެ ބާރުން ނަގާފައި، އެ ކޯޓުތަކުގެ ބާރުން ނަގާފައި. އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ވާހަކައާ، ކޯޓުތަކުގެ ބާރުން ނަގާ ދެމުން، މަސައްކަތްކުރާ ގޮތުގެ ތަފާތު ވެސް އަދި އިޙްތިރާމް ބަލަހައްޓައި ރައްކާތެރިކޮށް ދެމެހެއްޓުން. އެކުލަވާލެވުނު ނިޒާމު. ކޯޓުތަކުގެ މަސައްކަތްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރުތަކުން އަދިވެސް ކެރިފައި ނުވޭ. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން އަޙްމަދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މާފުކުރައްވާ! އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ސަރުކާރީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު؛ އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި އެ ކޮމިޓީން މަސައްކަތެއް އާންމު ރައްޔިތަކު ވިޔަސް، އަދި އިޢްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވައިފިނަމަ، ޤަވާއިދުން ދިރާސާކޮށް އަދި ހިނގާފައި ގޮސްފައިވާ މަސައްކަތްތައް ބާރުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެވޭތީ. އެކަށީގެން ކޮންމެ ރައްޔިތަކަށް ވީމާ ހުރަހަކަށް ބަޖެޓާ ކަންކަމެއްގެ ކޮމިޓީގައި އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. މި ވޭތުވެދިޔަ 7 އަހަރުގެ ތެރޭގައި އެބަހުރި ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އެބަހުރި ޖަލުތަކުގެ ދަރިން، އަޅުގަނޑު ސޯޝަލް މީޑިއާއިން ހަބަރުތަކުން ބަލައިލިއިރުގައި އެބަހުރި 20، 23 އިން ގޮތްތަކަށްވިޔަ. މިއަދާ ހަމައަށް ވެސް އަދި އޭގެން އެއްވެސް ޖައިލަކަށް އިންސާފެއް ލިބިފައެއް ނެތް. އެއިން އެއްވެސް ކަމަކަށް ޝަރީޢަތުގެ ކޯޓުގައި ވެސް އަދި އެއިން ޖާގައިގައި ވެސް، ޓީ.ވީއަށް އަރާފައި އިންޓަރވިއުއެއް، ފުރުސަތު ބޭއްވި ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭ. އެއީ ދުވަހު ބޭއްވި ފުރުސަތާއި އަނެއް ދުވަހު ބޭއްވި ފުރުސަތާ ތަފާތުވެގެން އަންނަނީ. އެހެންވީމާ، ދައުލަތުގެ އިދާރީ ފަރާތުގައި ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން، މި ދައުލަތުގައި އިންސާފު ހަރުދަނާކުރަން ކުރަންޖެހޭ ކަންތައް ސީދާ ކަމަށް ކަންކުރެވޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން ކަމަށްވާތީ އިޢްޒަތްތެރި ރައީސް. ކޮންމެހެން ބިނާކޮށްފައިވާ ކޮމިޓީތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ކޯޓުތަކަށް ފޮނުވާ އެ ދޮރު ހުޅުވިގެން ވެސް، އެ ފުރުސަތު ހަމަ އާދައިގެ ރައްޔިތަކު މީހަކަށް ވިޔަސް، އިންސާފު ހަމަހަމަ ދިމާކުރަން ދޭ އަޅުގަނޑު ހިތުގައި

އަޅުގަނޑުމެން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މި ތަނަށް ވަދެ ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތާ އެއްކޮޅި ވިޔަފާރިގެން އަދުލުވެރިކަން ގެންނާނަމޭ ކިޔައިގެން އަޅުގަނޑުމެން އައިސް މިތާ މިއަދު މި ތިބީ. މިހިން އެއްވެސް ކަމުކަން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ބުނެވިގެން ބޭރަށް ދެވޭކަށެއް ނުވޭ. ހަމަ ގޮތުގާ ވެސް ދެން އޮޅި ހަމަ އެ ރައްޔިތުންގެ ގޮތަށް. މި ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލަށްޓަކައި ވެސް މި ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ކުރަންޖެހޭ. ކަމެއް ކުރުމުން ނުވަތަ ކަމެއް ފަރަހިގަމުމުން، އިސްތިފާދެއްވަން ބިޑުއް ހުރިކަމުގައި ވިހާ، އުއިއްދިޔާ ވަކި މީހަކަށް ނުވަތަ އަޅުވައިގެން ހަމަ ބިޑުއް ވެސް ނޫން އަދި ގަނޑަށް ވެސް ނޫން. އެއީ މުޅި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ސަލާމަތާއި، ޤައުމުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ހުރި ބިލު. މިއިން ކޮންމެ ގޮތަކުން ފުލުހުންގެ ދުލުކޮޅު އަޅާލާ އެ ތަނަށް ފެނުނު މިނިވަންކަމެވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން ބަލަހައްޓާ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅުއްވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިހިން މި ދުނިޔޭ، 19 ވަނަ މަޖިލީހުން ޤާނޫނުން އެކަމާ ބިލުން ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާކޮށް ސަލާމަތްވާނެކަމަކަށް. އެ ތާ މިންވަރު އަދިވެސް ރައްޔިތުންނަކަށް އިހުސާސްވާ ނުވޭ، ކުރުވެސް ކަންކަމަށް ބަލާ ވެސް. ދެން އަޅުގަނޑު މި އުޅެނީ، މި ކަންކަން ޕާސްވެ ދިއުމަކުނު؛ މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ބޮޑު؛ ބަންޑު ގަވާއިދުގައި ހަމަ ނަގާދަރަން ވަޒީފާ އިނދެ މިތާ ހަމަ އުސްތާޒުކުރެއްވީމާ އެކަން ފަރާގަނޑުވިޔަން އަޅުގަނޑު. އަޅުގަނޑުމެން އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އެކަން ކުރާނަން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާޚިރު ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކޮށް ވެސް ނުނިމޭ އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާ ފުރަތަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ހަމަހަމަ އަދި އުޅެން ޖަމާޢަތް ވަންދެން މި ރާއްޖޭގައި ކަންހިނގައިދާ ގޮތް މި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ސާފުކަށް އެނގޭ. ބަދަލު އެބަޖެހޭ. މި ކަންކަން ދޫކުރެވިފައިވާން ރައްޔިތުން އޭގެ އާދޭސް ކުރާ. އުނދަގޫ، އަޅުގަނޑު ދިރާގުތަކަށް ކަންކަން ރަނގަޅުކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް ސަލާމަތްކަމަށް ކުރާ ކަންކަން ތަރުތީބުވެ، ހިނގާމޭ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ބަދަލުން. ކަމެއް ކުރިމަ ކާފިހިސްލުކުރަނުވިއްޔާ ނޫން. ނުވަތަ އެއީ ތިމާއަށް ވަނީ ދީނު ކަލާމުގެ ގޮތުގައި ވެސް ވިސްނައިގެން ނުވާން. ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި؛ 200، 300 އަހަރު ވުޖޫދު ހުރި ޤައުމުތަކުގައި ހަމަ މިއަދު ވެސް ގަވާއިދުތަކަށް އިހުތިރާމްކުރާ އެ ކަންކަން ބަދަހިކޮށް އަހަރުމީހުގައި ހުރި ގަނޑުޖެހުންތަކުން ވެސް މިއަދު އެ ޤައުމުތަކުގެ އެ ރަނގަޅު، ގާނޫނީ ގަވާއިދު އެ ޤައުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ޙާލަތު ހަމަޖެހުމަށް މަސައްކަތްކުރުމުގައި. އެއީ ވަކި ޖާގައިދޭ އާރަކަށް ވަގުތު ދެވޭ ކަމެއް ނޫން އެއްވެސް ގޮތެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކޮށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކުރި؟ އަނިޔާއެއް، އަޅުގަނޑުމެން ދީން ވަކިކޮށް އަޅުގަނޑު ނުތަނާޝާސަރުން އެއްކޮށް ނޯވޭ. އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް ބަލާ ކަމުގަ ވެސް ދުނިޔޭ އެއްވާރު. މި ދުނިޔޭ މަގުމަތީގައި މަރިކާތް ހިފައިގެން ހުރިހާ ތަނެއް ތުޅޭފަދަ ކޮށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހިތަށް އަރައިދެއް. ހަމަ ޖީ ދުއްވައިލާފައި ހަމަ ގުރައާން ބޭ އަޅުގަނޑާއި ތަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދަނާދީން. އެއްއެއްނޫން ޤައުމު ހިނގަނޑޭގެ ގެދޮޅި. އިންސާފުވެރިކަމާއި އަދުލުވެރިކަމާ އުޅޭގައި ޤައުމުގެ ބުއްދިވަންތަކަން ސިޔާސީ ހަމަ ޖަސީމާ ހިންގާކަން ޤައުމުގެ ދުވަހުން

އެއްވެސް ފާހަގަކަން އަޅުގަނޑު ދެކޭ ގޮތުގައި. މިއީ ޖަރީމާ ހިނގަން ނުވަތަ ކަމެއް ދިމުމުން އެ ކަމަށް، އެކަން ކުރުމަށް ތިމަންނާމެންނަށް މި އޮތީ ރަނގަޅު ފުރުސަތުގާ ކިޔާފައި، އެއްވެސް ފާހަގަކަން އެ ބާރުވެރިކަން ދެމިގެން ވެސް ނުވާނެ. އެކަން ކުރުވިގެން ވެސް ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިއަދު މި މަޖިލީހުން ކުރާ ހުރިހާ ކަމެއް އިރާދަފުޅުކުރެއްވިއްޔާ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާވާނެ ގޮތަށް ކަނޑައަޅުއްވާނެކަމަށް، އަދި ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ދެއްވި ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ މި ރިޕޯޓަށް ވެސް ވޯޓަށް އަހާ ގަޑީގައި ވޯޓަށް އަހާނަން. އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓަށް އަހަން ގަސްތުކުރަނީ މި ރޭ. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ދަންނަވާލި ގޮތަށް ގެއަރުވާ ވޯޓަށް އަވަހަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓަށް އެހޭނެ. ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހުގެ ނަމާދަށްފަހު އެބަ ވަޑައިގަންނަވާ. އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި ގަސްތުކުރީ ޖަލްސާ ފަށާ ގަޑި. އަޅުގަނޑުމެން ބައްދަލުވާނީ 7:45 ގައި. އެއީ ނަމާދަށް އަރުއްވާ ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާތީ، މިހާރު އިޝާ ނަމާދަށް ގޮވާލީ 7:12ގައިކަން. ދެން މަޖިލީހުގެ ނަމާދަށް ހަމަ ދެންމެއަކު އެ ގޮވި. ނަމާދުގައި؛ މާވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދަންނަވާދެއްވާ ބާރުން، ނަމާދުގައި އާންމު ގޮތް، އެ ކަމާ ކަމެއް އަވަހަށް ކޮށް ނިންމާލައި ނަމާދަށް ދިޔުން. އެގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަބަދުވެސް މިކަމުގައި އިސްލާމީ އޮންނަ އެއްކަލީ. ދޮރުން މަޖިލީހަކީ ސާފުކޮށް މި މަސައްކަތް ޖަމާޢަތުން ފުރިގެން ކުރަމުންގެންދާ މަޖިލީހެއް. އެންމެވާ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކުރީގައި ވަޒީރުކަމުގައި އުޅުއްވީމާ ތަފާތުގައި މަޖިލީހުގެ ކަންތައްތަކާ ޖަހާފައި އޮތް ކާނު ދުވަސް އާދޭ ބޭނުން ސަރުކާރުގެ އިންތިޒާމުކަމަށް ވާނެ. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މި ހުސްވަގުތަކަށް މަޑުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން އަނބުރާ ބައްދަލުވާނީ އިޝާއަށް ފަހު، 7:45 ގައި.

{ހުސްވަގުތު ދެވުނު: 18:03 އިން 19:46 އަށް}

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ؛ މަޖިލީހުގެ ރައީސް، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއަށް މި ގެންދަނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6- ޙުކޫމަތުން ހުށަހަޅާ ކަންކަން.

{6.2}- މި އެނބުރި އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.2- ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމުމާ ގުޅޭ ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ނިޒާރު. މި ބިލަށް އިސްލާހެއް ލިބިފައެއް ނުވޭ. ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ނިޒާރު.

ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ނިޒާރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ސަރުކާރު ފަރާތުން، އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް މި ގެންނަ 9 ވަނަ އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލަކީ، އެ ބިލު ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކުގައި އެ ބިލުގައި ބައްޓަންކޮށްފައިވާ ފަދައިން، ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ ކުރިން އިސްލާހުކުރަންޖެހޭ ބައެއް އިސްލާހީ ކަންކަން މި ޤާނޫނުގައި ހުރުމާއެކު އެކަންކަން އިސްލާހުކުރުމަށް ޓަކައި ހުށަހަޅާފައިވާ ބިލެއް. ދުނިޔޭގައި ހަލުއިކަމާއެކު ފެތުރެމުންދިޔަ ކޯވިޑް-19އާ ގުޅިގެން ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބު ފަސްކުރުމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 3/2020 (ލޯކަލް ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބުގެ ޚާއްޞަ ޤާނޫނު 2020) ފާސްކުރުމާ ގުޅިގެން ކޮމިޓީއަށް އެކަށީގެންވާ ވަގުތު މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ލިބުމުންދިޔައީވެ. މިގޮތުން، މި ލިބުނު ވަގުތުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކުރީ، މިހާރު ފާސްކޮށްފައިވާ ޤާނޫނުގައި ބަލައި ދިރާސާކޮށް، ކައުންސިލުތަކަށް ދީފައިވާ ބާރުތައް އާދޭ އެންމެ ފުރިހަމަ ގޮތުގައި ކައުންސިލުތަކަށް ލިބިދީފައިވާ ކަންކަން ކަށަވަރުކުރުމުގެ ގޮތުން، މި ޤާނޫނަށް ގެންނަންޖެހޭ އެއްވެސް އިސްލާހުތައް އޮތްތޯ ބަލައި އެ އިސްލާހުތަކެއް ގެނެސް، ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުގެ ތަފުޞީލުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010، އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުން؛ އިތުރަށް ބިލު ފުރިހަމަކުރުމަށް އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކޮށްފައިވާނީ. މިގޮތުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް ގެންނަން ފެނުނު އިސްލާހާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހުރިހާ އަތޮޅު ކައުންސިލުތަކާއި، މިނިސްޓްރީ އޮފް ނޭޝަނަލް ޕްލޭނިންގ، ހައުސިންގ އެންޑް އިންފްރާސްޓްރަކްޗަރ، ލޯކަލް ގަވަރމަންޓް އޮތޯރިޓީއާއި، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް [illegible] ޚިޔާލު އަޅުގަނޑުމެން ހޯދާފައިވޭ. މިގޮތުން ބިލު ކޮމިޓީގައި ދިރާސާކުރެވުނުއިރު ވެސް، އިސްލާމްދީނާއި ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވޭ. މި ބިލު ކޮމިޓީއަށް ގެނެސްފައިވާ މައިގަނޑު އިސްލާހުތަކަކީ، މިދެންނެވި އިދާރީ [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ [illegible] ކައުންސިލުތަކަށް، ޤާނޫނު

ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ފާސްކޮށްފައިވާ ޖޫން ދޫސް ޖެހޭ ތަރައްޤީގެ ޕްލޭން އެއްގޮތްވާ ގޮތުގެ މަތިން، ކައުންސިލުގެ އިންތިޚާބު ހިނގާ ސަރަހައްދުގެ ބިން ބޭނުންކުރެވޭނެ ކަމަށް ކައުންސިލްތަކަށް ފުރުޞަތު ލިބޭ ގޮތަށް އިސްލާހު ބައްޓަންކޮށްފައިވާން. ކޮމިޓީއަށް ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ލިބުނު ޚިޔާލުތަކާއި ކޮމިޓީގައި ބިލު ދިރާސާކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ޚިޔާލުތަކާ ގުޅިގެން ވަރަށް ގިނަ އިސްލާހުތަކެއް ބިލަށް ގެނެސްފައިވާން. އަދި ކޮމިޓީން މި ބިލު ނިންމައި ފާސްކޮށްފައިވަނީ، ކޮމިޓީން ބިލު ދިރާސާކުރުމުގެ މަރުޙަލާގައި ބިލަށް ގެނެސްފައިވާ އިސްލާހުތަކާ ގުޅޭ އެހެނިހެން ޖަލްސާތަކުގެ އޮޅުމާއި ފިޔަވަޅު ގަވާއިދުގެ އިތުރުން ބިލު ކުރިއަށް ގެންދިޔުމުގެ ބޮޑުކަމުން ވަނީ. މި ފުރުސަތުގައި ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ އިޢުތިރާޒުތަކާއި މެންބަރުން ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅި އެހެނިހެން މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް ފުރިހަމަ ގޮތުގައި އަޅާލައި ނިންމުމަށް ދާއިރާ އެއްބާރުލުމަށް އަދިވެސް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އިޖްތިމާޢީ ކަރުދާސް؛ މި ގާނޫނު ލާޒިމު ކައުންސިލްގެ އިންތިޚާބު ދޭ ދުވަސް، އެއީ އިންތިޚާބު ބާއްވަން އޮތް ތާރީޚު ފަސްކުރެވުނީ ކޮންމެހެން ނިންމަން ޖެހޭ އިދާރީ މަސައްކަތްތަކާއި؛ ބައެއް ކަންކަން ހުރިހާ، އެކަމަށް އިސްލާހުކުރުމުގެ ގޮތުން ހުރަހެއް ބިލެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިމަތީގައި އެބައޮތް ކޮވިޑު ކައުންސިލުތަކުގެ އިންތިޚާބު. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް އިޖުތިމާޢީ ވަރަށް ނުރައްކާތެރި ހާލަތު؛ ސިއްޙީ ގޮތުން ނުރައްކާތެރި ހާލަތު ސަބަބުން، އެ އިންތިޚާބު މިހާރު އިޖްތިމާޢީގޮތުން ހުރި ނުބައިކުރާން ކަމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެބަތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދައުލަތުގައި ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކުން އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން މިހާރު ބާއްވަން އިލެކްޝަންތަކުގައި މި ނިޒާމުގައި ބާއްވާން އިންތިޚާބުތައް ހަމަޖެހިއްސައިދެންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަން. އަދި އެހެންކަމުން ގާނޫނީ ހުރަހެއް އޮތް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑެއް ގަބޫލެއް ނުކުރަން. ސަބަބަކީ އިޖުތިމާޢީ ހާލަތަށް، މިހާރު އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަން އެ އަދިވެސް، އެ ބާއްވުމުގެ އެއްޗެހި އިދާރީ މަސައްކަތްތަކާއި ކުރިއަށް ހިނގައިދިޔަކަން. އެކަން، އެ ހުއްޓާލި ކަމެއް ބަލާ އިދާރާތަކުން ދުވަހަށްވުރެން. އިންތިޚާބާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި އަދި ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބާ ބެހޭ ގާނޫނުގައި ވެސް ހުއްޓުވައިލެވޭނެކަމަށް މި އޮކްޓޫބަރު 1 މަސްދުވަސް. އެހެންވީމާ، 1 މަސްދުވަހާ ހިސާބުން ފަހުން ހުރި ކަންތައްތައް، އިދާރީ މަސައްކަތްތައް ކުރުމަށް އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނަށް އެ ހުއްޓުމަށް ކަމާ ބާރު ފުރުޞަތުތަކާ، ކައުންސިލުގައި ނިޔާކަތް ގޮވާލަން އޮތުމާ އެކަން ނުކުރެވޭނެ ކަމަށް ކައުންސިލުތަކުގައި އެހެން ބައެއް ކަމެއް، އިދާރީ ދާއިރާތަކުގައި މި އިންތިޚާބުގެ އެމް.ޕީ.އާއި އަދި ކަމާ ބެހޭ އިދާރާތަކުން ފުލުހުން ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބު ބާއްވުމުގެ ދޮށު ދޮންޖެހޭ އެއްބާރުލުން ދޭންވާން ކަމަށް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުފެނޭ އިންތިޚާބު ދެން މި ދުވަސްވަރު ވާން އެއްވެސް ގޮތް ނެތް. އަނިޔާވެއްޖެކަމަށް، މިހާރު އޮތް ޤާނޫނު ކައުންސިލުތަކުގެ ހޮއްވަ ކުރިން ކައުންސިލުތަކުގެ ފެށޭ ހުރި

ވަރަށް ބޮޑެތި ބާރުތަކެއް އެބައި ހިފެހެއްޓިޖެ. އެވެސް ސަފަހަށް ނެތިއްޔާ ނޫން. އެވެސް ވަރަށް ގިނަ ވާހަކަތަކެއް، ވަރަށް ގިނަ މަޝްވަރާތަކަކަށްފަހު ކުރި ކަމެއް. އެހެންވީމާ، އިތުރަށް 1 އަހަރަށްވުރެ ދުވަސް ދިގުދެމިގެންދާ ގޮތަށް އަނެއްކާވެސް މިހާރު ތިބި ކައުންސިލަރުން ދެމެހެއްޓީ، އޭގެ ސަބަބުން ނުހަނުގަދު ނަތީޖާއެއް ނިކުމެގެން ކަމެއް ކަމަށް ފެންނާތީ، ކައުންސިލްތަކުގެ އިންތިޚާބު އެ ރޭވިފައިވާ ގޮތަށް ބޭއްވުމަށް ދަތިވެފައި، އެންމެހާ ސަރުކާރުގެ ހިމާޔަތުގައި ދިރިއުޅޭ ރައްޔިތުންނަށް ފައިދާ ހުރި ގޮތަކަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިޢުތިރާޒުކުރެއްވިއްޔާ މި މަޖިލީހުން ތިޔަވާ ގޮތުގެން ސަރުކާރު ވެސް، އަދި އިލެކްޝަންސް ކޮމިޝަނާ ވެސް ދައްކަން ހުރި ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން. އަދި އިޢުތިރާޒުކުރެއްވިއްޔާ މަޖިލީހުން އެ ފާސްކޮށްދެއްވާ ސިޓީން ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން. އިލެކްޝަނާ އެކުގައި އަޅުގަނޑު ފޮނުވިފައިވުމުގައި މަޖިލިސް ރިސޯސަސް ދާއިރު، ޞިއްޙީ ކުއްލި ނުރައްކާތަކުގެ ހާލަތު ސަބަބުން، މަދަރުސާތަކުގެ ކުދިންނަށް، މަދަރުސާތަކުގެ ގައިޑުލައިނާ ގޮތަށް، ގައިޑްލައިންތަކާ މަދަރުސާތައް އަލުން ފެށުން ގޮތުން އެބަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަނިވޭނެ. އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ ގޮތުގައި ދެން އިތުރު މުއްދަތަކަށް މަދަރުސާތަކުގެ ބަންދު ދިއްލުމުން ޖަހަނީ ނަމަ، ނޮވެމް މަދަރުސާތައް އަދި އެންމެ ގޮތުގައި ކުރިއަށް ނުގެންދެވިދާނެ، ރައްޔިތުންނަށް ބިރުވެރި ގޮތްތަކުން ވަރަށް ބޮޑު ގޮތުގައި ފެންނާތީ. އަޅުގަނޑު މިހެން މިކަންކަމުގެ ސަރުކާރާ ގުޅިގެން ބަންދުކުރެވުނު މަދަރުސާތައް، ހުއްޓާލެވުނު މިވެނި މަދަރުސާއެއް ކަނޑައެޅުނު މަދަރުސާގައި، އަޅުގަނޑު އެދެމުން މި 2 މަދަރުސާގެ ނަތީޖާ ޝާމިލް ބަދަލުވިއިރުގައި އަނިޔާވާ އެ 2 މަދަރުސާއަކަށް ނޫނީ ކުރިގައި އެ 2 މަދަރުސާތަކަށްވުރެ ނަތީޖާ އެއްވަރުކަމަށް. އެހީ ގޮތުގެ އަހަރުއްސާ ދުވަހު މި 2 ހަފްތާ މަދަރުސާ ބަންދުކުރުމުގައި ހުރި. މިހާރު ހުއްޓާލާ ހުރިހާ މަދަރުސާތައް ބަންދުވެ، އަދި އަސްދުވަސް ޑިސެންބަރު އޭޕްރިލްގެ ނުވަތަ އިންޓަރނެޓްގެ ޖަރީމާއިން ސްކޫލްތައް ހިންގުމުން ގެންދިޔުމުން އެއީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭނެ ގޮތުގެ ގޮތްތަކެއް ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަވަޅުއަޅާ. މި މަޖިލީހުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަސައްކަތްކުރައްވަމުން ބޭނުންތެރި، މަދަރުސާތައް ހުޅުވައިދޭން ގޮތް ކުރުމަށް. އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. ވާހަކަދެއްކި ކުރިމަތީގެ މުޅިއިރު؛ މިހާރު މި ވަނީ ބިލުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު ހުޅުވާލައިފީ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެދިވަޑައިގެންނެވިކަމުން އަޅުގަނޑު މި ބިލުގެ 3 ވަނަ ކިޔުން މި އިއްވަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އެ މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހުށަހެޅި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަމީ ނިޒާރ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް

ޤަވާޢިދުތަކީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލުގެ 3 ވަނަ ކިޔުން. އިޢާދަކުރެއްވިއްޔާ ވޯޓުގެ ގަޑީގައި އަޑުގަސްދޭ މި ބިލަށް ވޯޓަށް އަހާނަން.

{6.6}- އަޑުގަސްދެއްވުން މި އެނބުރުނީ އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.6 އަށް. އަނިޔާއިން ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަން. ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. މި ރިޕޯޓް ގަބޫލުކުރަން ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާނީ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، މުލަކު ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ނަސީމް. މުލަކު ދާއިރާގެ އިބްރާހީމް ނަސީމް.

މުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ރިޕޯޓަކީ މައްޗަންގޮޅި އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރަޝީދު ސްކޮލަރޝިޕްތަކުގައި ސާއިކަލްރައްވާ ފަރާތުން 2009 ވަނަ އަހަރުން އެކުލަވައިލި ފަރާތްތަކުގެ ވަގުތުން އިސްލާހީ ބަދަލު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، އަނިޔާއިން ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޕެޓިޝަނެއް. އަދި މި ޕެޓިޝަން ދިރާސާކުރުމަށް ބަލައި ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީ ކުރިއަށްދިޔަ ގޮތް އަޑުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން. މި ޕެޓިޝަން ދިރާސާކުރުމަށް ބަލައި އަޑުގަނޑުމެން ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީން ބޭއްވި ބައްދަލުވުންތަކުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުތަކާއި އަދި މަޝްވަރާތަކާއި ކުރުވުން. އެގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ހަރަކާތްތެރިވުންތަކަށް ބަލައި މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޖްލީހުގެ ގަވާއިދުން ބަލައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސްއަށް އަޑުގަނޑުމެން ސިޓީން މަޢުލޫމާތު ހޯދުމަށް އެދުނުން. ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީން ފޮނުއްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތަކަށް ބަލައި، މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅިގެން ދިރާސާކުރުމުގައި އަޑުގަނޑުމެންގެ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހަމަ މިހާރު ގެނެވޭން މަޝްވަރާއެއް ކުރުވުނިއްޔާ. ކުޑަކުދިންގެ އަދުލުގެ ބިލު؛ ކުޑަކުދިންގެ ޙައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރާ ގާނޫނު ޕާސް އަޑުގަނޑުމެންގެ އިއްޒަތްތެރި މި މަޖިލީހުގައި ހިމެނޭ ރަތްބޮއްސަ އެންމެ ޖެންޑަރ ޕެޓިޝަނެއްގައި މަޝްވަރާކުރުމުގެ ކުރުވުނިއްޔާ. އަޑުގަނޑުމެން ޕެޓިޝަން ކޮމިޓީއިން އެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވި ސިޓީ ދިން، އެ ކޮމިޓީގައި ހުރި މަސައްކަތްތަކުގައި މި ބިލު އެކުލަވައިލުމުގައި އަޑުގަނޑުމެން ބައިވެރިވެފައިވޭ. މި ބިލުގެ އެކުލަވައިލުމުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޕެޓިޝަނަށް ހިތްވަރު ދީފައި، އަދި ޕެޓިޝަނުގައި މަސައްކަތްކޮށްފައިވާ އަޑުގަނޑު ވާނީ މި ބިލުގައި ހިމަނާފައި. އެއްގޮތަކީ، ޕެޓިޝަނުގެ ދިރާސާތަކުގެ ތެރޭގައި އެއްކޮށް 3 ކަމެއް އަޑުގަނޑުމެން ހުށަހަޅަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއްވަނަ ކަމަކީ، ކުޑަކުދިންނާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކާ ދިރާސާތަކުގެ ބިން މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދާ ޖެންޑަރ މިނިސްޓްރީން މަސައްކަތްކުރުވުމަށް ނުވި އެންމެ އެދެވޭ ނަތީޖާއާ ހަމައަށް ވާސިލްވުމަށްޓަކައި ކަމެއް ކުރަމުން އަޑުގަނޑުމެން ގެންގުޅުން. ހަމައެ މުއައްސަސާތަކާއި އެކުގައި މަސައްކަތްކުރުމުން ވަރަށް މުހިއްމު ކަމަށް ފާހަގަކުރަން. އެއީ، މުއައްސަސާތަކާއި

ހޯދާ މައުލޫމާތުތައް އަނެއް މުއައްސަސާތަކުން ފަސޭހައިން ލިބޭނެ އިންތިޒާމު ހަމަޖައްސައި، ފަސޭހަކަމާއެކު ދައުލަތުގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތައް އުޅޭ މުޢާމަލާތުތަކުން އިންތިޒާމެއް ގާއިމުކުރުމަށް އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާފައިވަން. ދެވަނައަށް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނީ، ކުޑަކުދިންނަށް ދެވޭ އަނިޔާތައް ފެނުނީ އެ ކުދިންގެ އާއިލާގެ ތެރެއިންނާއި، އެ ކުދިން އުޅޭ މާހައުލުގެ ތެރެއިން ކަމަށް ވީހިނދު، އެ ކުދިންނަށް ކުރެވޭ އަނިޔާތަކުން ސަލާމަތްކުރެވޭނީ މުޖުތަމަޢުގައި ދިރިއުޅޭ ފަރުދުން ހޭލުންތެރިކުރުވައިގެން ކަމާއި، މިފަދަ އަނިޔާ ލިބޭ ކުދިންގެ ވާހަކަ ފޯރުކޮށްދެވޭނީ އަމަލުތަކާއި، އެކަމަކު ކުދިން ދަރިންނަށް ގޮތުގައި، މުޖުތަމަޢުގެ ތެރޭގައި މިފަދަ އަމަލުތަކަށް ފުރުޞަތު ކަމަށް ދޭ ފަރާތްތަކަށް ރިޕޯޓުކުރުމާއި، އެ ކުދިންނާ ދޭތެރޭގައި އެކަން ފެތުރެން އަމަލުތައް ބަދަލުވެސް ދޭ ކަމެއް ހޭލުންތެރިކުރުވޭ ގޮތަކަށް ފޯރުކޮށްދިނުން ސަރުކާރުގެ އިދާރާތަކާ ގުޅިގެން ހިންގުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން މި ކޮމިޓީން އެދޭގޮތް. އަދި އިންޓަރނެޓުގެ ޖަރީމާއިން ކުދިންނަށް ކުރިމަތިވާ އަނިޔާތައް ވެސް މިފަދަ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ހިމެނުން އެއީ ހަމަ އިޖްތިމާޢީ ކޮމިޓީން ސަމާލުކަން އަދި ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކަށް ޖަވާބުދާރީވުން. އަޅުގަނޑުމެން 3 ވަނަ ޕޮއިންޓްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކޮށްލައިފިން، ކުޑަކުދިންނަކީ މުޖުތަމަޢުގައި ދިރިއުޅޭ އެންމެ ނާޒުކު ފަރާތަކީ މަދަރުސާއާއި އަމިއްލަ ބެލެނިވެރިންގެ ބަދަލު ކަމުން، އެ ކުދިންނަށް އަނިޔާގެ ޝަކުވާތަކާ ވުރެ ބޮޑުބަޔަކު ހަނިކުރެވިފައިވާ ޖަވާބު އެފަދަ ފަރާތްތަކާއި އަމަލުކުރާ ގޮތް، ރިޕޯޓުކުރާ ފަރާތްތަކުގެ، އަދި އެހެން އަމަލުތަކާ ހުރި ފަރާތްތަކަށް ދެނެގަނެވޭ ކުދިންނާ ކަންކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކުގެ ސްކޫލުތަކާއި، ހޮސްޕިޓަލްތަކާއި އަދި ކައުންސިލްތައް ޒިންމާދާރު ރަށު ފެންވަރުގައި އަތޮޅު ފެންވަރުގައި ހިންގުން ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކެން. އަދި މި ޕްރޮގްރާމްތަކަކީ ވަކި އުމުރުފުރާއަށް ނުބި، ޕްރީސްކޫލުން ފެށިގެން ހަމައަށް ސެކްސް އެޑިޔުކޭޝަން ކިޔައިދިނުމަށް ދަރިވަރުންނަށް ވެސް އަމާޒުކުރެވިގެން ހިންގޭ ޕްރޮގްރާމްތަކަށް ވަންޖެހޭ ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކުރަން. އިންޓަރނެޓުގެ ޖަރީމާއިން ކުޑަކުދިންނަށް ކުރިމަތިވާ އަނިޔާތައް ވެސް މިފަދަ ޕްރޮގްރާމްތަކުގައި ހިމެނުމަށް މި ކޮމިޓީން ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓުގައި ހިމަނާފަ. ކޮމިޓީގެ ނިންމުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަނީ؛ އަނިޔާއިން ކުޑަކުދިންނަށް ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަން ދިރާސާކުރުމަށް ބަލައި 25 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި ބޭއްވި، މި ކޮމިޓީގެ 23 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީން މި ޕެޓިޝަނާ ގުޅޭ ގޮތުން ހުށަހެޅުމަށް ނިންމާފައިވާ ހުށަހެޅުންތަކާ ދެން، މި ރިޕޯޓު ތައްޔާރުކުރުމުގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަށް ކޮމިޓީ ބައްދަލުވުމުގައި ބައިވެރިވި މެމްބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ނިމިގެންދިޔަ. މި ފުރުޞަތުގައި ކޮމިޓީ އިއްޒަތްތެރި މެމްބަރުން ކުރެއްވި އެއްބާރުލުމާއި މަސައްކަތްތަކަށް އަޅުގަނޑު ޝުކުރުވެރިވަން. އަދި މަޖިލީހުގެ އިދާރީ މުވައްޒަފުން ކުރެއްވި މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ސުވާލުއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން، އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް މި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން އެއްޗެއް ވިދާޅުވާން ބޭނުންފުޅުވެވަޑައިގަންނަވާނަމަ އެ ފުރުސަތެވެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ސުވާލުއްޔާ. އަޅުގަނޑު އިޖުރާއަތުކުރެއްވުމާ މި ރިޕޯޓަށް ވޯޓުގެ ގަޑީގައި ވޯޓަށް އަހާނަން ރިޕޯޓަށް. އެ ވޯޓުގައި ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ގޮތެއް ނިންމާނަން.

6.7- މިނިސްޓަރީ އޮފް ހެލްތު ޢަބްދުﷲ އަމީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި މަޢުލޫމާތުގައި، ބަޔާނާ މަޢުލޫމާތުތައް ނޫން ކަމަށް 16 އޮގަސްޓް 2020 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނެރުއްވި، ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅޭ ޚަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާ ގުޅޭ އެ މައްސަލަ، އިލްތިމާސާއި ސުވާލު ކުރިމަތިން ދިރާސާކުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވާ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހާސިރު ޢަބްދުއްރަޙީމްއަށް. ހާސިރު ޢަބްދުއްރަޙީމް.

ކުޅުދުއްފުށީ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހާސިރު ޢަބްދުއްރަޙީމް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ސުވާލުއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު ޢަބްދުﷲ އަމީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވި މަޢުލޫމާތުގައި ބަޔާނާ މަޢުލޫމާތުތައް ނޫން ކަމަށް 16 އޮގަސްޓް 2020 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނެރުއްވި ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅޭ ޚަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާ ގުޅޭ އެ މައްސަލަ ކުރިމަތިން ދިރާސާކުރި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރިޕޯޓަކީ ވަރަށް ހައްސާސް މައްސަލައަކަށް ތަޙުޤީޤުކުރެވިފައިވާ ރިޕޯޓަކަށް ވާތީ، އަޅުގަނޑު ކުޑަ ތަފްޞީލަކަށް ވެސް ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަރުވާނަން. މި ރިޕޯޓަށް، 29 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި މައްޗަންގޮޅީ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ނައިފް، މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތު އަލްއުސްތާޛް ޢަބްދުﷲ އަމީނާ ޖަވާބު ހޯއްދަވަން ކުރެއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބު؛ މިނިސްޓަރީ އޮފް ހެލްތު ނަންބަރު 23-L/57/2020/8 ސިޓީގައި ދުނިޔޭގެ ހާލަތު ހުރި ގޮތުންނާއި ވެންޓިލޭޓަރު އުފެއްދި ޤައުމުތަކުން ވެސް މި ތަކެއްޗަށް ބޭނުންވުމާއި މިންވަރު ބޮޑުކަމުން، ތަކެތި ލިބުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ދަތިތަކެއް ހުރުމުން، އަދި މިނިސްޓްރީން ދެ ކުންފުނިތަކާ ހަވާލުކުރެއްވި ވެންޓިލޭޓަރުތަކެއް ސަޕްލައިކުރުމުގައި ލަސްވެގެން ކަމަށް ގަބޫލުކުރާތީ، އިތުރުން [illegible] ވެންޓިލޭޓަރުތަކުގެ ތެރެއިން 75 ވެންޓިލޭޓަރު ހޯދުމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޑަބްލިއު.އެޗް.އޯ.ގެ ކަންޓްރީ އޮފީސް، ޔުނިސެފް އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 2 [illegible]

2020ގައި ވަނީ ހަވާލުކުރެވިފައި ކަމަށް މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތު ބަޔާންކޮށްފައި ވިނަމަވެސް، 16 އޮކްޓޫބަރު 2020ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނެރުއްވި؛ އަޅުގަނޑު ކުރިން ފާހަގަކުރި ކޮމްޕްލަޔަންސް ރިޕޯޓުގައި އެއީ ސަޕްލަޔަރ ނޫން މަޢުލޫމާތުން ކަމަށް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ، މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާ ގުޅޭ މައްސަލައެއް ކަމުން، މި މައްސަލަ ބައްލަވައިދެއްވުން އެދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 130/2020 ޝަކުވާއިން އިމްތިޔާޒާއި ސުވާލު ކޮމިޓީއަށް ފޮނުއްވާފައިވާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މައްސަލަ އިމްތިޔާޒު ކޮމިޓީން ކުރިއަށް ގެންގޮސްފައިވަނީ ސަބް ކޮމިޓީއެއް ހަދައިގެން. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން، މި ސަބް ކޮމިޓީގައި މުޤައްރިރުކަން ކުޅުއްވީ މަނަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ހާރޫން. ނައިބު މުޤައްރިރުކަން ކުޅުއްވީ، ހިނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ސަމީރު، ގަމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވިސާމް، މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޝިދު، އަދި އަޅުގަނޑު، ހާސިދު އަބްދުއްލަޠީފް. މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސަބް ކޮމިޓީން ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް؛ މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މައްޗަންގޮޅި ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަރީފް ޖިހާދުން ޖަވާބު ހޯއްދެވުމަށް މިނިސްޓަރ އޮފް ހެލްތް އަލްފާޟިލް އަބްދުﷲ އަމީނަށް ފޮނުއްވި ސުވާލުގެ ޖަވާބުގައި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ 23-L/57/2020/8 ސިޓީން ދެއްވާފައިވާ މަޢުލޫމާތު، 20 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އޮތް ކޮމިޓީގެ 2 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި މިނިސްޓްރީން ދެއްކި މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު އެއްވެސް ތަފާތެއް ހުރި ކަމަށް ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުންނަށް ފާހަގަކުރެވިފައިނުވާކަން. ނަމަވެސް، 16 އޮގަސްޓް 2020 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނެރުއްވި ކޮވިޑް-19 އާ ގުޅޭ ހަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު، ކޮމިޓީން މިނިސްޓްރީއަށް ކުރިމަތިކުރި ސުވާލުތަކަށް ދެއްވާފައިވާ ޖަވާބުތަކާއި އިސްވެ ދެންނެވި އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މަޢުލޫމާތާ ޚިލާފުކަން ކޮމިޓީގެ މެމްބަރުންނަށް ފާހަގަކުރެވުނުކަން. މިނިސްޓަރ ހެލްތް ކޮމިޓީއަށް ހާޒިރުވެ ދެއްވި މަޢުލޫމާތަށް ބަލާއިރު، ވެންޓިލޭޓަރުތައް ހޯދުމުގައި ޖަބްލިއު.އެސްޕީ.އާއި މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތާ ދެމެދު ރަސްމީކޮށް މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ކުރިން ހަވާލުކުރައްވައި، އެ މުޢާމަލާތްކުރުމުގެ ހުއްދައިގެ ގޮތުގައި މިނިސްޓަރ ކޮމިޓީއަށް ހާމަކުރެއްވި ލިޔުމެއް ފޮނުއްވުމުން އެ އިދާރީގޮތުން މުޢާމަލާތްކުރެވިފައިވަނީ މިނިސްޓްރީ އޮފް ހެލްތުގެ މުވައްޒަފުންނާ ނުވަތަ މިނިސްޓަރާ ގުޅުއްވި ފަރާތަކަށް އެ ކުންފުނީގައި ގުޅުން ހުރިކަމާއި، އެ ކުންފުނިތަކުގެ ކުރިން ކުންފުނިތައް މުޢާމަލާތްކުރެއްވި ގޮތް ސާފުކޮށްދިނުމަށް ކޮމިޓީން ސުވާލުކުރެއްވުމުން، އެ ކުންފުންޏާ މިނިސްޓްރީއާ ދެމެދު ވެވުނު ޢަމަލީ ކަންތައްތަކާއި އެ ކުންފުނީގެ ސަޕްލަޔަރު ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ކޮމިޓީގެ ހުށަހެޅުމެއް ނެތްކަމާއި، އަދި މިނިސްޓަރ ޙަވާލުވެވަޑައިގަތުމަށްފަހު، އެ ވެންޓިލޭޓަރު ޙަވާލުކުރުމަށް ދެއްވާފައިވާކަން. އަދި މި މައްސަލައާ ގުޅިގެން ސަބް ކޮމިޓީން ޖަބްލިއު.އެސްޕީ.އާ ކަންބޮޑުވުމާ ސަޕްލަޔަރ މަޢުލޫމާތު ސާފުކުރައްވާފައިނުވާކަމީ، މައްސަލަ ނިންމުމުގައި ކޮމިޓީން ރިޢާޔަތްކުރައްވާނީ، 16 އޮކްޓޫބަރު 2020 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނަރަލް ނެރުއްވި ކޮވިޑް-

19އާ ގުޅޭ ހަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް ރިޕޯޓެއްކަން. ކޮމިޓީން ނިންމި ނިންމުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާނަން. މި މައްސަލަ ދިރާސާކުރުމުގައި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މައްސަލަ ހިމެނޭ ޕްރޮކިއުމަންޓްތަކަން ރިޢާޔަތްކޮށް، ކޮމިޓީން މިނިސްޓަރާ ކުރިމަތިކުރުވި ސުވާލުތަކަށް އެ މަސްއޫލުވެރިން އިތުބާރުކުރެވޭފަދަ ކަމަށް ކޮމިޓީއަށް ގަބޫލުކުރެވުނީ، އެކަމަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 110 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން، މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ މެންބަރުގެ އިމްތިޔާޒަކަށް އުނިކަން އައިސްފައިވާ ކަމަށާއި، އަދި ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2013 (ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާއި ބާރުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އަލްފާޟިލް އަބްދުﷲ އަމީން މުޅި މަޖިލީހުގެ ނުވަތަ ކޮމިޓީއަކުން ގަސްތުގައި ހުރަސްއަޅައިގެން މަޢުލޫމާތު ދެއްވި ކަމެއް ކަމަށް، 25 ނޮވެމްބަރު 2020 ގައި ބޭއްވި ކޮމިޓީގެ 8 ވަނަ ބައްދަލުވުމަށް ހާޒިރުވި އެންމެހައި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާޤުން ފާސްކޮށްފައިވާކަން. ވީމާ، މި ދެންނެވުނު ރިޕޯޓާ ގުޅޭ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އެންމެހައި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ގޮތެއް ނިންމަވައިދެއްވުން އެދި ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ އިއްވެވި ރިޕޯޓް ބިޔާންކުރައްވައި ނުވަތަ ގޮސް މި ހުށަހެޅި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާއި ބާރުތަކުގެ ޤާނޫނު؛ އެއީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 5/2013. މި ޤާނޫނުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފާހަގަކޮށްދެއްވި ފަދައިން، މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި، މި ޤާނޫނުގައި ކުށެއް ކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމާއި، އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާއި ބާރުތަކަށް އުނިކަން އަންނަ ކަންކަމާ ގުޅޭ ފިޔަވަޅުއެޅުމާއި އެ މައްސަލަތައް ޕްރިވިލެޖަސް ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅިދާނެ ސަބަބުތަކާއި ގުޅޭ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވޭ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މި ރިޕޯޓަށް ވޯޓުދެއްވާއިރު ނަމަ، އަޅުގަނޑު އިޝާރާތްކުރަން. ޕްރިވިލެޖަސް ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓާ ގުޅޭގޮތުން ޖިނާއީ ކުށެއް ކަމަށް ބެލެވޭ ކަންކަމާ، ޖިނާއީ ގޮތުން ޕްރިވިލެޖަސް ކޮމިޓީގެ ދައުރާ ގުޅޭ ޤާނޫނުގައި މި ޤާނޫނުގެ 9 ވަނަ މާއްދާ، 7 ވަނަ މާއްދާގައި، 8 ވަނަ މާއްދާގައިވާ އަދަދު؛ އެއީ މި މާއްދާގެ (ނ) ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރުގައި ބަޔާންކުރާ ފަދަ ކަމެއް ހިންގައިފިނަމަ، އެ ފަރާތެއްގެ އަދަބަކީ ޖޫރިމަނާ ކުރުމާއި ނުވަތަ 3 މަސްދުވަހާއި 6 މަސްދުވަހުގެ ދެމެދުގެ ޖަލަށް ލުމެވެ. އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވާލީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަމާލުކަމަށް މި ގެނެވުނު ގޮތަށް، އޮތުމުގެ ބޭނުމުގައި ކަމެއް ނަގާފައިވާ ކަމަށް ބެލެވޭ ގޮތަކަށް މުޅި ގޮތަށް މުޅި ޤާނޫނަކީ، މަސައްކަތް ދެކޭގޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މަޖިލީހަށް ބަޔާންކުރި.

މަކުނޫދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރާޝިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެރަވެ، ހިތާމަކުރި ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މުޅި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ފެނިގެންދިޔަ ކުރީގެ ހޯމް މިނިސްޓަރު، ހޯމް މިނިސްޓްރީ ހިންގަމުންދިޔަ ޤަރަބިކަން. އެކަމުގެ ސަބަބުން އެންމެ ބޮޑު އަސަރެއް ކުރި އެއް ދާއިރާއަކަށް ވާނެ އަޅުގަނޑުގެ ދާއިރާގެ ތިން ރަށް. އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މިނިސްޓަރާ ބައްދަލުކުރުމުން، މަޖިލީހަށް ދިޔަ، ފުރަތަމަކުގައި ސުވާލުކުރުމުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގައި ހުރި ކަންތައްތަކުގެ ވާހަކަ. އެކަމަކު މި ހިޔާލު ބަލައިލީމާ ދެން ހޯމް މިނިސްޓަރުކަމުގައި ހުރިއިރު އެ ދައުރާ ފެނިގެންދިޔަ ގޮތުގައި ކަންތައް ބަލައިލީމަ އެނގޭނީ، ކިހިނެއްކަން މި ކަމަކީ ކަންތައްތައް ހިނގާފައި ހުރީ. ދެން އަޅުގަނޑު ގޮތުން ނުކުރަން، އެއްވެސް ވަރަކަށް މިނިސްޓަރު އަމިއްލަފަރާތުން ވަކިވީއެއް ނޫން. ދެން މިކަން ނިމުނީއެއް ނޫން. ވަރަށް އަރައިގެންދާ ގޮތަށް މިކަން ހުއްޓުމެއް ނުލިބުނު ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް ދައްކާ ވާހަކައަކީ، އިހުސާސްތަކުގެ ތަރައްޤީގެ ކަންތައް ހިނގާ ގޮތް ފެށި، މިހާރު ކުރި ކަމެއް ޝަކުވާ އާ އަމިއްލައަށް އެކަމުން ބައިޖަވު، ދުނިޔޭގެ އަމިއްލަ ޖިނާއީ ބަދަލުވާ އެ ރިސާލަތުން އެކަމަކު ނިމުނީ. އެސްޓީކަން ނިމުނީ. މިހާ ބަޖެޓުގެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާއަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވޭތުވެދިޔަ ސިޔާސީ މިނިސްޓަރުގެ އިހުމާލުން، ނުރައްކާތެރި ތަނެއް މިއަދު ހަމަޔަށް. އޭގެ ޖަވާބު ފެނޭ މިނިސްޓަރު ނަގަންޖެހުނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަރުކާރަށް، އަދި ސިފާ އެ ރަށަށް ފެނޭ މިނިސްޓަރު ހުއްޓާލި އިހުސާސްވޭ. ދެން މިހާރު އަޅުގަނޑު ފުލުހުންގެ ކޮމިޝަނަރާ ބައްދަލުކުރީ، އަޅުގަނޑު ގޮތުން ނުކުރާނަން އިސްލާހު އެއްފަހަރު ވަރަށް މިނިސްޓަރު އިހުމާލުވެރިކަމަކަށް ކަމަށް. ސަލާމަތީ، އަޅުގަނޑު ގޮސް މި ކަރަހަ ރިޔާސަތު ވަކިކަމަށް އަމާޒު ދުވަސްވަރު މި ތަރުތީބުގައި ޖަވާބުދާރީ ކަމެއް ރައީސް މަސައްކަތް، އަދި ނޫން އެކަމާ ތަޙުޤީޤު އެހެން ފުރަތަމަ ކުރި ތަޙުޤީޤު މިއަދު ކުރިއަށް ގެންދާ ތަޙުޤީޤުގެ ނިންމުން، އަދި ނޫން އެކަމަށް ތަންތަނުގައި 87 ފުރަތަމަ ދިރާސާ. އެ ރަށު ރަށެއް ރިޔާސަތު ތަނުގެ އިސްތިއުފާ ދޭން، ނުވަތަ ފޮޓޯ ކަރަދާސް ޝައިބު މި މިނިސްޓަރުކަން، ދެން މި ރަށަށް ރަށްރަށުގެ އަދި ބޮޑެތި ޕޮލިސް ސްޓޭޝަނެއްގައި ނުނިކުމެ. އެރަށުގެ، އަޅުގަނޑު ގަވާއިދުގައި ހިސާބު މި ރަށްރަށުގެ އަހަރާ ތަފާތު ބަޖެޓު. މިހެން ވަޙީދު، ތަޖުރިބާ ހިންގަމުންދާ ރަށްރަށަށް ނުދޭ. ސެކިއުރިޓީ ބޭނުންވާތީ، އަޅުގަނޑުމެން މި ބައްޔާ އަޑުއަހާ، އިސްނަގާފައި، މި އެއްކޮށްލައި ގާއިމުކޮށް ނުކުތީ. އަޅުގަނޑު މި ކަރަހަ ހަމަ ހުރިން ފަސް ދިއްބާ ވާހަކަ ހަމަ މިއަދު ފަސް ތަކުރާރުކޮށްގެން ބޭނުންވެސް. އެ ތިހާ ވަޙީ ޤާނޫނުތަކައި ދިރާ، ސަރުކާރުގެ ޖިނާއީ ދާއިރާ ވާޖިބު ހުރިއްޔާ އެޑްމިނިސްޓްރޭޓަރ މަޤާމުގެ ޤާނޫނުތަކައި ދިރާމަށްފަހު އެބަ ހުރިއްޔާ ކަމެއް އެ ރިސާލަތުން ނިމުނީ ކަމަށް ހަދައިދީ ކަމެއް ވާނަމަ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުވަހަކުވެސް އަދުލާއި އިންސާފު ނުލިބޭނެ. އެއްބަސްވުމާއި، އަޅުގަނޑުމެން އެ ވާހަކަ

ސުރައްކާ ތިބެންޖެހޭނީ. ދެން އަޅުގަނޑު ހަމަ މިއަދު ވެސް ގަބޫލުކުރަނީ، މިއަދު ވެސް ތަކުރާރުކޮށް މި ބުނަނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ސިއްޙީ ކަންތައްތަކުގައި، ތިން ރަށުގެ ބޭނުމުން އެދުނު ކަންތައް އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މިނިސްޓަރާ ބައްދަލުކުރިން. މި ބޯޓުތަކުގެ އެމްބިއުލާންސްގެ ކަންތައްތަކުގައި އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް މިނިސްޓަރާ ބައްދަލުކުރިން. ހަމަ އިތުރުކުރުމަށްފަހު. ދާއިމީ ޖަވާބު ނުލި. ހަމަ ހޯދުމުގައި ދުރު. އާދޭ ހިމެނޭ މިއަދު މި ރިޕޯޓުގައި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު އެ ވިދާޅުވެއްވި، މަޖިލީހަށް ވެސް މި އޮތީ ހަމަ އިތުރުކުރުމަށްޓަކައި. އެހެންވީމާ، މި ބޭނުން މިއަދު ގަބޫލުކުރައްވާނީ މިނިސްޓަރު މިކަމަށް އިހުމާލުވެފައި ހުރިވަރު. އެހެންވީމާ، މިހާރުގެ އަލަށް ޢައްޔަންކުރި މިނިސްޓަރަށް އަޅުގަނޑު އާދޭސް އެއްކޮށް ދަންނަވަން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގައި ހުރި ގިނަ ކަންތައްތައް؛ ސިއްޙީ ދާއިރާ ވަނީ ބޮއްސުންފާރު. މިއަދު ވެސް އެކަމުގެ ކަންތައްތަކުގައި ހަމަ ރައްޔިތުން ބޭނުންވެގެން އެ އުޅެނީ. އެހެންވީމާ، މި ކަންތައްތަކަށް އަވަސް؛ ވިޔާވެސް އަވަސް ފަރުވާއާއި ހޯދައިދީ، ކާރިޔާގެ މިނިސްޓަރުގެ އިރުޝާދުން ބާކީ ހުރި ކަންތައްތަކަށް އަވަސް ފަރުވާއެއް ހޯދައިދެއްވައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދާއިރާގެ ސިއްޙީ ކަންތައްތައް ބަލަހައްޓައިދީ، އަދި މި ހިނގައިދިޔަ ކަންތައްތައް؛ މި ރިޕޯޓުގައި މި ފާހަގަކުރާ ކަންތައްތަކަށް ވެސް ހަމަ މިހާ ތިއްބެވި ވަޒީރުންގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް މި ރިޕޯޓަށް ވެސް ރިޢާޔަތްކޮށް، އެ ބޭފުޅުންނަށް ފެންނަން ގޮތަށް، ހަމަ ސީދާ އެ ބޭނުން ދެކޭ ގޮތް މި ރިޕޯޓުގައި ހާމަކޮށްދީފައިވޭ. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މިނިސްޓަރުގެ އިހުމާލު މިކަމުގެ ތެރޭގައި ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު. އަޅުގަނޑު ހަމަ މި ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ބާރުއަޅައި އަޅުގަނޑުމެން މި ރިޕޯޓު ނިންމާލައި މި އޮތީ. އެހެންވީމާ، ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވެސް މިއަދު އެއްކޮޅަށް ވިދާޅުވެދާނެ ވެސް އަޅުގަނޑު ނުހަނު އުފާވާ ކަމެއް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ، ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމަށް.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއިލް އަޙްމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ތާރީޚު ދިރާސާކުރާ ބޭނުމުން ވަރަށް އާންމުކޮށް ވިދާޅުވާ އެކަކާއި، ދައުލަތްތައް، މަރުޖޭބު ދައުލަތުގެ އުސޫލު ފަހަރަކުން އެއް ސަރަހައްދު ކަމަށް އެއީ، އިމްތިޔާޒު އެ ދައުލަތްތަކުގައި ހަރުދަނާކުރަނީ. ޝޫރާއާ ކަނަކަން އަތަރީމަތިން އެއާ ވިދިގެން ކޮށާ ކުރިމަތިލާންޖެހޭ ގުދުރަތީ އެހެނިހެން ކަންކަމުން ހުރިހާ ފުރުސަތުގެ އެ ދައުލަތްތަކުގައި އާންމުވެފައިވަނީ، އެއީ މޮޑެލެއް

ދައުލަތުގެ ސިރު ގެއްލިދާ އެއް ސަބަބު ކަމަށް ބެލިދާނެ ދިރާސާކުރާ ފަރާތްތަކުން ފެނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިނިސްޓަރު އަމީންގެ މައްސަލަތަކާ، މިފަދަ އެއް މައްސަލަ. ދިވެހި ދައުލަތުގައި ފުލުހުން ބޭނުން ގެންގުޅުއްވި؛ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސިވިލް ނުރައްކަލުގެ ކުއްލި ހާލަތެއް އިޢުލާންކޮށްފައި އޮތް ދަނޑިވަޅެއްގައި ގާތްގޮތުން ބޭރުގައި ވެއްކަނޑޭނެ، އަދި ނުވިސްނާކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް، ރައްޔިތުންގެ ފައިދާގައި، ރަޝީދު ޗީފުގައި ގާނޫނުން ބޭކާރު ދުވަސްކުރެވިފައި، އިތުރުފުރުސަތުވައި ދި ކަސްޓަމްސް ދުރަށް މިހާރު ނަހަ ރަށްރަށުގައި ފަސް އި ކަސްޓަމްސް އަދުގަނޑުވެރިން އަމިއްލަ އެހީތެރިކަން މިހާރު ދިމާވާ މަސައްކަތް. ދައުލަތުގެ ސިރު ގެއްލިދިޔަކަމުގައި ނަމަ، އަދުގަނޑުވެރިން އަމިއްލަ ކުރަން އެދުނު ދުރުކުރެއްވި. އެހެންނަމަވެސް، ދައުލަތުގެ ހުރުމަތްތަކަށް ސިރު އަދުގަނޑުވެރިން ދަރަޖަ ކަނޑައެޅުމާ، މިފަދަ އިތުރުކުރާ ބަދަލު މި ކަމުގެ ދަށުން މި ހިނގާފައިވާ ކަންކަމާ މި އަދުގަނޑުވެރިން މި ތިރީގައިވާ ވެސް ހާލަތު، ބަޔަކު ބިރުވެރިކަމުގެ ތެރެއިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ކުޅަ ކަމެއް ނޫން. ބަޔަކުމީހުން މި ފުޅާ އުފެދި ކުޅަ ކަމެއް ނޫން. އަދި މިއީ އާދައިގެ ވައްކަމެއް ވެސް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ސަރުކާރުގެ ވިސްނުންތެރިކަމާއި އަދި މަޖިލީހުގެ ވެސް ވިސްނުންތެރިކަމާއި އަދުގަނޑުވެރިން މި ޖެހުމުގެ ކުރިން ވެސް ވަރަށް ކުރިއަށް ގެންދަވާށެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން ޒާތުގެ މުއައްސަސާތަކުގައި އެ ދިމާވާ ގޮތަށް ދިމަރާއްޖޭގެ ގޮތުން ދަރަޖައިގެ އަދުގަނޑުވެރިން އެނގޭނީ މި ފުރުޞަތު ގުޅިގެން ސިފައިގެ ދިމާވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ މަސައްކަތުގެ މިންގަނޑު އަދަދު. އަދުގަނޑުވެރިން އެނގޭނީ ވިސްނުމުގެ ބަޔަކުމީހުން މިނިސްޓަރު އަމީން މިއާ ތަފާތުވާ އިސްލާމީދީނާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދި ދިމާވާ ގޮތަށް ކޮންމެ ފަރާތަކުން ކުރާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދަތުރުފަތުރު. އެހެންނަމަވެސް، މިކަމުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަދުގަނޑުވެރިން ފަރާތްތަކުންނެވެ ޢަމަލީ ގޮތުން ވިސްނުމުގެ ދަތުރުފަތުރު، އަދުގަނޑު ދަރަޖަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދައުލަތުގައި ކޮންމެ ބަޔަކު ސިފައިން ވިސްނުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޑުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ލަތީފަށް. ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން މުހައްމަދު ލަތީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރިޕޯޓް ވަރަށް ފުރިހަމަ. އެހެންނަމަވެސް، ހަރަކާތްތެރިވެވޭނީ، މިފަދަ މުހިންމު ބޭޖެހި ރިޕޯޓްތަކާއި މުހިންމު ބިލްތައް މި މަޖިލީހުން ފާސްވެގެންދިޔައިމަގައި

ވީނަމަވެސް، މިހާތަނަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީން ތަކުރާރުކޮށް ކުރަމުން އަންނަ އިންސާފާއި ހަމަހަމަކަން، ދޫނީ ޢަދުލުއިންސާފު ގާއިމުވާކަން ފުރުޞަތު މި ދައުލަތުގެ އިސްވެރިންނަށް ނުދެއްވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހެން ދަންނަވާލަން މި ޖެހުނީ މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީއާ ވަރަށް ބީރައްޓެހިވެއްޖެ ޒައްޒުމަކުގެ ވާހަކައާއި، އިންސާފުގެ ވާހަކައާއި، އަދުލުވެރިކަމުގެ ވާހަކަ. އަދި ކޯޓުތަކުން އިންސާފު ލިބުމުގެ ވާހަކަ، މިއީ އެމް.ޑީ.ޕީއާ މިއަދު ބީރައްޓެހި ވާހަކަތަކެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އުފާކުރަން އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބައެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަމަ ހުއްޓުމެއް ނެތި މިކަމާ ވަކާލާތުކުރަމުން ގެންދާތީވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނުއަސާސީ، ދިވެހި ރައްޔިތުން ވަރަށް ނިކަމެތި ހާލަތެއްގައި އުޅޭތާ، މުޅި ދައުރު ބަސްދެވިފައި އޮއްވާ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ނާފާރިން ވައުދުތަކާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިވަރަކުން ފުއްދައިލާކަންނުޖެހޭ. މި ފަހުގެ މިނިސްޓަރު އިސްތިއުފާދީފި އަމިއްލައަށް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަކަށް ނުކެރުނު، އެ މަނިކުފާނު ވަގުތުން ވަގުތަށް ވަކިކުރައްވާފައެވެ. އަދި މި ދައުރުގައި އެއް ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ފަނޑިޔާރުން އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރުކަމުގެ ނަގާ ކަމެއް ޕީ.ޖީ ގްރޫޕުން ނިންމެވީމަ ވެސް އެ ހުށަހަޅާފައި އިއްޒަތްތެރި މިނިސްޓަރުކަމުގައި. ދުލާޖަހާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދައުލާ ވާހަކަ؟ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވާ އެބަ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އަސްލު ހަރުކަށި ދައުލާ ވާހަކަތަކުގައި ބަދަލު މަސައްކަތް އެކުލެވިގެންވާކަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ވަރަށް ބީރައްޓެހިވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަނިޔާގެ ވާހަކަ؛ އެ ވާހަކަދައްކާކަމުގައި ވިޔަސް، އެންމެ ދިމާއިނދޫ އިހުސާސްކުރައްވާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ހަމަ ތަޖުރިބާ ވެސް. އެހެންނަމަވެސް، އެމް.ޑީ.ޕީން މިއަދު ފެނިކަމުގައި މިއަދު ޔައުމު މި ކުރައްވަނީ؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ އެންމެ މުހިންމު އެއް ވަޢުދަކަށް ވެގެންދިޔައީ ޝަރީޢަތުގައި ހުންނަ މައްސަލަތައް އަވަސްވެގެން ކުރިއަށްދާން ވާހަކަ. މިއަދު ރައީސް ޔާމީންގެ ޝަރީޢަތުގައި ސަރުކާރުން ނުފޫޒު ފޯރުވާފައި އެތައް މިންވަރުގެ ވާހަކަ މި ދައްކަނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސަބަބުތަކާއި ނުލިބުނު. ބައެއްމެން ފޯރުކޮށްދިނީ މި ކަންކަން ފުރިހަމަ އޮތީމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރިޕޯޓުގައި ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް ދައްކުވާމީހުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އިލްތިމާސްތައް އަޅާފައި އެއް ވާހަކަދައްކާއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން، މި ދިރުވުމާއި ރައްޔިތުންގެ ބަޔަކުން، ޖާހިލިއްޔާއިން ވައްކަންކުރި ވާހަކަ މިދަންނަވަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މި ނެގީ، މި ސަރުކާރުކަން ލޮޖިކަލް އަތްބާނައިގެން ޝަރީޢަތަކަށް ގެންދާން ގޮތައް ހަމަގައިމު ވެސް މި ސަރުކާރުގައި ތިބީ އެއްވެސް ޤާބިލުކަން، އަދި ހުނަރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް، އަދި ވަޒީރުން ވެސް ލޮޖިކަލްކަން މި ސަރުކާރުކަން ނުބައިކަމުގެ ފުރިހަމަ ޙަޤީޤަތަ އެބައޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އެބައޮތް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފުވައްމުލަކު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މި ދައްކަނީ މާލިއްޔާއިން ވައްކަންކުރާ ވާހަކަ. މާލިއްޔާއިން ވައްކަންކުރާކަމުގެ އަނެއް ގޮތަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދައުލަތުގެ ބަޖެޓު އަޅުގަނޑުމެންގެ މިފަހަރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ހޯދުން ފާސް ހަދަނީ ފާސްކޮށް ބަޖެޓު އިޖުރާއަތުކޮށްދިނީމަ. އެއްކަމަކަށްވީ، އެކަނޑައެޅުނު ކުރީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިދިޔަ ހަފްތާ ތާރީޚީގައި މި ބަޖެޓުގައި ވަކިން ފްލެޓާ އެކީގައި އިއްޒަތްތެރި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބަޔަކު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކޮށްދިންކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މި ފުރުޞަތުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ތިލަފުށީގައި ފްލެޓުން ހިލޭ ދެއްވާން ވާހަކަ. ރައީސް ނަޝީދުގެ ދައުރުން ފްލެޓުތަކުން މިފަދަ ކޮންމެ ފްލެޓެއް މި ރައްޔިތުންނަށް ހިލޭ ދޭން އަންނަ ފްލެޓުތަކެއް، މިފަދަ ބޭޒީ ފްލެޓްތަކާ. އަދި މި ދައުލަތުގެ ހިލޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވަމުން:

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިޒާމީ ނުކުތާ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަކުނުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނާޒިމް ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ރައީސް، ކޮން ރިޢާޔަތްކޮށް އެ ބަހުސްކުރައްވަމުން ގެންދަވަނީ؟ ކޮން ވާހަކައެއް އެ ދައްކަވަނީ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ފަރެސްމާތޮޑާ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ލަޠީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ، މި ވެކްސިންތަކުން ވެސް ވައްކަންކޮށްފާނެތީވެ އެ ކަންބޮޑުވުން އޮތް ވާހަކަ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް ސާފުވާން އެބަޖެހޭ މިކަންކަން ވަމުންދާ ގޮތް. އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވުން އެބައޮތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކުން ތާރީޚުގައި އަދި އަޅުގަނޑުމެން އިތުރަށް ގޮވައި ބަންދުކުރާ ވާހަކަ އޮތީ ހަމަކަށަވަރު މިއަދު. އެހެންވީމާ، އަދި މި ބަސްގައި މީގެ ކުރިން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވިދާޅުވެއްޖެ، ޗައިނާގެ ކައުންސިލް އިންތިޒާމު ބާއްވަން ފުރުޞަތު ހުޅުވާލެވޭތޯ ވާހަކަ ވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެހެންނަމަވެސް، އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން އެ ފުރުޞަތު ދޭތޯ ނުދެ. އެފް.ޑީ.އޭއިން ކަނޑައެޅިގެން ރައްޔިތުން ފުރަތަމައަށް ބޮޑުވެރިކަމުގައި ސަރުކާރަށް ޗޭގަނޑުން އެ ގެންދަނީ ވައްކަންކުރުމަށް. އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް އެފް.ޑީ.އޭއާއި މިއަދުގެ ސަރުކާރަށް ހަމަހަމަ ގޮތުގައި ފުރުޞަތު ފަހިކޮށްދޭން މަސައްކަތްކުރަނީ. އަދި މި ރިޕޯޓަށް އަޅުގަނޑު ވެސް ތާއީދުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ވީމާ އަވަހަށް އިންސާފު ހޯދައިދީ ފުރުޞަތު ކަނޑައެޅިއްޖެނަމަ އެފް.ޑީ.އޭއަށް މިއަދު ސަރުކާރު މުޅި ނުކުރެވިދާނެއެވެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން އަފީފަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިމަގައިގެންނަވަން ހިސް ދިނުން.

ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަފީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޢާދާ! މި ހުށަހެޅިފައިވާ ރިޕޯޓު ދެވޭގެން އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަކިވަކި މެންބަރުންނަށް؛ މިއަދު ވެސް، އިއްތި ވެސް އަދި މަހަކަ ކަންތަކުގައި ވެސް ކޮމިޓީގައި އިންސާފު ހޯދައިދިނުމަށްޓަކައި ޤާނޫނީ ގޮތުން ވަކާލާތުކުރާ މީހުން ހިމެނެނީ. އެމް.ޑީ.ޕީއާއި ނޫނީ. އެމް.ޑީ.ޕީއިން ރައްދުކޮށް ހިންގާ އެޗް.ޑީ.ޕީއިން ގޮތެއް ވަކިކުރަނީ ވަކި ހިމެނުންތަކަކީ ފުރަތަމަ ސިޔާސީ ހުރިހާ ކަމެއް. ވީމާ، ތިއްބަވާ ތިރީ ގުޅުމަކާ؛ މި ރިޕޯޓު ސަރުކާރުން ޙަޤީޤަތުގައި މަޖިލީހުގެ އިސްލާޙީ ރިޕޯޓުން އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެނގޭ، ތިރީގެ

[illegible] މިނިސްޓަރު އަބްދުﷲ ޢަމީން ކަންކުރައްވާފައިވާ ގޮތް. އާދެ! އަޅުގަނޑުމެން މިފަދަ ފުރުޞަތުގާ ދެކޭ ގޮތުން ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައި އޮންނަ ގޮތަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ނިޔަތަ، އެކަމުން އިތުރު ބާރަކަށް ހިތްވަރު ލިބިގެންދާނީ ޤައުމަކާވެސް ހަމަ އެގޮތަށް ޢަމަލުކުރަން. ހަމައެކަނި މިނިސްޓަރުންނެއް ނޫން އިނގޭތޯ. ދައުލަތުގެ، ސަރުކާރުގެ އިދާރީ މުއައްސަސާތަކުގައި، ކުންފުނިތަކުގައި މަސައްކަތްކުރާ މީހުން ވެސް އަދިވެސް ބޮޑަށް ދީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަޅުގަނޑަށް އިނގިފައިވާ ގޮތުގައި އެންމެ ބޮޑު މަޤާމުތައް ހުރީ ނޫން މި ދާއިރާތަކުގައި. އެހެންވީމާ، މިހެ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުރިހަމަކަމާއި، ފަރުވާތެރިކަމާއެކު ބަލަންޖެހޭ ކަންތައްތައް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަރައްޤީން ހާމަކުރި ތަރައްޤީގެ ކަންތައްތައް ގޮތުން ބަލައި، ސަރުކާރުން ކުރާ ކަންތައްތައް، އަދި ސަރުކާރުގެ ނަމުގައި ކުރާ ކަންތައްތައް، އެއީ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި އެއްގޮތް ފައިދާހުރި ގޮތުގައި ކުރާ ކަންތައްތަކުގެ ގޮތުގައި ބަޖެޓުން ގެންދިއުން. އާދެ! މި ފެންވަރުތަކުގެ ވަޒަނާކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެނގިފައި މި އޮތީ، ޑޭޓާ ކުންފުނިތަކަށް ފެންވަރުތަކުގެ، 75 ފެންވަރުތަކުގެ ގަދަކަން 90% އެއްޗެއްސަށްވުރެ ފަރާސާ ދީގެން، އެ ވާހަކަ. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭ، އެއްބަޔަކު ގެނައުމުގައި ސަރުކާރުން އެ އެއްބަޔަކު ގެންނަނީ ވެސް ކޮން އެއްޗަކު ބަހައްޓާ އަޅުގަނޑުމެހެ. އަޅުގަނޑުމެން އެއްޗެހި ބޮޑެތި ބަލަހައްޓާ، ޓީ.ބީ.ޓީން ހަމަ ގޮތަށް އަހަރެން ނުވެ، އެހެންވީމާ ކަމެއް ކުރަމުންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑަށް މި ހުރި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުން ވެސް ފެންވަރުތަކުގެ ހިސާބު. އެހެންވީމާ، ކަމެއް ކުރަމުންދާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ ގޭގެ ރިޔާސަތު ފެސް، ގޭސަކުން ފެސް އަދި އެހެން ފައިދާތަކުން ފެސް ބަލަން އެބަޖެހޭ، އެހެންވީމާ ބަލަންވާނެ އަޅުގަނޑުމެން އެ އެއްބަރި ކޮޅުފައި އެހާ. އެހެންވީމަ، މިހެން ހުރިހާކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން ހުރި ކަންތައްތައް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އިޤްތިޞާދީ ކުރިއެރުމަށް މިނިސްޓަރަކު މި ޤައުމު ތަރައްޤީކުރުމަށް. އެހެންވީމާ، މިކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މީޓިންގ އެބަ ޤާނޫނީގޮތުން މި ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު ޤާނޫނީގޮތުން ކަނޑައަޅާފައި އެ ފައިދާ ދެމެހެއްޓު ގާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައި އޮތް ކަންތައްތައް ތަޢާރަފްކުރެވޭނެ އެބަޖެހޭ. ސަރުކާރުން އޮތް އެބަ މަތިން ފާސްކޮށްދޭން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ކުރީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމަށް. ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކިނބިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝަހީމް އަބްދުލްޙަކީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! މިއަދު މި ވާހަކަ މި ދެކެވޭ ރިޕޯޓު، ހެލްތު މިނިސްޓަރު އިސްތިއުފާދެއްވި ކަމަށް މި ދެކެވޭ ވާހަކައަށް، މިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލަންބޭނުމީ މިކަން ހިނގައިގެން ދިޔައިރުގައި މިނިސްޓަރު އެކަނިމެއް ނޫން. އޭގައި އަދިވެސް އިތުރު ބަޔަކު ވެސް ވާނެ. އެ މީހުން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައި ބަލާ އަދަބު ދިނުން އެއީ، ރަނގަޅު ގޮތެކޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ރައްޔިތުންނަށް 19 ވަނަ މަޖިލީހުން މި ސާބިތުކޮށްދިނީ، މި ޤައުމުގެ ވަތަނީ ހިމާޔަތްކުރުމުގައިވާކަން މި މަޖިލީހުން މި ސާބިތުކޮށްދިނީ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ފިޔަވަޅެއް މި ޤައުމުގައި ހިނގަމުން މި ދަނީ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ހުރި ގަޑު މީގެން ވަރަށް ސާފުކޮށް ރައްޔިތުންނަށް މި ދައްކަވައިދެނީ އިނގޭތޯ. ކަރަޕްޝަނުގައި އިން ވަޒީރުން ގޮސް ކަމެއް ހިފެހެއްޓި ކަމުގައި ރައްޔިތުންގެ ދަށުން ދުނިޔެއަށް ސިއްރު ގޮތުން ބަޔަކަށް ބެންކަށް، ވަރަށް ދަތިއުނދަގޫ ވަގުތެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް، މި ރައްޔިތުންގެ ހެލްތު މިނިސްޓަރު މި ބަދަލުކުރި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ވަރަށް ފުންކޮށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް މިއީ. މި ބަދަލު މި ގެންނަވީ މި ރާއްޖެއަށް ޖެހުނީ. މި ރާއްޖޭގެ މުސްތަޤްބަލަށް ޖެހުނީ. އެހެންވީމާ، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންވީ، މީގެ ކުރިމަގައި މިފަދަ ވައްކަން ހިނގައިދިޔަ ކަމަށް ވާނަމަ، ހާލަތަކީ ލިބޭ ގޮތެއް އިތުރު މަޝްވަރާއާ، އިތުރު ކުރިއަށްދާން. މިހާތަނަށް ވެފައި ހުރި ގޮތް އެ ގޮތް. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން މި ދިޔައީ ގޮތުން ކަންކަން ހުށަ މީހުންނާ ތަޙުޤީޤުގައި ފުޅާކޮށް މަސައްކަތް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެން އުފާވާ އެއްކަމެއް ބަޔައިގަނޑަށް ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިކަން ރަނގަޅަށް ބެލުމުން ދިރާސާ އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ވަރަށް ގިނަ ބަޔަކު މިގެންދިޔަ ހިނގައިދިޔަ ކަމުގެ ބޮޑުވަރު. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ވެސް އޮތްކަމެކޭ، އެއްވެސް މީހަކު ބަލަހައްޓާ ގޮތަކަށް ނުކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، މިކަމުގެ އަސާސަކީ ގަވާއިދު މިނެތްކަމެއް، މިގެ ބައިވެރިވި ހުރިހާ ބަޔަކަށް ފިޔަވަޅު އެޅުން އެއީ އެންމެ ރަނގަޅު ގޮތް ކަމަށް ދެކެން. އަބަދުވެސް އަޅުގަނޑު ޤަވާޢިދުތަކާ ދައްކާ ވާހަކައަކީ މިއީ، މިގެ ބައިވެރިވި ވެސް ކަންކަން ކުރި މީހުން ބޭރު ގާނޫނީ ފިޔަވަޅުތަކާއި، މިއަދު ކަންކަން ބަޔަކު މިނިސްޓަރު ހިމެނޭތޯ ބެލުން މި ދަނީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންނާ ވަކިން ދެއްކީ ބަޔާނެއް. މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން އިޖްތިމާޢީ ހިސާބުން މި ރާއްޖޭގެ ސަރުކާރުގެ ބައެއް ކަންކަން ގާނޫނީ ގޮތުން މިހާރު ރާއްޖެއިން އިޖްތިމާޢީ އަޅުގަނޑުމެން މި ފާހަގަ ކުރަނީ ސަރުކާރުގެ ދައުރު ވަނީ ހިފެހެއްޓިގެން. ފަހުގެ ގޮތުން ވަކިން ބަލާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު އިޢުލާނުކޮށްލާނަން ވޯޓަށް އަހާ ގަޑީގައި މި ބެލް ޖަހައިލާނަން؛ މާފުކުރައްވާ! މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ހުށަހަޅައިދިނުމާ ދެ ގޮތް ނިންމުމުގެ ވޯޓަށް އަހާނަން. އަދި އަޅުގަނޑު

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް [illegible] ބޭނުން؛ މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކާއި އަދި މަޖިލީހަށް [illegible] [illegible]، އެ [illegible] ގުޅޭ ގޮތުން ފިޔަވަޅުއެޅުން މި މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] ވަނީ ވިއްޔާ. [illegible] [illegible] މި މަޖިލީހުގެ ކަންކަން [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]؛ މިސާލަކަށް [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]، މި [illegible] [illegible]. [illegible]، މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible]، [illegible]. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. އަޅުގަނޑުގެ [illegible]، އެހެން [illegible] [illegible] [illegible] މަޖިލީހުގެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible]. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

{6.8}- އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު؛ 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2ގައިވާ ގަވާއިދުތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ހުށަހަޅައިދެއްވުމަށް، އަޅުގަނޑު މި އަރުވަނީ ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަށް. އަޅުގަނޑު މި ރިޕޯޓު މުޤައްރިރު ހުށަހަޅުއްވުމުގެ [illegible]. އަޅުގަނޑު މުޤައްރިރު ރިޕޯޓު ހުށަހަޅުއްވުމުގެ ފުރުޞަތުއަރުވަން.

ކެޔޮދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު [illegible] [illegible] ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2ގައިވާ ގަވާއިދުތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ރިޕޯޓަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2ގައިވާ ގަވާއިދުތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު 2020 ވަނަ އަހަރުގެ ޑިސެންބަރު މަހުގެ ނިޔަލަށް ހަމަވާތީ، އެ ޤާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައި ހިމަނާފައިވާ ގަވާއިދުތަކުގެ ތެރެއިން މިހާތަނަށް މަޖިލީހުން އެކި ފަހަރު މަތިން [illegible] ގަވާއިދުތައް ފިޔަވައި، ދެން ހުރި ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭ [illegible] [illegible]، އެ [illegible] [illegible] [illegible]، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ

ގާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތީން، އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ކަނޑައެޅުމަށް ބަލައި ގަވާއިދު ކޮމިޓީގައި މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، އެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ނިންމުމުގެ ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދިޔަ ގޮތް ކުރުގޮތަކަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މިހާރު މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވާ ބިލުތަކާއި، އަދި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިނުވާ ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތްތަކާ ހިނގާނުހިނގާ ގޮތް މި ކޮމިޓީން ބެލުމަށްފަހު، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން ތިރީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުތައް، އެ ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 އިން އުނިކޮށް، އަދި މި ގަވާއިދުތަކުން ޖާރީވައި ފާސްކުރި ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް 2 ޑިސެންބަރު 2020ގައި ބޭއްވުނު މި ކޮމިޓީގެ މި އަހަރުގެ 24 ވަނަ ބައްދަލުވުމުން ނިންމިނިންމުން. އަދި އުނިކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުގެ ލިސްޓެއް މި ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާނެ. އަދި ހަމައެއާއެކު އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރަން، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނޭ ގަވާއިދުގެ ލިސްޓަކާއި 2 ގައި ހިމެނޭ ގަވާއިދުގެ ލިސްޓެއް ވެސް މި ރިޕޯޓުގައި ހިމެނިފައިވާނެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން އަޅުގަނޑު ދަންނަވައިލާނަން. އަދި މީގެއިތުރުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް، އަދި މި ދެންނެވި 2 ލިސްޓު ވެސް މި ރިޕޯޓުގައި ވާނެ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ކޮމިޓީގެ ނިންމުން؛ ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރުމަށްފަހު، އެ ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައި މި ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގެ ނިޔަލަށް އިތުރުކުރުމަށާއި، އަދި މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2 ގައި ހިމެނޭ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅިގެން އެކުލަވައިލަންޖެހޭ ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތް ނިންމައި، 24 ނޮވެންބަރު 2020 ގައި އެޓަރނީ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުން ފޮނުވާފައިވާ ސިޓީ ނަންބަރު 32-LRD/57/2020/26 ސިޓީގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތާރީޚުތަކަށް ފޮނުވައިދެއްވުމަށް އެ އޮފީހުގައި ދެންނެވުމަށާއި، އެ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމަށް އިތުރުކުރެވޭ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ބިލުތަކުގެ މަސައްކަތް ނިންމަވައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ފޮނުއްވުން، ރަސްމީގޮތުން ނިމެންޖެހޭ ގޮތަށް މަސައްކަތުގެ ޓައިމްލައިން ކަމާ ގުޅުންހުރި މުއައްސަސާތަކަށް ދެންނެވުމަށް، 2 ޑިސެންބަރު 2020 ގައި ބޭއްވި މި ކޮމިޓީގެ މި އަހަރުގެ 24 ވަނަ ބައްދަލުވުމުގައި ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި ހާޒިރުވެ ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އިއްތިފާގުން މި މައްސަލަ ނިންމާފައިވަނީ. ވީމާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ 5 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ދަށުން މި ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައިވާ ގޮތުގެ މައްޗަށް އަމަލުކުރާ މި ރިޕޯޓު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. އަދި މި މަޖިލީހަށް [illegible] ކޮމިޓީގެ މި ރިޕޯޓު ދުވެ ގޮވާ

ނިންމުމެއް ވެސް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަމެވެ. ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ޖަމާއަތްތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި ޖަދުވަލު 2 ގައިވާ ޖަމާއަތްތަކަށް އިޖުތިމާޢުވުމުގެ މުއްދަތު އިޢުލާނުކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ދިރާސާކުރި ބައްދަލުވުމަކުން ޖަމާއަތު ކޮމިޓީގެ މެންބަރުން ހާޒިރުވި ގޮތުގެ ތަފްސީލު މި ރިޕޯޓުގެ ޖަދުވަލު 1 ގައި ހިމެނިފައިވާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. އަދި މި މަސައްކަތުގައި ކޮމިޓީގެ ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާއި މަޖިލީހުގެ އިދާރާއިން ދެއްވި އެއްބާރުލުމަށް ވަރަށް އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކު ޝުކުރު ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 271 ވަނަ މާއްދާގައި ވަރަށް ސަރީޙަ ބަހުން އެބަބުނޭ، ބެލެނިވެރިކަމުގެ ޤާނޫނެއް ނެތި ޖަމާއަތެއް ނުހުއްޓޭ. 2008 ވަނަ އަހަރުގައި އާ ޤާނޫނުއަސާސީ ލިބުމާ ގުޅިގެން މިދެންނެވި ގޮތަށް ބެލެނިވެރިކަމެއް ނެތް ޖަމާއަތްތައް ބައިވަރު ހުރި. އަމާޒަކަށް ވީ، އާ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ޢަމަލުކުރަން ފެށި އަހަރު އެ ޖަމާއަތްތައް ނިންމުން. 2018 ވަނަ އަހަރު ނިމި، 2020 ވަނަ އަހަރަށް މި ދިޔައީ. 12 އަހަރު މި ވީ. ޖަމާއަތު ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު ތަފާތު އެކި ދައުރުތަކުގައި މަޖިލީހުގައި އިންނަވައި މި ތަންގައި މުއްދަތުތަކެއް އިޢުލާނުކުރަމުން ހަމަ އެބަ އެ ކޮމިޓީން މި މުއްދަތު ކޮޕީޕޭސްޓް، އެއްކަލަ ޖައްސަމުން އަޅުގަނޑުމެން ދާތާ 12 އަހަރު މި ވީ. އަދިވެސް ޖަމާއަތު ކޮމިޓީގެ ޖަމާއަތްތައް ހުރި ގޮތަށް ހުރީ. މިކަން މިހެން ހިނގާކަމުން މި މަޖިލީހުން މަސައްކަތްކުރަނީ ބިލު ޤާނޫނުކުރުމަށް. އަދި މި މަޖިލީހަކީ ބިލު ޤާނޫނުކުރުމުގެ ހުނަރު އިންތިޒާރަށް އޮތް ތަނެއް. އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ، ބަންޑާރަ ނައިބު [illegible] ބިލެއް ޤާނޫނުކުރަން ނަގާ ވަގުތުގެ ބޭނުމަކަށް ވެސް މިތަނުގައި ނުނަގާނެ. އަދި މި ތަނުގައި ތިބި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެނގޭނެ، ދޮނިގެން، ފުނިގެން ބިލުތައް ޤާނޫނުކުރަމުން ލަސްވޭ. އަދި މިތަނުގެ ސްޓާފުންނަށް، މަސައްކަތްތެރިޔާ މިހުންނަން ބިލު ޤާނޫނުކުރުމުގެ ހުނަރު ވަކި ދަރަސްކޮށްދީފައޭ. އަދި އެ މީހުން ތިބީ އެކަމުން މަތީ ތަޖުރިބާއި، ލިބިގެންހުރި ޢިލްމާއި ހިކްމަތް ހުނަރުތަކާއިގެން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަހާލާފައި މިއަދު އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އެ ވިދާޅުވި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އެ ހުރަހަޅާލުއްވި، ކޮޕީޕޭސްޓް އަޅާ ސެޕްޓެންބަރު 21އާ ހަމައަށް ދުރަށް ޖައްސާލައިން. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިގައި މި ވާ ޖަމާއަތްތަކާ؛ އެއީ 18 ޤާނޫނު، 18 ޖަމާއަތު ޤާނޫނުގެ ބެލެނިވެރިކަމުގެ ދަށަށް ގެންދިޔުމަކީ 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރުގެ ނިޔަލަށް؟ އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އިއްޒަތްތެރި މުޤައްރިރު އެ ވާހަކަ، އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އެއްކޮށް، މުޤައްރިރުގެ ނޫން، ކޮންމެވެސް ބަދަލުވާ އަޅުގަނޑު ގޮތުގައި އެކަމަކު އަޅުގަނޑު ދެކެނީ؛ އަޅުގަނޑުގެ ނަޒަރުގައި ދެން ވާ އެއްޗެއް ވަރަށް ފުރިހަމަނުވާނެ. މިހާރު އިޖުތިމާޢުވުމުގެ މުއްދަތު. އަޅުގަނޑު ދެކޮޅަށް އަޅުގަނޑުމެން މި އަންނަނީ މުއްދަތުތައް އިޢުލާނުކުރަމުން،

ކުރަމުން، ކުރަމުން. އެހެންނަމަވެސް މިހާރު ކޮޅެއް އޮތީ ކަމަކަށް މިހާރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުފެނޭ. އާދެ، މި ރިޕޯޓް ގެޔު ޒަމާން އެއްވެސް އިއުތިރާޒެއް ފެންނަކަށް އެއްކޮށް ވިދާޅުވާން އެދިވަޑައިގެންނެވިއްޔާ، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަހީރަށް.

ވިލުފުށީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަހީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ! 2008 ވަނަ އަހަރު މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން އަމަލުކުރަމުން މި ދާ ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްވުމާއެކު، އެ ޤާނޫނުއަސާސީން ދައުލަތަށް ދީފައިވަނީ 2 އަހަރުދުވަސް މި ގަވާއިދުތައް ގާނޫނަށް ބަދަލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ފާހަގަކުރެއްވިހެން މިހާރު 12 އަހަރުވީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައޮތް ހެދުން. 2 އަހަރު ހަމަވެފައި އޮތީ. ދެން އިތުރު ވަގުތެއް ނުދޭނެ އަޅުގަނޑުމެން. ދެން ރައީސް ވިދާޅުވިހެން، ވާ އެއްކޮށް ވިދާޅުވާތީ. އެކަމަކު ދެން މިއީ އެންމެ ފަހު ފުރަސަތު ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުނިމިއްޔާ ނިންމިދާން. 21 ސެޕްޓެމްބަރު 2021 ގެ ފަހުން ދެން މިހެން ގާނޫނު ނުކުރެވިފައި ހުރި؛ ގަވާއިދުން ގާނޫނުގެ ބާރު ހުއްޓިގެން މި އަމަލުކުރަމުންދާ ގަވާއިދުތަކާ އެއީ ބާތިލު ގަވާއިދުތަކެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅަންވީ. އެހެންނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މި މަސައްކަތެއް ނުނިމޭނެ. ފުރުޞަތެއް ދިނިއްޔާ ހަމަ ފުރަތަމަ ފަހަރަށް ބަދަލުގެންނަނީ. އެކަން ކުރާކަށް ނުވޭ. މިއީ މީގެ ކުރީގައި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދިމާވާ ކަންތައްތަކެއް ނޫން މިއީ. އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބަހުރި އަޅުގަނޑުމެން މީގެ ކުރީގައި އަމަލުކުރަމުން އައި ދޫ ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްކުރުމާއެކު އޭރު ހަދަންޖެހުނު ގާނޫނުތަކެއް؛ އޭރު ހުންނެވި ބަންޑާރަ ނައިބު ވިދާޅުވީ ތިމަންނާ ބެހޭ ކަމެއް ނޫނޭ. އެކަމަކު ދައުލަތުން ބަންޑާރަ ނައިބު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ގާނޫނުގެ ބިލު ހަވާލުކޮށްފި. އެހެންނަމަވެސް، އެކަން 2 އަހަރުދުވަހުގެ ތެރޭ އެކުގައި ނުކުރެވުނީމާ ވިދާޅުވީ، އެއީ ތިމަންނާ ބެހޭ ކަމެއް ނޫނޭ. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކަމަކީ ގާނޫނު ހެދުމޭ. ރަނގަޅު! ޤާނޫނުއަސާސީ ގައި އެބަބުނޭ، ގާނޫނު ހެދުމަކީ އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރެއް. އެހެންވީމާ، އެ ގާނޫނުހެދުމުގެ ވާހަކައެއް ނޫން އޮންނަނީ. ގާނޫނު ގަވާއިދުތަކުގެ ވާހަކަ އަދި އަސާސީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު ކުރިއަށްދާން ކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަދިވެސް އިތުރު މުވައްޒަފުންގެ ތަމްރީނު އިތުރު ޖަވާބުދާރީކަން އިތުރުކުރުން، އަދިވެސް އެހެން ބާރުތަކުން އިތުރު ތަފްޞީލުން ދިރާސާ މި ގާނޫނީ ބިލުތަކާ ޖަވާބުދާރީކުރަނީ މި މަސައްކަތްތަކަށް ހުރިޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް. އެހެން ވެސް ރިޕޯޓު ނިޒާމު ހުންނަ ގޮތަށް މަސައްކަތްކުރާ ކުރިމަތިވާ އުސޫލުން. އެހެންވީމާ، އެކަން އަވަހަށް ގެންދިއުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަ ކަމެއް ކުރުގައި ހަމަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެންނަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކެޔޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދަށް. ކެޔޮޅުދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކެޔޮޅުދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތަކަށް އެދުނީ، މިކަމާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑު ހަމަ ބައެއް ވާހަކައެއް ދަންނަވާލަން. ދެންމެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވެސް ތިފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން، އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ ވުޖޫދަށްގެނައި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ދަށުން ނުހަނު ގާނޫނުތަކަށް ބެލެނިވެރިކަން ދޭ ގާނޫނެއްގެ ގޮތުގައި އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނެއް ވުޖޫދުކޮށް، އަޅުގަނޑުމެން އެ ގަވާއިދުތަކަށް ގާނޫނީ ބާރުލިބިގެން މި ވަނީ. އެއަށް މި ކިޔަނީ އަޅުގަނޑުމެން އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު (6/2008). މި ގާނޫނުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ހަދަމުންދާ ގާނޫނުތަކެއް ހަދަމުންހަދަމުން ގޮސް މިހާރު އަޅުގަނޑަށް މަޢުލޫމާތު ލިބޭ ގޮތުގައި ޖުމުލަ 5 ބިލެއް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިފައިވަނީ. މިކަމުގެ ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑުމެން ތަފާތު ގޮތްގޮތަށް ދައްކާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ވިސްނަންޖެހޭ، ކުރި ދައުރުތަކުގެ ރެކޯޑުގައި؛ މިއީ ވަކި ފުރުޞަތަކަށް އިނގިލި ދިއްކުރޭ ގޮތަކަށް އޮތް ކަމެއް އަޅުގަނޑުމެނަކަށް ސިފައެއް ނުކުރެވޭ މިހާރު މި މަސައްކަތުގެ ތެރޭގައި މިހާ ގިނަ ދުވަހު އުޅުނިހާ އެއްކޮށް. މިހެން މިދަންނަވާ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުރުތަކުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނުއަސާސީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފުރުޞަތު ދިންއިރުގައި، މި މުއްދަތު ދިންއިރުގައި މި ދުވަސީ ހަމަގައިމު ވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅު މުއްދަތެއް ނޫނެކަން [illegible] ޖާގަ ކަންތައްތަކެއް ސާބިތުވާ ކަމުގެ ހެއްކެއް 12 އަހަރު ވެގެންދިއުން މީ. އޭގެތެރޭގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާނަން، މިހާރުވެސް ބަންޑާރަ ނައިބުގެ އޮފީހާ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގާތުން މަސައްކަތްކުރަމުން މި ދަނީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން [illegible] ބިލުތައް ވެސް އެބަހުރި މި ގަވާއިދުތަކުން [illegible]. އެ [illegible] ބިލުތަކުގެ [illegible]. [illegible] ގާނޫނުތަކުގެ [illegible]، މި ހިނގާ އަހަރުގެ [illegible] 20 ވަނަ [illegible] ބިލުތަކުގެ [illegible] ޓެކްސް [illegible].

ފެނިގެން. އެހެންވެއްޖެކަމަށްވާނަމަ، އެ ދުރުދުރުގައި ތަޢުލީމު ދޭނެ ގޮތެއް ހުރި ގަވާއިދުތަކުގެ ގާނޫނީ ހައިސިއްޔަތު އެބަ ގެއްލިގެންދޭ. އޭރުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ދައުލަތުގެ ފެށުމުން؛ ހަމަ އެއާއެއްކޮށް މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅައިފައި އޮތް ބިލުއެއްގައި ވެސް އެބައޮތް، އެ ބިލު ފާސްކޮށް ނިމުމާ، ތަސްދީޤުކޮށް ނިމުމާ 6 މަސްދުވަސް ފަހުން ކަމަށް. އެއީ ޖިނާއީ އިޖުރާއަތު. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ ތަފާތު މައްސަލަތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ދިމާވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން އެއް ޤާނޫނެއްގެ ދަށުގައި އިރުޝާދު، ދައުލަތުގެ [illegible] ރައްޔިތުންނަށް ޒިންމާދާރުވުން މިކަހަލަ ނިޒާމުތަކެއް ގާއިމުކޮށްދޭން އަޅުގަނޑުމެން ޖެހޭ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވެސް ލިބޭ މުއްދަތު އިޖުރާއަތު ނިންމާލުން މިއީ ހަމަ އެންމެންނަށް ވެސް ކޮންމެހެން؛ އެހެންވީމާ، ސަރުކާރަށް ވެސް މަސައްކަތްކުރަން ގޮތްތަކެއް އަޅުގަނޑުމެން ހޯދައިދޭންޖެހޭ. އަދި ސަރުކާރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ވެސް ފަސޭހަވާން ގޮތްތަކެއް ހޯދައިދޭންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނަކީ، އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނުގެ މަސައްކަތްތަކާ މިދެންނެވިހެން އެއް މަސައްކަތެއް. އެހެންވީމާ، ވަކި މިހާރު ކުރާ ކަމަކާ ނުލައި މިގޮތުގައިން އުފެދިގެން އެބަދޭ ކަންތައްތަކެއް. އެއީ މިދެންނެވިހެން ބިލުތަކަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ މުއްދަތު ފަސޭހަވުން [illegible] ކަންތައްތަކާއި، ބިލުތަކާ ހުށަހެޅުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ހުރީ. ކޮންމެ ގޮތަކަށް އިޞްލާޙުކުރަމުންދާއިރު ވީހާވެސް، ގާނޫނާއި، ގަވާއިދުތަކާއި، ހަމަތަކާއި ހުށަހެޅުން ރައްޔިތުން [illegible] [illegible] އުސޫލުތަކާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރިހަމަކުރުމުން ދަނީ ކަމަށް ވަންޏާ އެއީ ހަމަ ރަނގަޅު ގޮތެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން. ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކުޑަހުވަދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކުގެ ގާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1، 2 ގައިވާ ގަވާއިދުތަކާ ގުޅޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ހަދަންޖެހޭ ގާނޫނުތަކަށް ނުހުރި [illegible] އަދަދުވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible]، އަޅުގަނޑު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް [illegible] 2008 އިން ފެށިގެން ހަމަ ކޮންމެ އަހަރަކު އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ ސުވާލެއް މިއީ. ޕާލިމެންޓަށް މި ވަނީ؟ ހަމަ ކޮންމެ އަހަރަކު އެ އަހަރެއްގެ ވަގުތުޖެހުނީމާ އަނެއްކާވެސް 1 އަހަރުދުވަހަށް ފަސްކުރުމުންދަނީ. [illegible]، އޭރުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ވަރަށް މަސްއޫލު ގާނޫނީ ވަކީލެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އިންނެވި، މުޙައްމަދު ނަޝީދު. އެ މަނިކުފާނު

އިންސާފުވެރިކަން ހަމަ އަބަދުވެސް އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގޮތުން، ބެލެނިވެރިކަމުގެ ގޮތުން އަބަދުވެސް ޖަސްޓިސްކުރަމުން، 1 އަހަރު ޖަސްޓިސްކުރަމުންދަނީ. އަޅުގަނޑު ކޯޓުގެ ޖަލްސާއެއްގައި، އެކަން އޮންނަ ކޯޓުގެ ބައްދަލުވުމެއްގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ ތެދުވެ ވަކާލާތުކުރަން. އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެކަންކަން ނިމުމަކަށް އަންނަންޖެހޭ. އެއީ 2008 ގައި އާ ޤާނޫނުއަސާސީ އައުމާއި އެއްކޮށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މަޖުބޫރުވެގެންދޭ އާ ގާނޫނުތަކެއް ހަދަން. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މީގެ ކުރިން ކަން ވަމުންދާ ގޮތަކީ، އަބަދުވެސް ސަރުކާރުން ގާނޫނުތައް ފޮނުވަމުންދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އޮންނާނީ ބަރަބަރާ. އަދިއްޔާ ޑިސެންބަރުކަށް ބިލެއް ހުށަހަޅައިފާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ވަރަށް މަދުން ނޫނީ 2008އިން ފެށިގެން މިއަދާ ހިސާބަށް ވަމުންދާ ކަމެއް ނޫން މިއީ. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ރައީސްކަމާ ހަވާލުވެވަޑައިގެން ބަޔާނުގައި މަޖިލީސް ޑިމޮކްރެޓިކް އުސޫލުން އޭރުން ޤައުމުތަކުގައި ހިނގާން ފެށިޔާ ރައީސް ވިދާޅުވަމުންދޭ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީތަކުން ބިލުތައް ވެސް ޑްރާފްޓުކުރަވަން. ޑިސެންބަރުމަހު ވެސް ބިލު ހުށަހެޅޭނެ. އެ ފުރުޞަތު ބަޔަކަށް ލިބެން ފުރުޞާ އެއްވާރު ބަޖެޓުކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތުރު ގާނޫނުތަކެއް އަދިއްޔާ މެންބަރުން ހުށަހަޅާލުމަށް، ނޫނިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ބުރިޗިން، އެހެންނޫނިއްޔާ ކޮމިޓީތަކުން އިސްލާހުގައިން ގާނޫނުތަކާ އެބަ ވުޖޫދަށް ގެނޭ. އަޅުގަނޑު ވެސް ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ވިދާޅުވިހެން، މިހާރު ބާރުވެރިކަން އަހަރު މި ހަމަ މިހެން ކޮންމެ އަހަރަކު މި ގޮތުން ޖަސްޓިސްކުރަމުންޖަސްޓިސްކުރަމުން ދަނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއަދުގެ މި 19ވަނަ މަޖިލީހަކީ މުޅިން ތަފާތު މަޖިލީހެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޮމިޓީން އިސްގަތީ، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން އެބަ މަސައްކަތްކުރަމުންދޭ ވީ އެންމެ އަވަހަކަށް މިކަން ނިންމައި، މިކަން ބަދަލުކޮށްފައި، ގާނޫނުތަކާ ގެނެސް ގަވާއިދުތަކުގެ ދަށުން ދައުރުގެ ކަންކަން ހިނގުމަށް އެކުލަވާލާ ގޮތެއް ނުވާތީވެ، އަދި އާ ސަބަބުން ރައްޔިތުންނަށް ބޭނުން ތަކުލީފުތަކާއި އުފައްދަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުމަށް ވާދިވާ، ގާނޫނުތައް ވުޖޫދަށް ގެނެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ އާންމު ގަވާއިދު ދުސްތޫރުގައި، ގާނޫނުގެ ދަށުން ރައްޔިތުން ކަނޑައެޅުމުގައި ޢަމަލުކުރަންޖެހޭ ގޮތް އޮތުން އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ގަދަދުކުރާ ގޮތުގައި ވާދިވާ، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ވަރަށް އަވަހަށް އިސްލާހުކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި މި 8 މަސް؛ ވާހަކައަކީ މިގޮތުން އެއް އަހަރު އަބަދުވެސް އިސްލާހުކުރަމުންދިޔައީ. ގަވާއިދު ކޮމިޓީން މިފަހަރު އިސްލާހުކުރި 8 މަސްދުވަސް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުގެ އުއްމީދަކީ، އަޅުގަނޑުމެން އަވަހަކަށް ވެސް މިކަން އެބަ ނިންމުމަކަށް ގެނެސްދާނެ. އިސްލާހުކުރެއްވިއްޔާ މި 19 ވަނަ މަޖިލީހަކީ އެކަން ކުރާނެ މަޖިލީސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. 13 ވަނަ ފަހަރަށް ތިޔަ އުފުލައިގަންނަވަނީ. 13 ވަނަ ފަހަރަށް. އަޅުގަނޑު މި ހިތަށްއަރަނީ ރިޔާސަތުގައި މިހާރު އިނދެ، 13 ފަހަރަށް މި ބާވަތުގެ ކަމެއް ކުރެވޭނެބާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑު އެދެނީ 87 ވޯޓު ދާން އޮތްނަމަ، މިފަހަރު މި ގަވާއިދުތަކަށް ވާ އެއްޗެއް ވިސްނުމުގައި އޮތީ. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުމެން އިތުރުކުރުއްވިއްޔާ ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު ވޯޓަށް އަރާ ގަޑީގައި ގޮތެއް ނިންމުމަށް ވޯޓަށް އެހުން. މިގޮތަށް ގަވާއިދު ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު، މި ގަވާއިދު ކޮމިޓީ މިހާރު ބައްލަވަމުން ސީދާ މި ގެންދަވަނީ ނުހަރި ހުރި ގޮތުން، ގަވާއިދުން އޮވޭ. އާދޭ އަސްލުގައި އަދިވެސް އެބައޮތް ގާނޫނުތައް ހަދާފަ، އަދި އެ ގޮތުގައި ބަލާ ގަވާއިދުތަކަށް ވުޒާރާތުން ސަރުކާރުގެ ދާއިރާގައި ތިއްބަވާ ތަން. ދެން މިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތަރިއަރާވައި އޮތް ވުޒާރާއެއްގެ ގޮތުގައި ފެންނަނީ މިނިސްޓަރީ އޮފް ފިޝަރީޒް. އެ ތަނަށް އަޅުގަނޑު ހަނދާންވަނީ، އެއް ދުވަހަކު މިތަނުގައި ހައްދަވަން އަޅުގަނޑުމެން ވަގުތު ކަނޑައަޅައި ހުރިހާ ކަމެއް ކޮށް ނިސްބަތްވާ އޮތް ގަވާއިދުން މިނިސްޓަރީން ހުރަސްއަޅުވައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އޭގައި ދިރާގު އުނދަގޫވެއްޖެ. ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނޭނގޭ މިކަހަލަ ގަވާއިދުތައް ހަރަކާތްތެރިވާ ކަމެއް. ގަވާއިދުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅުން ބެހޭގޮތުން ކަންކަން. މި މަޖިލީހުގެ ދެ ކޮމިޓީއެއް ބަދަލުކުރުމުގައި އެކަމުގައި ޝާމިލުވޭ. އެއީ ގަވާއިދު ކޮމިޓީއާއި އަދި ސަރުކާރުގެ މަސައްކަތްތަކަށް ބަލާ ކޮމިޓީ. އިޖުރާއަތުތަކާ އަޅުގަނޑު ވެސް ތަންކޮޅެއް ގޮތުން މި ދެ ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނާ އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށް، މި ވިދާޅުވާ ޝުކުރުދަންނަވަން މަގުގެ ނިޒާމު މިކަން ނިމެނީ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން ބޭނުން.

{6.9}- އެޖެންޑާ އައިޓަމް 6.9- ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު؛ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. މި ރިޕޯޓު މަޖިލީހަށް އިއްވައިދެއްވުމަށް ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް. ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވަން:

بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަކީ ޤާނޫނީ ޚިދުމަތަކަށް ވާންޖެހޭ. ރައްޔިތުންގެ އިތުބާރު ލިބިފައިވާ ޚިދުމަތަކަށް ވާންޖެހޭ. އަދި ފުލުހުންނަކީ ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާ ބަޔަކަށް ވާންޖެހޭ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ، މި ޚިދުމަތަކީ މުޅި ރާއްޖެއަށް ފުރިހަމަ ޚިދުމަތަކަށް ވާންޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހިންނަވަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހަސަން ލަތީފު މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލެއް. މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން ނިމުނުއިރު، އެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުނީ. އަދި އެ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމުން، އެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މެންބަރުންނެވެ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ މި ބިލު ދިރާސާކޮށް

ސަބް ކޮމިޓީގެ ވެސް މެންބަރެއް. 16 ޖޫން 2020ގައި އޮތް 19 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 2020 ވަނަ އަހަރުގެ 2ވަނަ ދައުރުގެ 7 ވަނަ ޖަލްސާގައި މި ކޮމިޓީއަށް މި ބިލު ދިރާސާކުރަން ފޮނުވީ. ކޮމިޓީން މި ބިލު ދިރާސާކުރުމުގައި ސަބް ކޮމިޓީއެއް އުފައްދައިލަން ނިންމީ. އަދި އެ ސަބް ކޮމިޓީގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތުމަށް ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންގެ ތެރެއިން، ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިން [illegible]، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިން ސަބް ކޮމިޓީގައި ހިމެނުމަށް ކޮމިޓީން ނިންމީ. އަދި ހިސާން ހުސައިންގެ މަސައްކަތް ވެގެންދިޔައީ، މި ބިލު މިހާ ފުރިހަމަކޮށް ދިރާސާކުރެވުނު އެއް ސަބަބު ކަމުގައި ދަންނަވަން. އެހެންކަމުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިނަށް ވެސް މި ފުރުޞަތުގައި އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. ސަބް ކޮމިޓީގައި މި ދިރާސާ ދެ ބޭފުޅުންގެ އިތުރުން، ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ މެންބަރު ސަޢުދު ހުސައިން، އެއީ ކޮމިޓީގެ ނާއިބު މުޤައްރިރު. ހުޅުމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ނިޒާރު، ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ، މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ. އަދި އެ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރުކަން ކުރީ އަޅުގަނޑު، [illegible] ޝުކުރު އަދާކުރަން ބޭނުންވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގެ މަސައްކަތުގައި ކޮމިޓީން ސަބް ކޮމިޓީން 62 ބައްދަލުވުން ބާއްވައި، 104 ގަޑިއިރާއި 15 މިނެޓު ހޭދަކުރި. އަދި ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތަކާ ކުރިއަށްގެންދިޔުމުގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ތާވަލެއް އެކުލަވައިލެވި، އެ ތާވަލުގެ ދަށުން [illegible]. އެގޮތުން، ބޭރުން ބައެއް ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެން މަޝްވަރާކުރުމަށް އެދުނީ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ [illegible] އެންޓި-ކޮރަޕްޝަން ކޮމިޝަނުން، [illegible] ކޮމިޝަން [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައި ކޯޓު، ކްރިމިނަލް ކޯޓު، ޖުވެނައިލް ކޯޓު، ޑްރަގް ކޯޓު، ޑިޕާޓްމަންޓް އޮފް ޖުޑީޝަލް އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން، [illegible]

އިދާރާ، މާލެ ސިޓީ ކައުންސިލް އިދާރާ، މޯލްޑިވްސް ކަސްޓަމްސް ސަރވިސް، މޯލްޑިވްސް އިމިގްރޭޝަން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޖެންޑަރ، ފެމިލީ އެންޑް ސޯޝަލް ސަރވިސަސް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ހޯމްއެފެއާޒް، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޓްރާންސްޕޯޓް އެންޑް ސިވިލް އޭވިއޭޝަން، މިނިސްޓްރީ އޮފް ޑިފެންސް، މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބާ ކައުންސިލް، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޕާޓީ، ޖުމްހޫރީ ޕާޓީ، މޯލްޑިވިއަން ޑިވެލޮޕްމަންޓް އެލަޔަންސް، މޯލްޑިވިއަން ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ، އަދާލަތު ޕާޓީ، މޯލްޑިވްސް ލޭބަރ އެންޑް ސޯޝަލް ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީ، މޯލްޑިވްސް ރިފޯމް މޫވްމަންޓް، މޯލްޑިވްސް ތާޑްވޭ ޑިމޮކްރެޓްސް، ޕީޕަލްސް ނެޝަނަލް ކޮންގްރެސް، ޕްރޮގްރެސިވް ޕާޓީ އޮފް މޯލްޑިވްސްގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ލިޔުމުން މަޢުލޫމާތު ހޯދިން. އަދި އޭގެއިތުރަށް މި ދުސްތޫރީ ފަރާތްތަކާއި ހިމެނޭ އިތުރު 47 ފަރާތަކާ އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ބައްދަލުކޮށް، މަޝްވަރާކުރުމުން. މީޑިއާތަކުން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ހާއްސަ ސަރވޭތަކެއް ދެއްވައި 48 އިސްތިފްސާރު ހުށަހެޅުއްވީމު. އެ އިސްތިފްސާރުތަކުގެ ތެރެއިން މިހާރު ވަރަށް މަދު އިސްތިފްސާރެއް ފިޔަވައި، ދެތިން އިސްތިފްސާރެއް ފިޔަވައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިސްތިފްސާރުތަކުގެވެސް އެ ހުރިހާ އިސްތިފްސާރަކަށް ޖަވާބުދެއްވާފައިވޭ. އެހެންކަމުން، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވަރަށް ބޮޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަދި ރައީސް މި ބިލާ ދޭތެރޭގައި، ފުރުޞަތުގެ ބިލުން ފުރުޞަތުގެ ހުރުމަތް ފުރިހަމަ ހުރުމަތެއްގެ ގޮތުގައި މި ބިލު ފަރުމާކުރުމުގައިވެސް ބާރުއަޅައި ކޮންމެ މަސައްކަތެއް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ޝުކުރު އަދާކުރަން. އަދި ކޮމިޓީގެ ލީގަލް އޮފިސަރުން ފަދަ ޤާނޫނީ ބޭފުޅުން، ރިސަރޗް ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި. ބޭފުޅުން އުނގެނުން ބޭނުންވާ ޑިޕާޓްމަންޓުގެ މުވައްޒަފުން ވަރަށް ބޮޑު ހިތްވަރާއެކު ކޮމިޓީގެ ވަގުތު ދޭ އިދާރީ މުވައްޒަފުން ބިލު ރިސަރޗް ސެކްޝަނުން ވެސް މަޝްވަރާކުރެއްވި. އެ ވަޒީފާގައި ވެސް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. ކޮމިޓީގެ އިސްތިސްނާއަކާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޅުގަނޑުމެން ސަރޗް ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ބައްދަލުކުރިން. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ބައްދަލުކުރުމުގެ ބައްދަލުވުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިގޮތަށް ބިލުގެ ހިސާބު ބައްދަލުވުމާ ގުޅިގެން ގޮތަކަށް، މުހިއްމު އަހަރު ޤާނޫނު ގޮތަކަށް ގުޅުން ބިލުގެ ގުޅޭ ގޮތުން ބިލުގައި ހިމަނާ އެއްބަސްވެވުނު. އަޅުގަނޑުމެން އެ ރައްޔިތުން ކަނޑައަޅައި ބައްދަލުވުމުގައި ކަމަށް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބިއުރޯގެ ބައްދަލުވުމުގައި ޝުކުރިއްޔާގެ ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ބިލާ ގުޅޭ ބައިވަރު، އަދި ހުރި މިނިސްޓްރީއާ ކޮމިޓީ އަދި ހުރިހާ ފަރާތަކުން ބައިވެރިވާން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި މި ބިލުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް، ކޮމިޓީއާއި ބައިވެރިވެ ރަނގަޅު ދިރާސާކުރެއްވި ވިސްނުންތަކާއި މަސައްކަތް އަޅުގަނޑު ޝުކުރު އަދާކުރަން. އާދެ! ކޮމިޓީން އަޅުގަނޑުމެން މޯލްޑިވްސް ޕޮލިސް ސަރވިސްގެ އިސްކަންދޭ ކޮންބަޔަކު ޖިނާއީކޮށްކުރިން. އަދި ދުސްތޫރު ކަނޑައަޅާ ޖަވާބު ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން، ސަބަބު ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ޖިނާއީކޮށްކަން، އެކަންކަމުގެ ހުށަހަޅާ އަޅުގަނޑުމެން ބެލިން. ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން މައުލޫމާތު ބޮޑުބައެއް މަޝްވަރާގެ ފަރާތުން ނެރުއްވި. އަދި އާންމުންގެ ހިޔާލު

ހޯދުމާއި ޒިޔާދު ކަރުދާސްތަކަށް ތަޢާރަފްކުރެވުނު. މި ބިލުގައި ހިމެނޭ މުހިންމު ބައިތަކަށް ގޮތުގައި ކޮމިޓީގެ ފަރާތުން ފާހަގަކޮށްލައި މި ވަނީ، ޕޮލިސް ބޯޑު އުފެދޭ ގޮތާއި، އެ ބޯޑުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި، ފުލުހުންގެ އިދާރީ އާ އޮނިގަނޑު އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް، ފާހަގަކުރަނިކޮށް ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް ދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް، ރާއްޖެއާއި ރާއްޖެއިން ބޭރުގައި ހަރަކާތްތެރިވުމުގައި ފުލުހުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރުތައް، ފުލުހުންގެ މަޤާމަށް މީހުން ރެކްރޫޓްކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތާއި، ފުލުހުންގެ ޙައްޤުތަކާއި، ފުލުހުންގެ ޒިންމާތަކާއި، ފުލުހުންނަށް ލިބިދީފައިވާ ބާރާއި އިޚްތިޔާރު، ފުލުހުންނަށް ދެވޭ ހަނގުރާމަ ސަލާމަތީ އަމަލުކުރާނެ ގޮތްތަކާއި ޢިނާޔަތްތަކާއި، ބަޔާނު ނޫން އަނިޔާއަށް ބަދަލުދިނުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް، ފުލުހުންގެ ނިޝާނު ބަދަލުކުރުމުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް، ފުލުހުންގެ ޓްރޭނިންގުގައި އަމަލުކުރާނެ ގޮތް، އުސޫލު، ސްޓްރެޓެޖިކް ޕްލޭން ތައްޔާރުކުރުމާއި، ހިނގާ ޕޮލިސް ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުމާއި އެއްގޮތަށް ފުލުހުންގެ މަސައްކަތާއި ބައިނަލްއަޤްވާމީ ތަޙުޤީޤުކުރުމުގައި ބައި، އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ދައުރު، އިންޓެގްރިޓީ ކޮމިޝަނުގެ ދައުރު، ފުލުހުންގެ ބިލުގައި ބާރުތަކާއި ގުޅުންހުރި ޤާނޫނުތަކާއި. އެހެނިހެން ޤާނޫނުތަކާ، ސަލާމަތީ ހިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 241 ވަނަ މާއްދާއިން ލިބިދޭ ކޮމިޓީއެއް. އެ ކޮމިޓީގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކާއި ދާއިރާގައި ބާރުތަކުގެ އެއްގޮތަށް ދަނޑުވެރިކަމަށް، މި ފުލުހުންގެ ބިލުން، މި ބިލުން އިޚްތިޔާރު އެ ޤާނޫނުއަސާސީއާއި ސަލާމަތީ ލިބިގެންދޭ އެއްބަސްވުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދައުރު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކުރާ ކޮމިޓީ މަތިން، މިނިސްޓަރުން ސަރުކާރަށް ފާޑުކިޔުން. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ޕްރޮފެޝަނަލް ސްޓޭންޑަޑްސް ގާނޫނުގެ އިސްލާހު، މި ގާނޫނުގައި ވެސް ޕްރޮފެޝަނަލް ސްޓޭންޑަޑްސް ދަށުން ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ އަޚްލާޤީ ޕްރިންސިޕަލްސް ބޭނުންވޭ. ކޮމިޓީން ބިލަށް ގެނައި މައިގަނޑު ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި، ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރ ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގައި ދެ ގޮތުން އިތުރުކޮށް އެސިސްޓެންޓް ކޮމިޝަނަރުން، އެންމެ ފުރަތަމަ ބިލު ހުށަހެޅުނުއިރު ހަމަޖެހިފައިވާ އެސިސްޓެންޓް ކޮމިޝަނަރުންގެ އަދަދަކީ މިހާރު، މިހާރަށްވުރެ ފުރިހަމަކޮށްދޭނެ ބޭނުންތަކާއި މިނިސްޓަރުން، މިހާރު ކޮމިޝަނަރުންގެ، ޖުމްލަ ކޮމިޝަނަރުންގެ ޗީފް ބިލުން. އަދި އިސްތިސްނާ ކޮމިޓީއަށް އެއީ އާންމު ކޮމިޝަނަރުން، ޗީފް ކޮމިޝަނަރުން މިޔާ ކޮމިޓީއަށް ކުރުމުގައި އެސިސްޓެންޓްވެސް ނިންމި. އަދި ޖާގައިގެ އިޖުރާއަތުގެ އުސޫލުތަކާއި، އަދި އިސްތިސްނާއެއް ގޮތުން ފުލުހުންގެ އިޖުރާއަތުތަކުގައި ބާރުލިބިގެންވާ ގަވާއިދާ އެ ކުރުމަށް ޢާއްމު ކުރުމަކީ، ބިލުން އެހެން އަދި ފުލުހުން މަސައްކަތް އަމަލުކުރުމެއް ނުވެ. އޭގެ ފަހުން ތަޙުޤީޤުތަކަށް ގެންދިއުމަށް ބޭނުންވާ ޤާނޫނީ ބިނާ ފަރާތް ހަމަޖެހިގެން ބައްލަވާ. ބިލު އަމަލުކުރުމުން ބަދަލުގެނެސްފައިވޭ. ބިލު އަމަލުކުރުމާ ރިޔާސަތު ޤާނޫނުއަސާސީގެ 241 ވަނަ މާއްދާގައި އެ ކޮމިޓީގައި ހިމެނޭ ގޮތުން އޮތީ. އެހެންކަމުން، އެބޭ ބަދަލުގައި ބަލާއިރު ނަމަވެސް ހިމެނުމަށް، އަދި ފުލުހުންގެ ބަދަލުގައި ކޮމިޓީ ހުށަހަޅާ ކަމެއް އެ ކޮމިޓީގައި ހިމަނާ ގޮތަށް

އަޅުގަނޑުވެސް ބަދަލުގެނައިން. ސިފައިންގެ އެހީތެރިކަމަށް އެދުމުގައި ބަދަލުކުރާ ގޮތް؛ ސިފައިންގެ އެހީތެރިކަމަށް އެދުމުގައި އަދި އެކަމުގެ ޕްރޮސީޖަރ ކުރިއަށްގެންދާއިރު ބަނޑާރަ ނައިބު ދެ މުއައްސަސާގެ އެހީތެރިކަމާއި ގަވާއިދު އެކުލަވައިލާ ގޮތަށް މިހާރު ބިލުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާތީ. އަދި ހަމަ އެހެންމެ ފުލުހުންގެ ބޭނުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާނަމަ ބަދަލުކުރަން ގޮތް އަޅުގަނޑުމެން އިތުރު މާއްދާއެއް ލިޔުން. އެއީ ހުށަހެޅުނު 7 ފެބްރުވަރީގައި ފުލުހުންގެ ބިލާ ދޭ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކައިރު، އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ގޮތުން މި ދެންނެވި މާއްދާއަކީ، އެއީ ބިލުގެ 116ވަނަ މާއްދާ. އެއީ މިކަމަށް ގެނެވުނު؛ 116 ވަނަ މާއްދާ އެއީ މިކަމަށް ގެނެވިފައިވާ ބަދަލު ކަމުގައި ދެކެން. ރަނގަޅު ގަވާއިދުގައި ގެންގުޅުއްވާ ދެކެ ގޮތަށް މިހާރު ގާނޫނު 5/2008 ގައި ފުލުހުން ހަމައެކަނި ހުއްދައަށް ގެންގުޅުމުގައި ބަޖެޓުގައި ވަކި ލިމިޓެއް ބަޔާންކުރެވިފައެއް ނުއޮވޭ. ބޭނުންވާ ބާވަތެއްގެ ހަތިޔާރު، އެމިއުނިޝަން، ގެންގުޅޭ، ބޭނުންކުރުމުގެ ހުއްދައާއި އެ ގާނޫނުން ދިމާވެއް އޮތީ. އެހެންނަމަވެސް، ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެން ބޭނުންވާ ހަމައެކަނި ބޭނުންކުރެވޭނީ. އެހެންނަމަވެސް، މި ގާނޫނުން ފުލުހުން ހަމައެކަނި ބޭނުންކުރުމުގައި ފަސް ބިމެއް ހަމައެކަނިކަމުގައި އިތުރު ފުލުހުން ހިސާބުން ބޭނުންކުރެވިދާނެ. އަދި މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ހަރަކާތުގެ ނުވަތަ ބާރު، ކެނޑިނޭޅި ނުގުޅޭ ބާރާއި އޮފީސް ގުޅުމުގެ ކަންކަން ފުލުހުން ހިންގާނެ ގޮތުގެ އިޖުރާއަތުތަކާއި މި ގާނޫނުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވޭ. އަސްލުގައި ހިނގާ ހިންގުމުގެ އެކިއެކި ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީ ހިންގުމުގައި، ވިޔަފާރިކުރުމުގައި މިހާރުވެސް އެ ކަންކަމުގައި؛ ހިންގާއިރު މިހާރުވެސް ރަނގަޅަށް އުސޫލުތަކުގެ ތެރެއިން އެކަށޭނަ ބޮޑެތި އިންތިޒާމު ބެލުމަށް ބާރުވެރިވެގެން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 30 ނޮވެންބަރު 2020 ގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ނިންމާލީ. ބިލުގެ މަސައްކަތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ނިންމާލައި ކޮމިޓީގެ އެއްބަސްވުމަކުން މި ވަނީ ބިލު ފާސްކޮށްފަ. އެހެންކަމުން، އަޅުގަނޑު އެދެނީ، މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މި ބިލު މި ގޮތަށް ނިންމަވައި، ވީއެންމެ އަވަހަކަށް މި ބިލު ފާސްކޮށްދެއްވުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު ހުޅުވާލަނީ ކޮމިޓީގެ ދެ ގޮތުން ބަހުސްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުމަށް 1 މިނެޓް. އެއަށްފަހު، އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ ގޮތުގައި ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ހިސާބުން؛ މާފުކުރައްވާ! ބިލެތްފަހި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރާ ހިސާބުން ވެސް ދިޔައީ ހަނދާން. 1 ގަޑިއިރު ބާކީ ހުށަހެޅުމުން. އެހެންވެ އަޅުގަނޑު ވިސްނަން އަރުވަން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ވާހަކަދެއްކެވުމަށް 3 މިނެޓް. އަޅުގަނޑު މިގައި 3 މިނެޓް، އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް 3 މިނެޓްވުރެ އިތުރުކުރަން ދެއްވިފައިވާނަމަވެސް. 1 ގަޑިއިރުވެއްޖެ އިތުރުކުރަން ބަހުސްކުރާ

ކުރިއަށްގެންދަން. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް. ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަހީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓް. ނަންބަރު M19/SKH/2020/09، 2 ޑިސެންބަރު 2020. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. މި ނިމިދިޔަ 18ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީ ބައްދަލުކޮށްފައިވަނީ، ޖުމުލަ 10 ފަހަރު 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވިދާޅުވި ފަދައިން، 2014 ވަނަ އަހަރުގައި އެންމެ ދެ ބައްދަލުވުން އެންމެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި. 2015 ވަނަ އަހަރުގެ ތެރޭގައި ދެ ބައްދަލުވުން އެންމެ އަހަރެއްގެ ތެރޭގައި. 2016 އަހަރުގައި ހަމައެކަނި އެއް ފަހަރު ބައްދަލުވެފަ. 2017 އަހަރުގައި ބައްދަލުވެފައެއް ނުވޭ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 2019 ވަނަ އަހަރުގައި އާ ސަރުކާރު އައުމާ ގުޅިގެން އާދަޔާ ޚިލާފަށް 4 ބައްދަލުވުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ 5 އަހަރުގެ ތެރޭގައި ޖުމުލަ 10 ބައްދަލުވުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ޕޮލިސް ބިލުގެ ކަންތަކުގައި އެކަނި ވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ސަބް ކޮމިޓީން އެބައޮތް 65 ބައްދަލުވުން، ޖުމުލަ 102 ގަޑިއިރު ބައްދަލުވެފަ އެތައް ވަރަކަށް [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ [illegible] ބައިވަރު ބޭފުޅުންނެއް ގެނެސް، އެތައް ބައިވަރު [illegible] [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންގެ ކުރިއެރުމާއި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންނަށް، އެ ބޭފުޅުންނަށް ޙައްޤު ޕްރޮމޯޝަނާއި، އެ ބޭފުޅުންނަށް ޙައްޤު އެއްވެސް ކަމެއް، ސިޔާސީ އެއްވެސް ފާޑެއްގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކިހިނެއްތޯ ދަރަޖަ ލިބޭނީ، ކިހިނެއްތޯ [illegible] ޕެންޝަން ލިބޭނީ، ކިހިނެއްތޯ [illegible] [illegible] [illegible] ލިބޭނީ، ކިހިނެއްތޯ ވަޒީފާގެ ކުރިއެރުން ލިބޭނީ، ކިހިނެއްތޯ [illegible] [illegible] ކުރިއެރުން ލިބޭނީ، މި ހުރިހާ ކަމެއް މި ބިލުގައި އެބައޮތް [illegible] [illegible] ގޮއްސަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ސިޔާސީ ބަޔަކު އައިސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންނަށް [illegible] [illegible] ހިންގައި، އެ ބޭފުޅުން [illegible] [illegible] ސަރުވިސް [illegible] [illegible] އެ ބޭފުޅުންނަށް އެއްވެސް އުނިކަމެއް ގެންނަން އުޅޭ އެއްވެސް ކަމެއް އޮތް ބިލެއް ނޫން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން ދައްކަވައިފާނެ ކޮންމެ ފަދަ ވާހަކައެއް ވެސް. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން މި އަހަރު އެކަނި ވެސް އެބައޮތް 42 ބައްދަލުވުން ބޭއްވާފަ. ޖުމުލަ އެބައޮތް 19 ވަނަ މަޖިލީހުން 73 ބައްދަލުވުން ބޭއްވާފައި ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ. އިއްޒަތްތެރި

ރައީސް؛ މިއީ ރައްޔިތުންނަށް ބަޖެޓުގައި ހުށަހެޅިގެން އާދެވުނު ސަރުކާރަކުން އެޖެންޑާ 19 އަހަރުދުވަހުން ހިފަހައްޓައިގެން އައީސް އަހަރުދުވަހުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ޖަލްސާ ބޭއްވުމުގެ އިތުރުން، ގޮސް ކޮމިޓީގައި ކުރާ މަސައްކަތެވެ. 73 ބައްދަލުވުން ރައްޔިތުންނަށް ބަޔަކު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ހަމައެކަނި ބާއްވާފައިވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ހުރިހާ މަސައްކަތްތަކަކީ ވަރު އަހަރުދުވަހުން މި ގެންނަވާ ފުރުޞަތުގެ ގޮތުންނެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަދުގައި މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީއަށް. މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާފަންނު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމްތިޔާޒު ފަހުމީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއީ އަސަރު ހުރި ޖަޒުބާތާ ގުޅިފައިވާ މައްސަލައެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު އުފާކުރަނީ، އަޅުގަނޑަށް ހިތްހަމަޖެހުން ލިބޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީން ވަރަށް ހަރުދަނާ ގޮތެއްގައި ގުޅުވާލައި، ވަރަށް ޒިންމާދާރުކަމާ އެކުގައި މަސައްކަތްކޮށްދެއްވިކަން، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް. މި ބިލަށް މަޝްވަރާ ހޯދުމަށް ފަރާތްތަކާއި، މުއައްސަސާތަކާއި، ފަރާތްތަކުގެ ވާހަކަތައް ދެން މުޅިއެއްކޮށް ތެރެއަށް ގެނެވިފައިވާކަމަށް. އަޅުގަނޑު މިތަނުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި އެހެން ބިލުތަކާ މިއާ ވެސް އަދި ދޭތެރޭގައި ގުޅިފައިވާ ގާނޫނުތަކާ މަޝްވަރާކޮށް ހުރި، ނިންމަވާފައިވާކަން. އަދިވެސް އެކަމަކު ބަލާއި ވަރަށް ކާމިޔާބު ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފަނޑިޔާރުގެ ވެސް ޗެކަރަން ނުވާ ހަރަކާތް ފާސްކުރާ ސިޔާސީ މީހުން ވެސް އަދި ކުރީގެ ވެރިކަމުގައި ދިޔަ މީހުން ވެސް ވަރަށް ދީން. ހަމަ އެއާއެކުގައި ފަނޑިޔާރުގެ މުއައްސަސާއަކީ ވެސް ޗެކަރަން ނުވާ ހަރަކާތް ފާސްކުރާ ކަންތައްތަކުގައި ވެސް ދީން. ހަމަ އެއާއެކުގައި ވާ މީހުން ވެސް، އަދި ހަމަ އެއާއެކުގައި ވާ މީހުން ވެސް ހަމަ ވަރަށް ދީން. އަޅުގަނޑަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދަންނަވަން ކަމަ، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރާއްޖެ އަދި ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙްގެ މި ސަރުކާރުގެ ވިސްނުމަކީ، ހަމަހަމަކަން ވިސްނުމަކީ، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ އިސްލާޙުކުރުންކަން. އެހެންވީމާ، އިޞްލާޙުކުރުމާއި މި ބިލު މި ބައްޓަންކޮށްދިނުމުގައި ރޭވި އެ މަގަށް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަމު މިންވަރަށް ބިލު ދިރާސާކުރުން ބައްލަވާލަދުގައި އެބަ ހުރިހާ ކަމެއް ގަބޫލުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަށް ފުލުހުންނަށް ހަދާފައިދިނީ ވެސް އަދި މަސައްކަތްތަކާއި އާލާތްތަކަށް ފޮނުވާލެވުނީ ވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެ މީހުން ތަޢުލީމާ ކަމެއް، މަސައްކަތެއް ބެލުން ނުވަތަ ނަބަލުމަކަށް ނޫން. ތަޢުލީމާ މީހުންނަށް ހަމަޖެހުނުކަމެއް ވެސް ނޫން، ތަޢުލީމާ ސިޔާސީ މީހުންގެ ބޮޑެތި، ކުޑަކުދި، ގައުމު އެކަހެރި ބައްލަވާލަދުކަމެއް ވެސް ނޫން. އަދި ހަމަ މިދިޔައިން ފައިސާއިން، މި ބާވަތުގެ ކަންކަން ކުރުމަކީ ނޫން. ތަޢުލީމާ މީހުންނާ ޖެހިގެން ޙަޤީޤީ ޖަވާބުދާރީ

ބޭނުމެއްގައެއް ނޫން. އެ ފުރުޞަތު ނުވެސް ދޭ. ޤާނޫނުއަސާސީގެ 239 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލިޔަކުގައި ވިޔަމަވެސް، މި އޮތީ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ބާރުގެ މައްޗަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ހިނގާނެއެވެ. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ވެސް ސީދާ އަސްކަރިއްޔާގެ އެންމެ ވެރިޔާގެ ގޮތުގައި މި ކަނޑައަޅައިފި. މާނައަކީ، އެ ގާއިމުކޮށްދެނީ ކުރިން ވެސް ދެންނެވި ފަދައިން، ދަ ޑޮކްޓްރިން އޮފް ސިވިލް ކޮންޓްރޯލް އޮވަރ ދި ސެކިއުރިޓީ ފޯސަސް. އެހެންނަމަވެސް، އޭގެ އަސްލުކޮޅު ޖަހައިގެން [illegible] ފޯސަސްގެ [illegible] ހަތިޔާރު [illegible] ރައްޔިތުން ގާއިމުކުރާ ވެރިކަމުގެ މައްޗަށް އަރައިގަން ބަޣާވާތްކުރުން، މި ފުރުޞަތުގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެން އެބަޖެހޭ [illegible] މި ބިލުން ވަރަށް ރަނގަޅަށް މިކަމަށް [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވަރަށް ރަނގަޅު ބިލެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ގާނޫނުގެ [illegible] [illegible] ވަރަށް ބޮޑަށް ބާރުއަޅައި، އިންސާނީ ހައްޤުތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ގާނޫނުތަކާއި އެބަ ގާއިމުކުރޭ. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މީކާއީލު އަހުމަދު ނަސީމަށް. ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު މީކާއީލު އަހުމަދު ނަސީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމަ އިހުރު މެންބަރު ވީ ކަލެއްހެން އަޅުގަނޑު ހަނދާން އެބައުޅޭ، ފުރުޞަތު ކޮމިޝަނަށް ބޭނި ހަނދާން، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަކީ ރައްޔިތުން ބިރުގަންނަވަރުގެ މުއައްސަސާއަކަށް ހަދައިލާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު މި ބިލު ސިފަކުރަނީ، އެ ބިނާ ބިރުވެރިކަން ފަޑުކުރުވާ ކަމަކަށް ފުރޮޅައިލާނޭ އުއްމީދު ބިލެއްގެ ގޮތުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ އެން.އެސް.އެސްގެ ގޮތުގައި އެ މުއައްސަސާ ޤާއިމުކުރި ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] އެއްމިރި [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުން އެބަ [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ފުލުހުން [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

މަސައްކަތްކުރިމާކަން. ދެފުށް ފެންނަ ސިޔާސަތު މި ބިލުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހާމަވެގެން އެބަދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބިލުން މި ބުނެދެނީ ޕްރޮމޯޝަން ލިބޭނީ ޑިފެންސް މިނިސްޓަރުގެ [illegible] ދަށުގައި ޕިސްތޯލެއް ބާއްވައި އޭނާ [illegible] ނޫން. ޕްރޮމޯޝަން ލިބޭނީ [illegible] މަސައްކަތްކޮށް، އޮނަރަބަލް މަސައްކަތެއް ފުލުހުން [illegible]. އޮނަރަބަލް ފުލުހުންނަށް ޕްރޮމޯޝަން ލިބޭނީ. [illegible]

[illegible]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ސައުދު ހުސައިން. ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ވިލިނގިލީ ދާއިރާގެ މެންބަރު ސައުދު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. [illegible]

ނުބައްދުވީ އަނިޔާ، މުޅި ރާއްޖެއަށް އާންމުކުރުމުގެ އެތައް ކަންތައްތަކެއް އުފެދިގެ ހިނގާފަ. ހާއްސަކޮށް ޒުވާނުންނަށް؛ ދިވެހިރާއްޖެ އާ ޚިލާފު ޤާނޫނުއަސާސީއަކަށް އަމަލުކުރުމަށްފަހުގައި އެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ އެއްގޮތަށް އާ ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތައް ކަނޑައަޅާފައިވާ ޤާނޫނުތަކަށް ވެސް ތަރައްޤީވެގެން ނުދާ. އެއާއެކު، މި ބަދަލާ އެކީގައި ދިވެހި ޤައުމުގެ މުއައްސަސާ ހަރުދަނާކޮށް، ޙައްޤުތަކުގެ އިތުބާރު ހިލޭ މަދަނީ، ޕޮލިޓިކަލް، ޖަމާޢަތް ހިންގުމުގެ ވޭތުން ދިރިއުޅުމާ ހަމައެކޭ ނުވާ ފަދަ ޤާނޫނުތަކުގެ ތެރެއިން އެކަމާ ގުޅުން ހުރި ގާނޫނުތަކާއި ޙަޤީޤަތުގައި ބަލައިލާއިރު ދިރިއުޅުމުގެ މުއައްސަސާ ޑިކްޓޭޓަރޝިޕަށް، ޙަޤީޤަތުގައި އަދާކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން، އަދި ގޮތަށް މި ފުރުޞަތުގައި ދިރިއުޅުމުގެ ބަދަލުގައި މި ވަގުތު ބޭނުންކުރަން ވެސް ހަމަ ގާތްގަނޑަކަށް ބަދަލުވެ، މުޅި ދިވެހި ދައުލަތުގެ ހަރަކާތްތަކާ ގުޅިގެން ދިރިއުޅުމުގެ ކަންކަމަށް ޕޮލިސީތަކުގެ، ނިޒާމަށް، ގެންދިޔަ އިދާރީ ބަދަލުތަކަށް ނިކުމެވޭނެ. ޑިމޮކްރަސީއަކަށް ނަމަ ބަދަލަކަށް ފުރުޞަތު ދިވެހި ދިރިއުޅުމާ އަދި ކަމަކަށް. އަޅުގަނޑަށް، މި ގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ އަދުލުގެ އިންސާފުގެ ޤާނޫނުތަކަށް ބަދަލު އެކަށީގެން ދިރިއުޅުމަކީ ދިރިއުޅުމުގައި މި ފުރުޞަތުގައި ފާހަގަކުރަން މި ބިލު މިހާރު އަމަލުކުރަން؛ މި ކަން މި ބިލު ފާސްވެގެންދިއުމަކީ ވެސް ހަމަ އަޅުގަނޑު އެދޭ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ފާހަގަކުރަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު ހިސާން ހުސައިނަށް. ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހިސާން ހުސައިން ވާހަކަދައްކަވަމުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. އާދެ! އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން، މި ބިލު އައި މައިގަނޑު މަޤްޞަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ ހާސިލުވެއްޖޭ. އާދެ! ޤާނޫނުއަސާސީ ތަޢާރަފްކުރެވުނު އޮތް ޖަމާޢަތްތަކުގެ މުއައްސަސާއަކަށް، ހަރުދަނާކަމާއި ދިވެހި ޤައުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ބިލުގެ ޖަރީމާއިން މިއަދު އިންސާނިއްޔަތުން އިސްލާމީ ޤާއިމުކުރެވޭނެ އެޅޭނީ. އާދެ! އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު ބައްޖަށްކުރުމުގައި، ޤާނޫނުކުރުމުގައި މައިގަނޑު 7 ކަމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލާފައި މި ވަނީ. އެއީ ތަމްރީނުކުރުން، ފުރުޞަތު ހުށަހެޅުން އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންވާނީ މުއައްސަސާތަކުގެ ކަމަށް، ޤާނޫނުގެ ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާންކޮށް ދިވެހި ރައްޔިތުން ސަރުކާރުގެ ގޮތުގައި މުއައްސަސާގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރަން ކަމަށް މުއައްސަސާތައް ކުރުން، ދިވެހި ރައްޔިތުން ބަލަހައްޓާ ހަމައެކަނި ހުރިހާ ގޮތްތަކުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަޖެޓު ހަމަޖެހިފައި ހުރި ދިވެހި ރައްޔިތުން ޕާލިމެންޓް ދައުރު، ބޭނުމެއް ނުވާ ގޮތަށް ހަމަޖެހުން

އަޅުގަނޑުމެން ނަގަންޖެހޭ، ކުރަންޖެހޭ ކަންތައްތައް ކުރުން؛ ފުލުހުންނަށް ދޭންޖެހޭ ޤާނޫނީ ބާރުވެރިކަން ފުލުހުންނަށް ދިނުން؛ އެ މީހުންގެ މަސައްކަތަށް ބޭނުންވާ ޓްރޭނިން އެ ބާރުވެރިކަން ދީ، އެ ބާރުވެރިކަން އެ މީހުން ބޭނުންކުރަންވީ ގޮތުގެ ހަމަތަކެއް ޤަރާރުކުރުން. އެހެން ގޮތަކަށް ބުނާނަމަ، ޖަވާބުދާރީވާ އެސް ސޮފްޓްކަރެސް ދިނުން، އަދި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަކީ ޖަވާބުދާރީވާ، ޖަވާބުދާރީކުރުވޭ މުއައްސަސާއަކަށް ހެދުން. އާދެ! މި ބިލުގެ ޤާނޫނީ ގޮތުން ބަދަލުކުރާއިރު އިޞްލާޙީ ތަރުތީބެއް އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުން، ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތް މިހާރު ދިން ވެގެންދާނީ ޤަތުދާކުރަން ރީޖަނަލް ކޮމާންޑްތަކަށް، ޕޮލިސް ސްޓްރެޓެޖީ ނުވަތަ އާސަރުތަކު ވިޔަ ރޭންކުގެ ފުލުހުން ހިންގާ ތަނެއްގެ ކަމަށް. އާދެ! ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ތެރޭގައި ސިވިލް ޑިވިޝަން ސިވިލްސަރ ހުރިން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި އެބަ ގެންގުޅެން މި ބިލުގެ ޖަރީމާއިން. ޕޮލިސް ބޭސް އެއީ ސިވިލިއަންބޭސް އޮޕަރޭޝަންސް ބޭސްކަމަށް ހަދައި، އެ ބޭސްގައި ޕޮލިސް ޤާއިދުކުރާ އަސްލު އިސް ނުވަތަ އޮފީސަރުން ބޭސްކުރަން އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނިވީ. މި ބިލު ބާރު ގޮތުން ޕޮލިސް ބޭސް ސްޓޭޝަނާ ޕޮލިސް ހިދުމަތްތަކާ އެސްއޯޕީ ޕޮލިސް ގައިޑްލައިން، މިނިސްޓަރ ތަޢާރަފުކުރާ ބޭނުން. ފުލުހުންގެ އެސްއޯޕީތަކު ބޭނުން، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ ތެރެއިން ސިވިލް ޑިވިޝަން ފުލުހުންގެ ސިވިލްސަރވިސް ބަދަލުކުރެވޭނެ މަސައްކަތް މި ބިލުގެ ޖަރީމާއިން ހިމާޔަތްކުރަން އަންނަން. އޭގެ ނަތީޖާއަކަށް ވާނީ، ފުލުހުންނަށް ގޮސް ދަތުރުކުރާ ސަރަޙައްދު، ޕްރޮފެޝަނަލް ބޭސްކަން ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ބަދަލުވެގެންދިޔައިން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލުގެ ޖަރީމާއިން ފުލުހުންނަށް ދަންނަވާ، މިދަންނަވާލި ގޮތަށް ބަލަހައްޓާކަން، ގޮތުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރަންޖެހޭ ބާރުތައް އެކަށޭނެ. އޭޖެންސީ ހުރުމުގެ ބާރު އެކަށީގެން. އިންޑިޕެންޑެންޓް ޑިޕާޓްމަންޓު އެސް.ޕީ، ޕީސް ހުރިހާ އެއާ އެސްޕީއަށް ފުލުހުން އަދަދުތަކުގެ ދާއިރު، މި ބަދަލުކުރުން އަސާސީ ޖަވާބު ދިނުމުގެ މަސައްކަތް ބަދަލުކުރާ އެސްޕީއަށް ގާއިމުވާ ތަރުޖަމާ އުސޫލުތަކަށް ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދެން. އާދެ! ބަޖެޓާއި ކުރިޔަށްގެންދަން. ބަޖެޓަށް މަސްރޫފާ ޚަރަދު ފުލުހުން އަދަދުކުރާވީ، ފުލުހުންގެ ޝަކުވާ ފުލުހުން އެހެން ބަޔަކާ ދެވިގެން ބަޖެޓުކުރަން އަދަދާއި، ބަޖެޓުކުރުމާއި، ފުލުހުންގެ މުސްތަޤްބަލަށް މިހާރު ގޮތުން މަސައްކަތް ކުރަން. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު، އަޅުގަނޑުގެ ފަރާތުން ނިންމާލަމުން ދަންނަވަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނު މި ގޮތަށް އެއްގޮތްވެފައިވާ އިޢުލާން. އަޅުގަނޑުމެން މި މަޖިލީހަށް ގެނެސްދިނީ، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއިން މި ގާނޫނުގައި މި ހުރި ޖަލްސާތަކަށް، މި ހުރި ސިޔާސަތުތަކަށް، މި އެއް ޚާއްޞަ ހުރިހާ ކަމެއް ބަލަހައްޓަން، ތަންފީޒުކުރުމުގެ މަސައްކަތް ކުރަނީގައި ފުލުހުންވެސް އަޅުގަނޑުމެން މި އެދެނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު އުފާވެރިކަމާއެކު ފާހަގަކޮށްލަން، ފުލުހުންގެ ގާނޫނަށް މިހާރު މި ގެނެވޭ ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި 15 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަ ހިމެނޭ ފުލުހުން ތަޢުލީމީ ދަރަޖަތަކުގައި، އެކިއެކި މަރުޙަލާތަކުން ތަޢުލީމީ ދަރަޖަތަކުގައި އަންހެނުންނަށް އިސްކޮލަރޝިޕްތަކެއް. މިއީ

ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއަށް ބަލައިލިކަމުގައި ވިސްނަވާފާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ އެނގޭ އަންހެނުންނާއި ކުދިންނަށް ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ ތެރޭގައި އެއް ފަރިތަކަމެއްގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ފަހިވެފައިނުވާކަން. އިންތިޚާބުކުރެއްވިއްޔާ މި ބިލުގެ ޖަވާބުދާރީ އެ މަގު ފަހިވެގެންދާނެ. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދަށް. އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު.

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކުގެ ކޮމިޓީން ވަރަށް ޝައުޤުވެރިކަމާއި ވަރަށް ފަރުވާތެރިކަމާއި، ވަރަށް ބުރަ މަސައްކަތުން ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ދިރާސާކުރައްވައި މި ގެންނަވާފައިވާ ރިޕޯޓް ހުށަހެޅުއްވީތީ ވަރަށް ބޮޑަށް ކޮމިޓީގެ މެންބަރުންނަށް ޝުކުރު ދަންނަވަން. ވަގުތުކޮޅު ކުޑަވީމާ މާ ދިގު ވާހަކައެއް ދައްކާކަށް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް، ރޭ ނޫން ކުރި ރޭ އަޅުގަނޑާ ދިމާވި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގައި 23 އަހަރު ހޭދަކުރައްވައި ޝަރަފުވެރިކަމާއެކު ރިޓަޔަރުކުރައްވާފައިވާ ބޭފުޅެއް. ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި ވަރަށް ޤަދަރުވެރި ބޭފުޅެއް. އަންހެނުންގެ ތެރޭގައި ވަރަށް އިޙްތިރާމު ލިބިގެންވާ ބޭފުޅެއް. 23 އަހަރު ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގައި ފޯޓްބާ އެކިގައި، ޝަރަފުވެރިކަމާއި، އިޚްލާޞްތެރިކަމާއި، އަމާނާތްތެރިކަމާއި، ޚިދުމަތްކުރައްވާ، ނިސްމައިލީ ސަރުޖަންޓުކާއި. އޭނާ އެ ޚިދުމަތުގައި، ކޮމިޝަން އެ ޝަރަފުވެރިކަމުގައި ސުޕަރވައިޒަރ އަހަރު ޚިދުމަތަކީ ފަހުން ވެއްޓިލީ، އެއްވެސް ތަޖުރިބާއެއް، އެއްވެސް ޝަރީޢަތެއް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ނަމާ މިހެން އޭނާއަށް ފެނޭ މާ ބޮޑަށް ކުޑަކުދިން އެހެރަނގުކޮށްތެރި، ސިޔާސީ ސަބަބުތަކާ ބިކަވި. އޭނާ ކަހަލަ އިންޓެލިޖެންސް ތެރެތެރި ފުލުހުންނަށް އިންސާފު ހޯދައިދިނުން ބޭނުން. ސިޔާސީ ކާރިސާގައި އަޅުގަނޑުމެން ދޭކަފުން، ހަރުކަށިކަން ދިގުވާ ދަތުރުގައި ހާލަތަކުގައި ނުބައިމީހުންގެ ބައިވެރިވުން ބޭރުގެ މީހުން ފުލުހުން. އަޅުގަނޑުމެން އެހެން ފުލުހުން ކުރެ ހިނގަމުންދާ ބައެއް ކަންކަން ހިތްހަމަނުޖެހޭ. ހަމައެކަނި ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި ދުވަސްވީ ބޭފުޅުން، ރައްޔިތުން އެކަމުގެ ތެރެއިން ބާކީ ފުރުޞަތު ދޫކޮށްލާފައި ވާކަމަށް ބޭނުން. ރައްޔިތުންނާއި ފަސޭހަ މިސްރާބު ބޭނުންވެސް ކިޔަވައިދޭ ފުލުހުންގެ ރިކުރޫޓްމަންޓުގެ ޝަރުތުތަކާއި، ބޮލަށް ފަހަރެއް ސަރުކާރަށް ޚިދުމަތްދޭ ޚިދުމަތުގެ ދަރަޖަ އުފެއްދުމާއި، ފިރިހެނުން ގިނަ ޤަވާއިދުތައް މިހާރު ސިވިލް ސާވިސް ނިޒާމެއް ހިނގަނީ. ސިޔާސީ ހައްލުތައް ނުބެލެނީ ފުލުހުން

މުއައްސަސާއެއް. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި ދިރިއުޅުން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ އަމާންކަން، އަޅުގަނޑުމެން މުޅިން ތަރުތީބުކޮށް، ރިޔާސަތު މި ޤައުމު މިހާރު ބާއްވައިދޭ ޚިދުމަތްތެރިކަމުގެ ވާހަކަ މިދަންނަވަނީ. އެ މުޅި މުއައްސަސާގެ ނަން މަތީ ބައެއްގެ ސަބަބުން ހަލާކުވެ ހަރާބުވުމަށް ބަލާ އިސްތިޤުރާރު، ޖަމާލީ ބަދަލުތައް އިޤްތިޞާދީ މި ބިލުގެ ޖަރީމާއިން އަންނަނިވި ދެކޮޅު އަޅުގަނޑު ސަރުކާރުގެ ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ފުލުހުންނަށް ދޭ ފުރުޞަތާއި، ފުލުހުންނަށް ދޭ އިޙްތިރާމާއި، ފުލުހުންނަށް ދޭ އިސްނާދާއި، ހިމާޔަތާއި، ރައްކާތެރިކަމާއި، ބާރުތަކާއި، މި ހުރިހާ ކަމެއް ވަނީ އިންސާފުވެރި ހަމަހަމަކަމުގެ މަތީން އަޅުގަނޑުމެން އިންސާފުވެރި ނިޒާމުގެ ދަށުން ފުލުހުންނަށް ވެސް މި އުޅެނީ. އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭ ހާލު، ފުލުހުންނާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ އުޅޭ ބަހާ. އިޖުތިމާޢީ ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނާ ދެކޮޅަށް ތަޢާރުފުކުރާ ވަގުތެއްގައި އިދިކޮޅު ފަރާތްތަކުން އެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު، ދިވެހި ފުލުހުން ހިފާން، އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އަނިޔާދިން ފުލުހުން އެބަހިތި. ރައީސަށް، ވަކިކުރަން އަނިޔާދިން ފުލުހުން އެބަހިތި. އަޅުގަނޑުމެން އެބަހުރި ފަހަރަކު ހިމާޔަތްކުރި މިހެން އަދުލުވެރި އެބަހުރި. ފުލުހު ދޭތި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދަނީ ތަކުރާރުކުރަމުން. އަޅުގަނޑުމެން ވަޒަނާއެއް ނުދަން. އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ބަދަލުގެނެވޭކަން ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅެނީ މުއައްސަސާގެ އަގު ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް. އެ މުއައްސަސާގެ ހަރުދަނާ ނަގަހައްޓަންވެގެން. އެ ރަނގަޅު ފަރުމާއާ ފުލުހުންގެ ނުފޫޒު ބާރުތައް ފުޅާކޮށްދިނުމަށް މި އުޅެނީ. ގާނޫނުތަކާ ވާހަކަ އިޖުތިމާޢީ ރައީސް މި ދާއިރާގައި؛ އިޖުތިމާޢީ ރައީސް، މާލީގޮތުން މިސާލަކަށް ފުލުހުންނަށް އަތް ގޭއިރު ޑިއުޓީކުރައި ކުރާއިރުގައި ނިދަން ގޮސް އޮވޭ. އުނދަގޫތަކުގެ ސްޓޭޝަނުގައި މަސައްކަތްކުރާ އުސްދު އަމިއްލައަށް ހުސްކަމަށް. 24 ގަޑިއިރު؛ ކުރިއްޖާ ބޭރު މަސައްކަތްކޮށް ވިއްސާ ދުވަސް. ގިނަ ބޭރު މަސައްކަތްކޮށް ވިއްސާ ދުވަސް. ކޮރަޕްޝަނުގެ މަސައްކަތްކޮށް ވިއްސާ ދުވަސް. މާރާމާރީއާއި ހިނގުމުގެ ދުވަސް. ކާރު ފަދަ މަސައްކަތަކަށް ވިއްސާ؛ އެހެންނަމަވެސް ޚިދުމަތް މުސާރައާއި އުޖޫރަގާ ވާ ބާރު ނުވޭ. ކުރިމަތިލާ އިންސްޓިޓިއުޝަނަލީ އެންމެ ނުރައްކާތެރި މަސައްކަތްކަމެއް؛ ކުރާ މަސައްކަތްކުރުން އަދި ގާސްޓީ އެކަމާ ރިސްކު ބޭރު ކަމެއް. އެކަން ކުރާ މިހާރު ފަރު މަގުމަތީގައި މިދަންނަވާހެން ވަކި ސިޔާސީ ފިކުރުގެ ހުރުމަކީ އެބަޔަކަށް ދިނުމަށް އިނާމެއް ފުރުޞަތު ދާ ބޭނުމު. ހިތަށް ފުރުޞަތު ފުރުޞަ ދާ ބޭނުމު. އެހެންނަމަވެސް، މިކަހަލަ މިހާރު ރިސްކުތެރި ހުރިހާ ކަމެއް އެއްކޮށް ހަމަހަމަ ޤަވާޢިދުތައް، ހަމަހަމަ އަދާކުރުން، ހަމަހަމަ؛ މިހާރު ގައިމުގެ ގޮތުގައި އެއް ބޮޑު ނިޒާމުގެ ތަރައްޤީ ނުފެށޭ، ރަނގަޅު ހަރުދަނާ ނިޒާމުގެ ތަރައްޤީގެ ފުލުހުންގެ ޤާނޫނުގެ ނިޒާމުން ފުލުހުން ބިލެއް އިޖުތިމާޢީގޮތުން މި ބިލަށް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރިހަމަކޮށް މި ޤާނޫނަށް ހުށަހެޅިފައި މި ފާސް؛ މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ރައްޔިތުން އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނު ފަހުގެ މި ޤާނޫނުގައިވާ ދިވެހި ރައީސް ނަމުގެ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ އިސްލާހީ ޚިޔާލު މި ބިލަކީ ފުލުހުން ޤަވާޢިދުގެ އިޖުތިމާޢީ އަޅުގަނޑުމެން މި ދިނީ މި ޤައުމުގެ އަހަރެއް ވަންދެން ދުވަސް، ފުލުހުންނަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން؛ ހިމާޔަތް

ޖިލުތަކުގެ، ހުރިހާ ރަށްތަކުގެ، ހުރިހާ ޖަމާޢަތްތަކުގެ، ހުރިހާ އާއިލާތަކުގެ ބޭނުމުން އިތުބާރުކުރާ، ތަރައްޤީކުރާ؛ އަޅުގަނޑުމެން މި އުޅެނީ ބިރުގަންނަ ޤައުމީ ސަލާމަތެއް އުފައްދާކަށް ނޫން. ރައްޔިތުން ލޯބިވާ، އިތުބާރުކުރާ، އިޙްތިރާމްކުރާ ދުނިޔޭގެ ފެންވަރުގެ ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތެއް ރައްޔިތުންނަށް ގާއިމުކުރަން. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން މި ބިލާ އެކީގައި އެކަން ހާސިލުވާނެ ކަމަކަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމަށް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ޤައުމުގެ އާ ގާނޫނުއަސާސީ މި ގެނެވުނު އިސްލާޙާ. މި ގާނޫނު މިހާރަށް ހުރަހަކުން، މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް ފަހު އަޅުގަނޑުމެންނާ ހިސާބުން ސަރުކާރުގެ ޒުވާނުން ބައި ކުރިއެރުން 47 މުއައްސަސާގެ އެކިގޮތް ބައްދަލުވުންތަކުގައި ހޯދާ ބަހުސް ވިދާޅުވެ ކުރަހާފައިވާ ޤާނޫނުތަކުގައި މި ޤާނޫނު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ވަރަށް ގިނަ ބޭފުޅުންގެ ޚިޔާލު ހުށަހެޅި ކަމަށް ވިދާޅުވެފައި މި ޙާލަތު ގެނެސްދިނީ އަޅުގަނޑުމެން. މުއައްސަސާތަކާ ބައްދަލުކުރައްވައި ޖާގަ ދޫކޮށް، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އަދި އެއްބަސް، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިތާ އަޅުގަނޑު، މީހުން އެއްވެސް މުއައްސަސާއެއްގެ ޒާތީ މި ބިލަކު، ރިޕޯޓު އިސްލާޙުކުރުމުގެ ރިޕޯޓު ގޮތުގައި ނިންމަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލު މިޤައުމު ފާސްކުރެވޭނަމަ، އަޅުގަނޑުމެން ނަޒަރިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން ނަޒަރިއްޔާ، އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ފާސްނުވާ ރައީސް އިސްކަންދީފައި މުޅިއެކަމަށް ބޮޑުކޮށް ފުލުހުން ދުނިޔޭގައި ހުރިހާ ކަމެއް. ޝަރީފް އިންސާފް ފުލުހުން ބައިވެރިވާ ދުނިޔޭގައި ހުރިހާ ކަމެއް. ދެން ސީ.ޖީ ހުރިހާކަމެއް. ދެން ހޯދައިދޭން ތިއްބަވާނީ މި ތިއްބެވި 65 މެންބަރުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ތިއްބެވި އެމް.ޑީ.ޕީގެ 65 މެންބަރުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލުން ފެންނަނީ ހުވާ؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހިދު ޝަރީފް ބަދަލުކުރައްވާ، އިސްލާމްދީނާ ހުވާ ފައްދާ. ދެން ހުރި ކަންތައްތަކާ ޖެހޭ ސަރުކާރުގެ ޖިނާއީ އިދާރީ، ދެން ހުރި ކަންތައްތަކާ ސީދާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހުޅުމާލެ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ގަލޮޅު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެއްވެސް ގާތްގައި މިދިބަރި ހުނިޒާމް ދިބިވަގައިގެންނަވާ ބާރުވެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، މަޖިލީހުގެ 65 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން ވާހަކަދައްކަވަމުން ގެންދަވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް އެ ވިދާޅުވާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް އެއްވެސް ކަހަލަ ސަރުކާރީ ހިދުމަތުގެ މަސައްކަތް ދިވެހިރާއްޖޭގައިވެސް ނުވޭ. ގާނޫނު ވެސް އެއްވެސް ސަރުކާރުތަކުން. އަދި އެއްވެސް އެކަން ހިނގައިދާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑު ހިތުން ފާހަގަކުރައްވާފައި ކަމަކުން ނުވެދާނެ. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ބަލަން ބޭނުންނުވިޔަސް ފެންނާނީ އެގޮތަށް މި ބިލު ފާސްވުމަށްފަހު އަޅުގަނޑު މި ދަންނަވަނީ ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ސޯލިހް ފުރުޞަތުގެ ތެރޭގައި ހުށަހަޅާ ބިލެއް ފާސްނުވާނޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުން ފާސްނަމަ ޗާޕީ ހަސަރު ފުރުޞަތާއި، ބަދަލުކުރުމުގެ ބާރު މި ބިލުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ. މިއަދު ބަޔާންވެސް ކިޔާތީ އަޅުގަނޑު ހަމަ އަޖައިބުވޭ. ބަޔާންވެސް ކިޔާތީ އަޅުގަނޑު އަޖައިބުވޭ. އަޅުގަނޑު އެބަ ހިތަށްއަރާ މިހާރު އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން ގަބޫލުކުރައްވާބައި ބައިވަރުވެރި ކަމަށް. ނޫނީ ބައިވަރުވެއްޖެ ކިރިކަށް އެނގޭބާއި އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުންނަށް. އަޅުގަނޑުމެން ނުދެކެހުރިން، ބައިވެރިވެއް ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކިޔަ ކަމެއް. އެކަމަކު އެމް.ޑީ.ޕީގެ މެންބަރުން، އެމް.ޑީ.ޕީގެ ބާރުވެރިން އެބަ ދައްކަވާ. ހުދު ރައީސް ވެސް އެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާ. މިއަދު ހުރީ މިނިސްޓަރަކަށް މި ހުންނެވީ، އިމްރާން އަބްދުﷲ. އިމްރާން އަބްދުﷲ އެބަހުއްޓޭ ބޭނުމަ މި ހިންގަ ހަމަ ގޮތް މެންބަރުންގެ ރުޅިއައިން ދީން މެންބަރުން އިމްރާން އަބްދުﷲ އަޑުއަހަން ކުރައްވަން. ކޮބައިތޯ ބަޔާނެއް؟ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދީ މެންބަރުން. އާންމުކޮށް ހުޅުވައިލައިގެން ދީ މެންބަރުން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑު...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕީ.އެން.ސީ، ޕީ.ޕީ.އެމްގެ ބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާބާ ވައްކަންކުރިކަން؟ އެ ބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރުގައި ވައްކަންކުރިކަން؟ ޚިޔާނާތްތެރިވިކަން؟ ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޝިޔާމް ދޮގުން ވައްކަންކުރިކަން؟ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ވާހަކަތައް ވިދާޅުވާންވީ މިތާނގައި. ކޮންމެހެން ބަޔާވާތީގެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ނައިފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ކުރަން ހުއްޓާވަރު ކަމެއް ނޫން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކަށް މިފަދަ ގާތީ ހަސަދަ ފިތުވައިލުމަށް ބަކައި މިފަދަ އިސްތިޢުމާލުކޮށް އަދި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ސިފައިގައި ނަމަވެސް، ގެންނަން ހުއްޓާވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި ހުރި ރީތި އާދަތައް މިއިން އެބަ ކަނޑުވައިލާ. ފުލުހުންނަށް އިސްތިހާރުތައް ދިނުމުގައި ބައެއް ގޮންޖެހުންތަކެއް މި ބިލުން އެބަ ކުރިމަތިލުނުވާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ފުލުހުންނަކީ އަޅުގަނޑުމެން ގަދަރުކުރާ ބައެއް. އަޅުގަނޑުމެން އިޙްތިރާމުކުރާ ބައެއް، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޙުރުމަތްތެރި. އަދި ސިފައިންގެ ޙުރުމަތާއި ވެސް އަޅުގަނޑުމެން އިޙްތިރާމުކުރާ ބައެއް. އެ ބޭފުޅުންނާ ބަދުނާމުކުރަން ބައެއް ނޫން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަދި މިއަދު ހުށަހެޅިފައި ހުރި އިސްލާހުތަކަކީ ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއް. މިއަދު ހުރި ކޮމިޝަނަރު އޮފް ޕޮލިސް ފިޔަވައި ދެން ވަކި ޖެންޑަރަކަށް ދިނިގެން ވަކިގެ ހުރިހާ އިސްވެރި މަގާމުތައް ބޭނުންވެއްޖެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމަށް. މެދު ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މެދުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ އާޒިމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އެ ދެއްކި ވާހަކައަށް އަޅުގަނޑު ޖަވާބުދޭކަށް ނެތިން. ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް އުނދަގޫވެގެންދާނެ ކަމެއް، ރައީސް ސާލިހްގެ ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ހިމެނުން ދިޔަ ގޮތް. އެހެންވީމާ، ދެ ގޮތުން އިތުރު ވާހަކައެއް ދައްކާކަށް ނެތިމު. ސަރުކާރުގެ ހިތްވަރުކޮށްދޭ ބޭރު ކޮމިޝަން މި ދަތިކުރެވޭ ހުރިހާ ކަމަކީ ދޭ އެންމެ ކުރިން، އެއްކޮޅު ބޭނުމުގެ ކުރިން އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދުވަސްވަރުގެ ބިލު ނުވަތަ ގާނޫނުން ގެނެސް އިސްލާހު ހަރަކާތްތަކުގައި ކޮމިޝަނާއި ސަބަބު ކޮމިޝަންގައި ފަރާތުން ހިނގާފައިވާ އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެންގެ އެކްސްޕީރިއަންސްގެ ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތުދީ ވިސްނުމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނު ބައްޓަންކުރަން އިމްޕްރޫވްކޮށް ތުޅާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުސައިން ހުސައިނީ އަޅުގަނޑު އަދާކުރަން ބޭނުން. ބަޖެޓުގައި އެކަމަށް ކުރެއްވި މަސައްކަތުން މި ގޮތުން ފުރިހަމަ އަމާނާތް ފުލުހުންނަށް ޖާގަ ހުޅުވާލާފައި، އަޅުގަނޑުމެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާއްދޫގެ ރަށްރަށުން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ބައްޓަންކޮށްގެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހި ފުލުހުންނަށް އެ ހިދުމަތް އެންމެ އެކަށީގެންވާ ގޮތަށް ތިބޭނެ ގޮތް ކަމެއް ވަގުތު ފުލުހުން ދަށް މަސައްކަތްކުރަނީ އަޅުގަނޑު ތަކުރާރުކޮށް ޝުކުރުއަދާކުރަން ބޭނުންވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޒަމާނީ ސަރުކާރަށް ހިތްވަރުދީ ކާމިޔާބުވެ ހަރަކާތްތެރިވުމަށް ރަނގަޅު ދެ ގޮތް އަޅުގަނޑު ތަސްދީގުކުރަން، ބަޖެޓުގައި މި ޚާއްޞަކޮށް ރަނގަޅުގައި މި އެކި ޖުމުލަގޮތެއްގެ ކާމިޔާބު މި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރެވުނު ދެ ބައިން އެކަމަކު ފުލުހުން ގާނޫނު އެއް ދުވަސް. އެއް ރަށް. ކުރިއަށް ދިޔަ ފުލުހުންގެ ފުލުހުން ހިންގަމުން ދަނީ ބަޖެޓުގައި ފުލުހުން ގާނޫނާ އެއްގޮތް ކަންކަން އަޅުގަނޑުމެން މި އަޅުގަނޑުމެން އެމް.ޑީ.ޕީން އަބަދުވެސް ވަކާލާތުކުރަމުންދާ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ މިނިވަންކަމުގައި މިނިވަންކަމާއެކު ދިވެހި ފުލުހުންނަށް މަސައްކަތްކުރުމުގެ ދޮރު ހުޅުވައިލެވިގެންދާ ބޭއް ކަމުގައި، ނޫނީ އިސްލާހުވެސް ކަމުގައި ނޫނީ ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ހަރަކާތްތަކަކާއި އިސްލާހުކުރެވުނުތަކުގައި ހަމަޖެހިފައި ކަމެއް ބަޖެޓުގައި އޮތޭ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިސްލާހުކަމާ ހަމަ ކުރީގައި އޮތް ގާނޫނު އަލަށްލާއިރު ފުރަތަމަ ރަނގަޅަށް، އަޅުގަނޑުމެން އާންމު އިންތިޚާބުން ދަންނަވާލަން، ފުރަތަމަ ރަނގަޅަށް ބޭރަށް ބަދަލުގެނައީ ގާނޫނަށް. މި ގާނޫނުގައި މުހިއްމު ކުރެއްވި އިސްލާހު ހަމައެކަނި އެއް ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ އެމް.ޑީ.ޕީން އަބަދުވެސް ވަކާލާތުކުރަމުންދާ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ؛ ދިވެހި ފުލުހުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ދޭނީ ކޮން ކަހަލަ ހިމާޔަތެއްތޯ؟ އެ ހިމާޔަތް؛ މިގެ ކުރިން ވެސް އަދި ދިވެހި ފުލުހުންނަށް ހިމާޔަތް ބޭނުންކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު، ނޫނީ ގާނޫނުން އެ ބާރު ދިގުދެމިގެންދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، ހިމާޔަތާ ކޮބައިކަން އެ ގާނޫނުގައި ސާފުކޮށް އެނގޭކަށް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ގާނޫނަށް ގެނެސް ބަދަލުން އެބައޮތް ހިމާޔަތަކީ ކޮބައިކަން، ދިވެހި

ފުލުހުން ގެންގުޅުނީ ކޮން ހަތިޔާރެއް ކިހިނެއްކަން، ކޮންކަހަލަ ޕްރޮސީޖަރަކު ކަންކަމެއްކަން އެ ހަތިޔާރު ބޭނުންކުރުމުގެ ކުރިން ކުރަންޖެހޭނީ ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އޮތް. ދެވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ގާނޫނަށް މި ގެންނަ ބަދަލުތަކުގެ ތެރޭގައި އެބައޮތް ފުލުހުންގެ ބެޖް. މި ބެޖަކީ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި ދިވެހި ފުލުހުން އަނެއްކާވެސް ރަނގަޅު ޑިރެކްޝަނަށް ދިއުމަށްޓަކައި، ރަނގަޅު މިސްރާބަކަށް ދިއުމަށްޓަކައި ވަރަށް މުހިންމު ބެޖެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބެޖު މިއަދު މި އޮތީ އެކްސްޕަޔަރުވެފައި ބަލިކަށިވެފައި ފުލުހުންގެ ތެރެއަކު ނޫން. މިގެ ކުރިން ފުލުހުންގެ ބެޖުގެ ތެރޭގައި ތިބެގެން އެ ފަރާތްތަކާ ދަރުބާރުގައި ކަންކަންޖެހޭ ގޮތް، ޕްރޮމޯޝަން ދަރަޖަ މިހާރަށް ބަދަލުވެގަތީ އަޅުގަނޑުމެން މި ދެކޭ ރަނގަޅު ޕްރޮމޯޝަނެއް، ނޫނީ މިޔާ ސިޔާސީ މިހަކަން ޒާއަރަފުއްޔާ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ކޯޓުތަކާއި ބަރާސާތަކުގެ ގެނެސްދޭ ހައިރާނުކީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުލުސް ޖެނެރަލް ނަރުއާއިބެން ގެންގުޅޭ އައުރެކެޓަރޯލް ގެ ފުލުސް ޝަރުއީ، މި ކަންކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް އުޅަނދުގެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ގާނޫނުގައި އެބައޮތް. އައުސްލޫބަ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ކުރާ ފުލުހުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑު ކުރިންވެސް ދަންނަވާލިން މިއީ ބަދަލުގެނައުމުގެ އެއްފުރި ބަދަލުތަކާއި ގެންނަ އިސްލާހެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އަދިއެހެން، ފުލުހުންގެ ބޭޖު އެކަށީގެންވާ ގޮތް މި ތިބި ހުރިހާ ގަވާއިދުތަކާއި އިޢްތިރާފާއި ފިޒިކަލް ފެށިގެން ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ ދައްކުވައި. ހަމަ އަޅުގަނޑު ނޯޓް އެ ބަލާ އެއްބާ ދޭކަން. އެޑްވާންސްމަންޓް، މިކަންކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވަރަށް ސާފުކޮށް އެބަ އެނގެން. 3 ވަނަ ކަމެއްގެ ގޮތުން ފުލުހުންނަށް ކުރިއެރުން، ފުލުހުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން ކުރިއެރުން ދޭނީ ކިހިނެއްތޯ. އޭރު ފުލުހުންގެ ބޭނުމެއްގައި އެބަ އެދޭ، ކޮންޑިޝަން، ހިނދެއް، ކޮންކަހަލަ ހުނަރެއް، ނޫނިއްޔާ ކޮންކަހަލަ ޓެކްނިކެއް، ކޮންކަހަލަ މާސްޓަރސް ޑިގްރީއެއް ނިޒާމުގެ ނުވަތަ އެކީ ސްޓޭޖަކަށް މިހާ ޕްރޮމޯޝަން ދޭނެގޮތް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ގާނޫނުން ސާފުކޮށް އެ ފުރިހަމަކޮށް ފުލުހުންނަށް ލިބޭގޮތުގައިވާ އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި، އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުރުޞަތުމަދުވުން ފުލުސް އޮފިސަރުން ވަނީ؛ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުލުސް އޮފިސަރުން ވަރަށް ފަރާތްތަކަށް އެބަ އެދޭ ކޮންމެކަމަކަށް ކުރިމަތިވާން ތިމަންނައަކީ ކުރިއަރުން ލިބިގެންނުވާ ފުލުސް އޮފިސަރުން ބޭނުންވާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިއެރުމަށް ކުރީއަށް ވާ ކަމެއް ކުރީގާ ފުލުސް އިންތިޒާމުގައި އެއީ މިންނަކަށް ފުލުހުން ދެމުންދާ ގޮތެއް އޮތް ގާނޫނެއް ނޫން. އެ ކަންކަން ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޖަމާނީ ގޮތެއް ބަދަލުކޮށް، ކަރާރުވެގެން ހޯއްދަ ތަޖުރިބާ ފުރުޞަތުތަކާ ކުރިއަރުން ގެނެސްދޭ ގޮތެއް އޮތް ބިލެއް ކަމުގައި، އިސްލާހެއް ކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީ ބިލުގައި ކޮމިޝަނަށް ސަރވިސް ދީ އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ކަމެއްގެ ގޮތުގައި މި ގާނޫނު، އަޅުގަނޑުމެން ފުލުހުންގެ ތެރޭގައި މިހާރު ސްޕެޝަލިސްޓުން ވަކިވެ ނުލިބުން ތިބި ތަޖުރިބާކާރު އަޅުގަނޑުމެން އެ މީހުން ރިޕްލޭސްކުރަންޖެހޭނީ ކޮށް މި އިސްތިޢުފާދީން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހިޔާ ޢަބްދުﷲ ހުސައިނުގެ

އިސްލާމްދީނުގައި މި ވަނީ ފުދުރުންނަން، ފުދުރުންގެ ދުނިޔޭގައި މިހާރު ސްކޫލްތަކުގެ މަތީގައި ތިބި ފަރާތްތަކަށް ދެން ވެގެންދާނީ ކިހިނެއްތޯ. އެއްގޮތަކަށްވެސް ބަޔަކަށް ކަންބޮޑުވާން ކަމެއް ނޫނޭ. އަޅުގަނޑުމެން މި އެދެނީ ވަކިވަކި ފުދުރުން ވަކިވަކިކަމަކަށް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން މި އެދެނީ ބަޔަކުވެސް، ކޮބައިތޯ ފުދުރުންގެ ދުނިޔޭގައި ކަންކަން ހިނގަންވާނީ ގޮތަކީ. ޙާލަތުގައިވެސް، ކޮން ފުރުޞަތުތަކެއް ކާކުކަން ކޮންމެހެން ހުންނަނީ ކަނޑައެޅިގެން އެކަށީގެންވާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ހަމަ ހައިރާންވަނީ... (ވަގުތު ޖެހުމުގެ އަޑު) ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ބޭނުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައިދެއްވި އިސްލާމްދީނާގުޅޭ ބަޔާންކުރުމުގައި ރިޢާޔަތްކުރަން؛ މި ކަންބޮޑުވުން މި ޚާއްޞަ ފުދުރުންގެ ދުނިޔޭގައި މިދަން ބަހުގެ ވަސް، ތިމަންނަނަށްވުރެ މިކޮޅުން ކަނޑާލާފާ. ވަޒީފާތަކާ. ކަންބޮޑުވާން ކަމެއް ނޫނޭ. ފުދުރުންގެ ދުނިޔޭގައި އެކަށީގެންވާ ރަނގަޅު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރާ އެއްވެސް ފުދުރަކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން ކަނޑައަޅާނެކަމެއްނުވޭ. މި އިސްލާމްދީނުގައި މި ވާ ކަންތައްތަކުގެ ދުނިޔޭގައި މި ތިބީ ޒުވާނުންނާއި ގުޅުވޭ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަން ބޭނުންވޭ، މެންބަރު ހަމަހަމަކަމާއި މި ވަނީ. ދަރިންގެ ކުރިއެރުން ދިގުކަމުގައި ހުރި ގޮތް. މިގޮތުގެ ކުރީން ހިޔާލުތަކާ ދިގުކަމުގައި ހުރި ބަލައިލަން ބޭނުންވޭ. އެ ދުވާލު ދެކޭ ގޮތުން ހިންގާނެކަމަށް ހުރި ތަރުތީބުކުރާ ސަރުކާރުގެ ބަޔަކާއި، އެގޮތް އަދި ހިނގާ ސަރުކާރު ކުރިއެރުވުމުގެ، ކޮންކަމަކަށް ބަލައިލާ ދަރިއްޗެވެ؟ ދެން ކޮބާ، ހާއިންސާނީ އަނިޔާވެރި ބަޔަކަށް ނުވަތަ ކުރިޔާސަރުގެ ބަޔަކަށް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތަރުތީބުކުރާ ނުވަތަ މައިސަލައެއްގައި ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ ކުރިސަރުކާރަށް ރިޕޯޓުކުރެވިފައިވާ، މިކަހަލަ ފުދުރުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންވޭ އެ ތަންތާ ބައިތިއްބަން؟ އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލަންޖެހޭ ކަންކަން މިއީ. އެހެން ފަރާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ބައިތިއްބަން ބޭނުންވާ ކަމަކަށް ވިދާޅުވަނީ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަހަލަ އިސްލާމް ދީނާގާ ކަމެއް ނޫނޭ. މި ވާހަކަ ދަރިކުރުން ދީނާގުޅޭ ފަސޭ ބޭނުމުގެ ނޫނޭ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވާހަކައިގެ ހަމަހަމަކަމާއި ދިމާވާ މިއަދު ކަމަކީ، ހިނގައިދާ ދަރިއްޗެއްގެ ޙަޤީޤަތާއި ރިޕޯޓުކުރާނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމާ ދުވާލު ބަލައިލަން ކުރިމަގު އުތީމު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާމްދީނަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ވެސް ދަންނަވަމުން އަޅުގަނޑުގެ ވާހަކަ ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބަޔެއް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ ދެން މި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަދެއްކެވިއިރު 3 މިނެޓުވުރެ ދިގުކޮށް ގޮސްފި ކަމަށް ވިދާޅުވަމުން ގެންދިޔަ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ރަނގަޅަށް ގަޑި ބަލަމުން ގެންދިޔައީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ޢާޒިމަށް.

މާފަންނު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން ޒަރީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕްރޮސެސްގެ ސީދާ ވިސްނުމެއް އޮތް ބިލެއް. ހަމަ ސީދާ އަހަރުން އަހަރަށް އަޅުގަނޑުމެން ދެއްކި ވާހަކަ ތަންފީޒުކުރުމުގެ ގޮތަށް އެކުލަވައިލާފައިވާ ބިލެއް. މި ބިލާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ ދުސްތޫރުގެ ހިންގުން ތާވަލުކުރެވިފައިވާ ބިލެއް. މި ބިލުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރާ އެއް ކަމަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރިޔާސަތު ޤާނޫނީ ކޮމްޕެނީތަކާއި އުފެއްދުމާއި ސަރަހައްދުގައި ޓޫރިސްޓް ކޮމްޕެނީތަކާއި އުފެއްދުމާއި ސަރަހައްދުތަކުގައި ހިނގާ ޖަޒީރާ އިޤްތިޞާދީ އުފެއްދުމާއި ކަންކަން އެ ސަރަހައްދުތަކުގެ ޤާނޫނީ ބާރުވެރިކަމާއި، ބާރު، އަދި އެ ސަރަހައްދުތަކުގައި ތަންފީޒުކުރުމުގެ ނިޒާމެއް މި ބިލުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން މި ގާއިމުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުލުހުންގެ ހިންގުން އާންމު ރައްޔިތުންނާ އިންތިޒާމަށް ބޭނުން އެބަ ގުޅުވައިދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޕޮލިސް ބޭއްގެ ނަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ބޭރުގެ އެހެން އެކުލަވައިލާ މި ބިލުން. އެ ބޭރަށް އާންމުކޮށް ފުލުހުންގެ އިންތިޤާލުވާ 7 ޑިސެންބަރުގެ މަސައްކަތް އެކުލަވައިލާ ބޭނުމާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއީ ފުލުހުން ސިޔާސަތުތައް ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި ވަޒީރެއް ދައުރެއް އެންމެ އިސް ފުރިހަމަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާ މިންވަރަކަށް ފުލުހުންނާއި އާންމު ރައްޔިތުންނާ ދެމެދު ގާއިމުކުރުވުން. ހަމަ އެއާއެކުގައި ފުލުހުންނަށް ދެވޭ އިސްތިސްނާއި ހިމާޔަތް، އޭގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ދިވެހިރާއްޖޭގައި މިދިޔަ މާޒީގައި ބާރުވެރިޔަކަށް ދުވަސް ވާވަރަށް ނުލިބޭ ވަރަށް ފުލުހުންނަށް އިސްތިސްނާއި ހިމާޔަތް މި ބިލުން އެބަ ދެވޭނެ. އާދެ، ދިމާވާ ކަންކަމާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަޒީފާ ދިނުމުގެއާއި، މަސައްކަތު ޤާނޫނުއަސާސީ ދިނުމުގައި، އިނާމު ދިނުމުގައި، ޕްރޮމޯޓްކުރުމުގައި، އަދި މަޤާމުން ވަކިކުރުމުގައި ވެސް ހަމަހަމަކަމާ އެކުގައި ގާއިމުކުރެވިފައި އޮތް ކޮމިޝަނުގެ އުސޫލުތަކުގެ ކޮމިޝަން އެކަން ކުރެވޭ ނިޒާމު މި ބިލުން މި ގާއިމުކުރަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުލުހުންގެ ވެލްފެއަރގެ ކަންކަން؛ އެކަންކަން ހިންގާނެ ގޮތް ވެސް ނިޒާމުގެ ކޮމިޝަނުން ހިމާޔަތްވެގެން އިންސާފުވެރިކަމާ އެކުގައި ކަނޑައެޅޭނެ ނިޒާމު މި ބިލުން މި ވަނީ ގާއިމުކުރެވިފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އެހާހިސާބުގައި ފުލުހުންގެ މަސައްކަތް ހިނގާ ޝަކުވާތަކަށް؛ އެ ޝަކުވާތަކަށް ބަލާނެ ގޮތުގެ އުސޫލުތަކާއި އިޖުރާއަތުތަކާ ފުރިހަމަކަމާ ގެންނަން ކޮންޕްލެއިންޓްގެ ކޮން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނިގެންދާނެ މި ބިލު ގެނެސްފައި ވަކިން ވަކިން ތަފްސީލުކޮށްދީފަ. ރިޕޯޓު ފެންނަ ނިޒާމު މިދެމެދުން އެބަ ގާއިމުކުރޭ. އިސްތިޤާމަތުގެ ފުލުހުންގެ ދަރަޖައެއް އަޅުގަނޑުމެން މި ވަނީ މި ބިލުގެ ތެރެއިން ތަޢާރަފްކުރަނީ. ފުލުހުންނަށް ދިމާވާ ކަންކަމުގައި ފުލުހުންގެ ހަރަކާތަށް ދީން އެ ހިސާބުން ގޮސް ހުއްޓުވައި، ނިމިދާނެކަމަށް. އާދެ، މަސައްކަތް އަދިވެސް ކޮމިޝަނުން އިސްތިސްނާދޭ ފުރިހަމަ ފުލުހުންނަށް ފަހަރަކަށް އަޅުގަނޑު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ފުރުޞަތަށް ދެއްވި ޝުކުރިއްޔާ؛ މިއީ ހިތްވަރު ކަމެއް. ފުރުޞަތުގެ

މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ؛ މަސްއޫލިއްޔަތާ ގުޅޭ އެކަށީގެންވާ ތަމްރީން ދިނުން އެއީ ލާޒިމުކޮށްދޭ އެއް ކަމެއް. ތަމްރީނެއް ނެތި، ތަޖުރިބާއެއް ނެތި މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަކީ ގޮތެއް މި ބިލުން ލާޒިމުކުރޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އާދެ ނަމޫނާއަކަށް ވާނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުޤައްރަރުކޮށްދޭ ފުލުހުން އެއީ، ތަމްރީން ލިބިފައިވާ ފުލުހުންނަކީ ވެގެންދިއުން. ހަމަ އެއާއެކުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަޒީރުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު؛ ވަޒީރުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މި ވަނީ ފުޅާކޮށްފަ. އަދި މަސްއޫލިއްޔަތު މި ވަނީ އިތުރުކޮށްފަ. ބާރުތައް މި ވަނީ އިތުރުކޮށްފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެނިގޮތަކަށް ގެންދާނަމަ، ފުލުހުންގެ ކަންކަން ހަވާލުވެހުންނަ ވަޒީރަކީ، ސިޔާސީ ގޮތުން ޢައްޔަނުކުރާ އެންމެ އިސްވެރިޔާ. އެ ވަޒީރަކު ފުލުހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރާ ގޮތުގައި ބާރުތަކެއް ލިބިގެން ނޫނިއްޔާ ހަމަޖެހިގެނެއް އެ ވަޒީރަކަށް އެކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރެވޭ ނުކުތާތައް. އެހެންވީމާ، ބާރުތައް މި ވަނީ އިތުރުކޮށްފަ. އަދި ޢިނާޔަތްތައް ވެސް މި ވަނީ އިތުރުކޮށްފަ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގާނޫނު ފާސްވެގެން ޕޮލިސް ސަރވިސްކަމަށްވާތީ ރައްޔިތުން އިތުބާރުކުރާ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއެއް ޤާއިމުކޮށްދޭނެ ގާނޫނަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގާނޫނަކީ، ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާ ރައްޔިތުން ބިނާކުރަނީ މުއައްސަސާއެއްގެ ވިސްނުމުގެ މައްޗަށް ކުރިއަށްދާ، ރައްޔިތުންގެ ލޯތްބާއި އިޙްތިރާމު ލިބިފައިވާ، ޝަރަފުވެރި، ދަރަޖަވެރި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއެއް ބިނާކޮށްދޭނެ ގާނޫނަކަށް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ތިޔަބޭފުޅުންގެ ޕާޓީގެ ވަގުތު މި ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތު އަރުވަނީ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ޒާހިރަށް.

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ތައްޔާރުކޮށް ނިމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓަށް މި ތާ އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުންދާއިރު، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، 7 ފެބްރުއަރީ 2012 ވަނަ ދުވަހު މި ރާއްޖޭގައި އުފެދުނު ޑިމޮކްރެޓިކް ފުރަތަމަ ސަރުކާރު ބަޣާވާތަކުން ވައްޓާލުމުން، އެކަމުން އަނިޔާވެރިކަން އަޅުގަނޑުމެން އަދިވެސް މި ދުށީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ފުލުހުންނަކީ ސިޔާސީ ޖަމާޢަތެއް، ސިޔާސީ ބައެއްގެ ގޮތުގައި އެކުލެވުނު ތިއްބެވި ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ހިފުމުގެ ވެގެންދިޔައީ، ފުލުހުން ދިނުން ފެތުރިފައި ބަދަލުކުރާ ބަޔަކަށް، ކާރިސާ ކުރިމަތިވެގެން އެފަދަ ދިވެހި ފުލުހުންގެ މި ބަލާ ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. އެކިބާވަތް ކަންކަމުގައި ފުލުހުންގެ ވަކި ބަޔަކު ފާހަގަކުރެވިއްޖެ. ހާސްބަލާ ކަންކަމުގައި އެސް.އޯގެ ދަރުމަން އެންމެ ފުރުޞަތު، ފުލުހުން ދިނުން ފާހަގަކުރެވިފައި ބަލައިގަނެވުނު ކަންކަމުގެ ކަމުގައި އޮތް ސަލާމަތީ އިސްވެރިން

ނިމުމަކަށް ގެނައުމަށްޓަކައި މި ބިލު ގާނޫނަކަށް ވެގެންދިއުމަކީ މުހިންމު ކަމެއް. މީގެ ކުރިން ފުލުހުންގެ ގާނޫނު އޮތް ގޮތުން ފުލުހުން އަމަލުކުރާ ގޮތަކުން ގާނޫނާ ޚިލާފު ކަމެއް ވިޔަސް އަދި ފުލުހުން ބަޣާވާތްކުރިއަސް، އެކަން ފިޔަވަޅެއް، ދެވޭނެ އަދަބެއް ނެތް. އަޅުގަނޑުމެން، ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޕާޓީއަށް، ފުލުހުން އެ ކުރި އަނިޔާ އެންމެ ބޮޑަށް ތަހައްމަލުކުރި އެއް ޕާޓީ. މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެން 7 އަހަރުދުވަހު ހަރަކާތްތެރިވިއިރުގައި ފުލުހުން އެ ކުރި އަނިޔާ، ފުލުހުން ދިން ލާއިންސާނީ އަނިޔާ، އޭގެ ތެރެ ދުރުވުމަށް އަޅުގަނޑުމެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެމް.ޑީ.ޕީގެ 65 މެންބަރުން މި މަޖިލީހަށް ވަދެ މިތިބީ އެކަން ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި. ފުލުހުންނަށް ހިތި ގޮތުގައި، ރިފޯމްކަމާ އެކަމަކު ރައްޔިތުންނަށް، ރައްޔިތުންގެ ޙައްޤުތަކަށް އިޙްތިރާމްކުރާ އެކުވެރި ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތްކުރާ ބަޔަކު ތިބުމަކީ އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ވޯޓުލައިގެން މި ބަދަލުކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ބާރާއި އިންތިޚާބު ދިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ފުލުހުންގެ ހިދުމަތުގެ ބިލު އަޅުގަނޑުމެން މި 19 ވަނަ މަޖިލީހުން ފާސްވެގެންދިއުމަކީ މި ރާއްޖޭގެ އިންސާފުވެރި ލޯބިވާ އެންމެހާ ރައްޔިތުން، ހާއްސަ ގޮތެއްގައި އެމް.ޑީ.ޕީގެ ރައްޔިތުން އުފާކުރާނެކަމެއް ވަރުގަދަކޮށް އިޙުސާސްކުރާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުލުހުންގެ ތެރެއިން ދެކޭ ހަރަކާތް ބަލާފައި ބިރުވެރިކޮށް ނަގައިގެން މިއަށްވުރެ އެއްކަމެއް ފުލުހުންގެ އަތްރޮނގުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ވެސް އެބަ ތިއްބެވޭ. 7 ފެބުރުއަރީ ވަނަ ދުވަހު ފުލުހުންގެ ތަޖުރިބާކާރު އިސް އޮފިސަރުންނާ ވާހަކަދެއްކުމުން އަނިޔާވެރި މުޖުރިމުންނާ އަދި އެހެނިހެން ވެސް ކުށްވެރިން ތަޅައި ފުލުހުން ވެސް ޚާއްސަކޮށް ތަޅާފޮޅައި ބަޣާވާތުން، އިދާރީ ގޮތުން ވެސް ތަޅާފޮޅައިގެން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެފަދަ އަނިޔާތައް.

އަޅުގަނޑުމެން ބަލަހައްޓަން ފުލުހުންގެ ގާނޫނުގައި ބުނެފައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ފުލުހުންނަށް އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީ ދިފާޢުކުރުމަށް ހުވާކުރާ ފުލުހުންގެ ސިފައިގެ ތެރެއިން ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލުން އަޅުގަނޑުމެން އެދޭ ބަދަލަކީ ފުލުހުން ކުރާ ކަންކަމަށް ޖަވާބުދާރީވުމާއި ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް ދިނުމެވެ. އަޅުގަނޑު ވެސް ބޭނުންވޭ އަޅުގަނޑުމެންގެ ފުލުހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޢާއިލާތަކުގެ ހިތްހަމަޖެހުން ފުލުހުންގެ ހިދުމަތް ދީގެން. ކަންކަން ފުލުހުން، ބޭނުންވާ ބަޔަކު ބަލަހައްޓާ، ބަރުލަމާނީ ގޮތުން ފުލުހުން ކަމަށް، މި ރާއްޖޭގެ އިއްޒަތްތެރި މިނިވަން ދަރިވަރުން އިސްލާމީ ދީނުގެ ފަރާތުގެ ދައުރު. އަޅުގަނޑުމެން ސިޔާސީ ގޮތުން، މި ބިލު ގާނޫނީ ގޮތުން ފާސްވެގެން ދިޔުމަކީ ފުލުހުންނަށް ދަށުވީ ހިމާޔަތް ފުލުހުންނާ ގުޅޭ ޤާނޫނުތަކާ ފުލުހުންނާ ގުޅޭ ކަންކަން ބަލާ ޝަކުވާތަކުގެ ބަލަހައްޓާ ކަމަށް ފުލުހުން ފިލުވައިގެން. މި ރާއްޖޭގެ ފުލުހުން ރައްޔިތުންނަށް، ޕޮލިސް ބަރާބަރު ކަމަށް، ރައްޔިތުންގެ ހިތްހަމަޖެހުން ދިނުމުގެ ފުލުހުންގެ ކަންކަން ސަލާމަތީ ކުލަވަރު ދުރުކުރުމަށް، ޤައުމުގެ ހަމަޖެހުން ކަމަށް އިދާރާތަކުގެ ފުލުހުން ދިނުމަށްވާތީ. ސަބަބަކީ ގާނޫނުން ބަލާބަލާ. ސަބަބަކީ މިބުނި ބައެއް ކަމަށް ފުލުހުން ފުލުހުންގެ ޢަމަލުތަކަށް ބަރާބަރަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފުލުހުން ވެސް ފަސޭހަ. މިސާލަކަށް ފުލުހުން، މި ރާއްޖޭގެ

މުސްތަޤުބަލަށްޓަކައި މިއީ ކުރަން މުހިންމު ކަމެއް ކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނާތީވެ، މި ބިލަށް އަދި ހާއްސަކޮށް ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ހުށަހެޅި އިޞްލާހަށް އަޅުގަނޑު ފުރިހަމައަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވާލަން. ދެއްވި ފުރުޞަތަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް. ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ބިލެތްދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޝިޔާމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުގެ ސުވާލެއް އެބައޮތް ނައިފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝިހާމަށް. ޔާމީންގެ ސަރުކާރުގައި، ނިމިދިޔަ އެ ބޭފުޅުންގެ ސަރުކާރުގައި 3 ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރު ބަދަލުކުރަންޖެހުނު. ވައްކަމާއި، ހިޔާނާތާއި، ވެރިކަން ވައްޓާލަން އުޅުމާއި، 3 ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރުން 5 އަހަރު ތެރޭގައި ބަދަލުކުރަންޖެހުނީމާ މިފަދަ ބިލު ހަދަން އެބަޖެހޭ. މިއީ ހުސްއެކަނި އަޅުގަނޑުމެން އަމިއްލައަށް [illegible] [illegible] ކުރާ ކަމެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެންނޯ 3 ކޮމިޝަނަރުން ބަދަލުކުރީ؟ ފަހުން، އެންމެ ފަހުން މި ރާއްޖޭގައި ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރަކަށް ވާން މިހާރު [illegible] [illegible] [illegible] ރައީސް، ދިޔަ ޕޮލިސް ކޮމިޝަނަރު ވާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ އެމް.ޑީ.ޕީއަކާ ގުޅިގެން އޮތް ބިލެއް ނޫން. މިއީ ދިވެހި ރައްޔިތުންނާ ގުޅޭ ބިލެއް. މި ބިލަކީ ދިވެހިރާއްޖެ [illegible] އޮތް ބިލެއް. އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ވާހަކަ ދައްކާއިރު، ޒަމާނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ފުލުހުންގެ [illegible] އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި އޮންނަން އެބަޖެހޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލަށް ބަލައިލާއިރުގައި މި ބިލު ފެންނަނީ މި ރާއްޖޭގައި މިހާތަނަށް ރައްޔިތުންގެ ބައިވެރިވުމާ އެކީގައި، އެންމެ ބޮޑު ބައިވެރިވުމަކާ އެކީގައި ހެދި ބިލު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. މި ބިލުގައިވާ މުހިންމު [illegible] އެކީގައި [illegible] ގޮތުގައި [illegible] [illegible] ފުލުހުން ވެސް ވަކި ކޮމިޝަނުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މި ބިލު [illegible] މި އަސާސީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގައި އެންމެ މުހިންމު ކަމެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5 ސަރަހައްދުތަކަށް ބަހައި، އެ [illegible]

ބަޣާވާތް ކަމަށް މި ބިލުގައި އެބަހުރި ޖިނާޔީ. އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދިޔަސް ވަޢުދު ފިރިކަލުން ސިފައިންނާއި ފުލުހުން ބައްޓަންކޮށްދިނުން. އެއީ މިކަހަލަ ބިލުތަކުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެނޭތީ ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް. އޭގެއިތުރަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިދެ ކުރީގައި މި ޤާނޫނީ ޤާނޫނު ބަދަލެއް. އެ ބަދަލުގައި މިހާރު ތިބި ގިނަ؛ އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ ގޮތުގައި އެ ބަދަލުގައި ތިބި ފަރާތްތަކަކީ ފުލުސް ބެލެހެއްޓުމުގައި ތިބި ފަރާތްތަކެއް. 7 ފެބުރުވަރީގައި ހިނގި ނަމަވެސް ބަޣާވާތް ކުރުވި، އަދި އެމް.އެމް.ޕީ.އާރު.ސީގެ ޒިންމާދާރުގައި ޖެހިލުން މި ފަރާތްތަކަށް މި ތިބީ. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން ހިންގާ ހިންގުމަކުން މިރާއްޖޭގެ އެއްވެސް ރައްޔިތަކަށް އެއްވެސް ފައިދާއެއް ނުވާނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތުތަކައި މި އޮތީ، އާންމުންގެ ތެރެއިންނާއި، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުންނާއި، އެކަމަށް އެކުލަވައިލާ ބޯޑުގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން ފުލުހުން އޮފީސް ހިނގާ ގޮތަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިދެ ކުރީގައި ވާ ގޮތަކީ، ފުލުހުންގެ އޮފިސަރުން މަސްވެރިކަމާ މިހާރަށް ޕްރޮމޯޝަން ދިނީ. މީން ފަން ޖަހާލާފައި ހުއްޓޭ އެބަފެނޭ ސިފާ ކަމެއްޖެ، އިއްޔެދުވަހު ފުލުސް އޮފިސަރުން ވަނީ. އާދަ އުޅެނީ ކާމިޔާބުގެ ބަދަލުގައި އާދަ އުޅެނީ ކާރު ދުއްވަން. އެހެންނަމަވެސް، ހާދަ ހިތި ފުޅުން ފަރުބަދު ފޭދުކުރަނީ. އެއީ ކުރީ ސަރުކާރު މާ ގަބޫލުވެން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބިލުގެން އެހެން ކާރު ދައްކައިގެން، މަސްއޫލިއްޔަތުން ދޫކޮށް ދެނެއް ނުކުރާނެ. ދެކޮޅު ޖަހާނީ އިލާ ޢަބްދުﷲ ހަރަކާތްތަކުގައި އެ ޓީމު އިސްތިޢުފާ އެއްބަސްވުމެއް ތާސްގެ އަހަރުތަކުގެ ހުރިހާ ފަރާތްތަކެއްވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވަރަށް ފައިދާހުރި ބިލެއް. މިއީ ދިވެހި ފުލުހުންނަށް ވާނީ އިންޞާފުވެރި ބަދަލުތަކެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑަށް މި ބިލާ ގުޅިގެން ވަރަށް ގިނަ ފުލުހުން އެކި ގޮތްގޮތުން އަޅުގަނޑާ ބައްދަލުކޮށް ފުލުސް ކޮމިޓީ، އަޅުގަނޑަށް ވާހަކަ ފުލުސް ކޮމިޓީ. އަޅުގަނޑުގެ މި ޚިޔާލުގައި މިހާރުވެސް ސަރވިސްތަކަށް ފުލުސް އެއްޗެއް މިހާރުވެސް ވަކި ތިމާގެ ފުލުހުން އަދިގައި އެކި ރިސާލާ އުޅޭކަން ތަފާތު ހާވާއަށް ނާމެދާ. އަޅުގަނޑު ޕަރފޯމެންސް އަހަރެއްގެ ބޮނަސް، މި ބިލު ތިމަންނަށް ފުލުސް ބަލައިގަނެވޭ. މިއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިއަރުވަން އޮތް ބިލެއް. މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ބަޔާއި ތިމަންނާއެން ޒިންމާދާރުކޮށް ރައްކާތެރިކަން ކުރަން ބަޔާއި އެކުލަވާލާ އޮތް ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ތިމަންނާއެން؛ މި ބިލާ ހުރި ހުރިހާ ބައިތައް ފުރިހަމަކޮށް އެއްކަން. އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖާމީ އެއްފަހަރު މަޢުލޫމާތު ނެތް. މި ބިލުގެ ތެރޭގައި ފަރާތަށް އަޅުގަނޑުމެން ގަބޫލުކުރާ ކޮމިޓީގައި މުޅި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އިތުބާރު އުފެދިގެންދާނެ ފުލުހުންނާ ދޭތެރޭގައި. އަދި ފުލުހުންނާ ގުޅުމަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން ބާރުވާ މިންވަރަށް އެ ފުލުހުންގެ ޙައްޤުތަކާއެކު ހިފެހެއްޓެވޭނެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިހާރު އަޅުގަނޑު ނިންމާލަމުން ފުލުސް ދަންނަވަން އޭތި، މި ވަގުތު ފުލުސް ކޮމިޝަނުގެ ދަށުވާ ސިޔާސީ ވާހަކަ މިނިވަން ކޮމިޝަނަށް ދައުލަތާ. ފުލުސް ސާވިސް ސިޔާސީ ވާހަކަ ދައްކައިގެންނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މި

މަޖިލީހުގެ ދުސްތޫރުގައި ސަރުކާރަށް ލިބޭ ވަރަށް އެއްކޮޅިގޮތަށް. ސިޔާސީ ވާހަކަ ދައްކާނެ. މިއީ ސިޔާސީ ތަނެއް. އެހެންނަމަވެސް، ޤާނޫނުގެ ދުސްތޫރަކީ ސިޔާސީ ވާހަކަ ދައްކާނެ ތަނެއް ނޫން. ޤާނޫނީ ކަނޑައަޅާނެ ތަނެއް ވެސް ނޫން. ހަމަ އެޑްމިރަލް އެމް.އެން.ޑީ.އެފްގެ ވެސް. އެހެންވީމާ، އެ ބޭފުޅުން ކުރައްވަންޖެހޭ ކަމަކީ، އެ ބޭފުޅުންގެ ޗީފްގެ ވާހަކައާއި މާދަމާ އެ ބޭފުޅުން އަދާކުރަން އޮތް ޒިންމާގެ ވާހަކައާއި، އެ ބޭފުޅުން ދެން ކުރިއަރަން އޮތް ތަނުގައި ދިފާއީ ރައްޔިތުންނަށް ޚިދުމަތްދިނުމުގައި މިއަށްވުރެ އަވަހަށް ކަންކަން ކުރެވޭނެ ވާހަކަ ދުސްތޫރުގައި ވެސް ދިޔައިން ދައްކަވަނީ. އަނެއްކާ ސައުދާގަރަކާން ގެނައިގެން، ނޫނީ ނިމިދިޔަ ސަރުކާރުގައި ހުސްވިޔާރުގައި ވައްކަންކަން ކުރައި ތިބި ބަޔަކާ ގުޅިގެން ސަރުކާރަށް ކޮންމެވެސް އުނދަގޫތަކެއް ދެވޭ ގޮތަށް ބައްޓަންކުރުމެއް ނޫން މިގައި ފުރިހަމީ. މިގައި ފުރިހަމީ، ސިޔާސީ ވާހަކަ ދައްކަން ހުއްޓާލައިފައި ރިއްކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބިލުގައި މި އޮތް ތަޢުރީފާ އޭގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އުފާވެރިކަމުގެ ފުރުޞަތު އޮޅުވާލައި އުފައްދައި ޤާނޫނުތަކާ ހެދިގެން އަޅުގަނޑުމެން ދޫކޮށްލާ މިންވަރަށް ދިނުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުރުޞަތުއަރުވަނީ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރަށް. އަޅުގަނޑުގެ ގޮތުން އެއް ގަޑިއިރު ހަމަވޭ އެބަ އިނގޭ. އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރުން ގަޑިއަށް ހުރުމަތްތެރިކަންހިފެހެއްޓުން އެދެން. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ޤުއްވަތްތަކާއި އަދި ސިވިލިއަންނަށް މި ޤައުމަށް ވަރަށް ބޮޑު ޚިދުމަތްތަކެއް ކުރައްވާފައި ވާނެ، ދިވެހި ރައްޔިތުންނާއި އަދި ރައްޔިތުންގެ މުދަލާއި ހަޔާތާ ސަލާމަތްކުރުމާއި، ޤައުމުގެ މިނިވަންކަމާއި ސިޔާދަތު ރައްކާތެރިކުރުމަށް ބަޔަކު ވަރަށް މުހިންމު، ޒިންމާދާރު މަސައްކަތްތަކެއް ކުރައްވަމުން ގެންދަވާ ދެ މުއައްސަސާ. މި މުއައްސަސާތަކަށް ބާރާއި، އިޚްތިޔާރާއި އަދި މަސައްކަތްކުރުމުގެ މަގުފަހިކޮށްދޭންޖެހޭ. އެ މުއައްސަސާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން އިޙްތިރާމްކުރަންޖެހޭ. އަދި އެ ތަންތަނަށް އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރަންޖެހޭ. އެ މުއައްސަސާތަކުން އަޅުގަނޑުމެން އިސްތިފާދާކުރުމަކީ މުހިންމު ކަމުގައި ދެކެން. އިޙްތިރާމްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގައި މި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުން ދިރިއުޅުމުގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު، 7 ފެބްރުއަރީގެ ހަލަބޮލި އެ ކާރިޘާގެ ތެރޭގައި ހުރި ކަމެއް. އަދި ހަމަ އެއްގޮތަކަށް މި މުއައްސަސާތަކަކީ ކުރެވިގެންދިޔައިރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދިވެހި ޤާނޫނުގެ މަސައްކަތް ބަދަލުކުރުމުގެ ގޮތަށް، އަދި ރައްޔިތުން ސީދާ ވެސް ޤާނޫނުތަކުގެ މަސައްކަތް ބާރުވެރިކުރުވަން

ގޮތްތަކާ ބެހޭ ގޮތުން މަޝްވަރާކުރެވުން ކަމަށް ގަބޫލުކުރެވުން. އަދި މި ކުރެވުން މަސައްކަތުގެ އަތީގައި 241 ކޮމިޓީއަށް އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިހާރު [illegible] އެ [illegible] މުއައްސަސާއަށް ނުފޫޒު [illegible] ފަދަ ގޮތެއް ކަމަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޙްތިރާމާ އެކުގައި މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 61 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ ދަށުން މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް މިހާރު އެ ވިދާޅުވަމުން ގެންދަވަނީ، ރައީސް [illegible] [illegible] ވާހަކަ ދިވެހި ސަރުކާރަށް، ދިވެހި ދައުލަތަށް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް. އަދި އެ [illegible] ބޭނުންކޮށްގެން [illegible] [illegible] ވާހަކަ. މަޖިލީހުގެ 241 ކޮމިޓީގައި [illegible]، [illegible] [illegible] ވާހަކަ މަޖިލީހުގެ ފްލޯރގައި [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ސަމާލުކަމަށް އަޅުގަނޑު މިކަން ގެނެސްދިނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އެ ނުކުތާއަކީ ވިސްނަވައިލެއްވުން ވަރަށް ބޮޑު އެދުން. މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔައީ، މި މަސައްކަތަށް ކުރުމުގެ ތެރެއިން، ޗައިނާ [illegible] މަސައްކަތްތަކުގެ [illegible] ވަރަށް ބޮޑު ރައީސް އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ރައީސް މުޙައްމަދު ނަޝީދުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަސައްކަތްތަކުގައި [illegible].

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެ ވިދާޅުވާ ވާހަކައަކީ އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި 241 ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް އެ ކޮމިޓީއަށް ވަޑައިގެން ނުގަންނަވާ އިނގޭތޯ. ކަނޑައެޅިގެން ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް އިތުރުކުރައްވަނީ އިނގޭތޯ. އަދި އެ ބައްދަލުވުމަށް ވަޑައި ވެސް ނުގަންނަވާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވެސް ހަމަ އެކުއެކުގައި ނަންގަތީ. އެހެންވީމާ، އަދި މަޑުއްވަރީ ދާއިރާއާއި ދެ ބޭފުޅުން ޖެހިޖެހިގެން ތިއްބަވާތީވެ، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! ދޫކޮށްލެއްވީ. އާދެ! މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި ބިލުގެ މަސައްކަތްތައް ކުރަމުންދިޔައިރު އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރިން ހަމަ ހުރިހާ ޖަލްސާއަކަށް ވެސް އާދެވޭތޯ. ރެކޯޑުތައް ބައްލަވައިލި ކަމަށް ވެއްޖެއްޔާ އެކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ފާހަގަކުރެއްވޭނެ އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިގައި ފާހަގަކުރަންޖެހޭ ކަމަކީ، އަޅުގަނޑުމެން މުއައްސަސާއަކަށް ބޭނުންވާ ގެންނަން ހިމަނުމުގައި ވިޔަސް، އޭގެ ފުރިހަމަ ނަތީޖާއެއް ނިކުންނާނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިސްލާހުތަކާ އެކީގައި އޭގެ ނަތީޖާއެއް ނުލިބޭ ގޮތަށް މުއައްސަސާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ޤައުމީ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގައި ސިއްރުކޮށްގެން ބައްދަލުވުމާ ބައްދަލުވުންތަކުގެ އެއްވެސް ވާހަކައެއް އެއްވެސް ކޮމިޓީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށް މި ފްލޯގައި ނުދެއްކެވުން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް އިނގޭތޯ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާ ބަލައިގަންނަން. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވުން:

އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ކިހިނެއްތޯ ވާހަކަދައްކަނީ މިގޮތަށް ކަންތައް؛ މިހާރު ހަމަ އިރުކޮޅުކޮޅުން ދެއްތޯ. އަޅުގަނޑަކަށް ނޭނގެ އެ ތަނަށް ވަޑައިގެންނަވަނީ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މި ބިލުގެ މަސައްކަތްކުރަމުން ދިޔައިރުގައި އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަމަކީ، ހަމަ އިބްރާހިމް މުހައްމަދު ސާލިހަށް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ބާރެއް ދިނީ ގޮތަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ހަސަން އަހުމަދު ވާހަކަދައްކަވުން:

އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއަކީ މި [illegible]، [illegible] [illegible] އާއިން އެއްވެސް ކަމަކަށް [illegible] މިވަރުގެ [illegible] މި [illegible] [illegible]، ހަމަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުދައްކަވާތީ. ރިޔާސަތުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ނިންމަވައިލެއްވުން އެދެން.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް މަސައްކަތްކޮށްދިނީން. މީގައި އޭގެ އެއް ކަމެއް އޮންނާނެ، މި ބިލު ހުށަހެޅިގެން އައިއިރުގައި ފުލުހުންގެ ހުވާ އޮންނާނީ ވަރަށް ވާޒިހު ގޮތަކަށް އިސްލާމް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތުން މިހާރު އޮންނާނީ އެއީ ވަރަށް ރަނގަޅަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނީ، މަޖިލީހުގެ [illegible]، މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ [illegible] [illegible]. އިތުރު [illegible] [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަ ނިންމަވައިލެއްވުން އެދެން. މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތް ވާހަކައަކީ، މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރެވުނުއިރު ވެސް އަދި އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]، ވަރަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކަމެއް އޮންނާނެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރައީސް؛ ހަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން، ކޮމިޓީގައި ހުވާ ފާސްކުރި ޖަލްސާއަށް މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހާޒިރެއް ނުވޭ. ބައްލަވާ [illegible]. އަދި އެހެން މެންބަރުން ކައިރިން އައްސަވާ! އެ ހުވާ ފާސްކުރި ޖަލްސާއަށް މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހާޒިރެއް ނުވި.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު [illegible] ބަލާނަން. މިހާރު [illegible] އަޅުގަނޑު [illegible] [illegible] އަޅުގަނޑު މިހާރު މި [illegible]؛ [illegible] އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަޑުއްވަރީ ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް މި ނެގީ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބާރަށް [illegible] [illegible]. އަޅުގަނޑު ވަރަށް މަސައްކަތްކުރިން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، [illegible]...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މި [illegible] [illegible]. އާދެ! ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ރައީސް؛ އަޅުގަނޑު ވެސް މި ސަވާބު ކާމިޔާބުގެ ވަގުތު ދިނަ ޖަލްސާތަކަށް ހާޒިރުވިން. މަޑުއްވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ކައިރިން އަހްސަވައިބަދައްލަވާ! އެ މަނިކުފާނު ވޯޓުނުދެއްވާ އެއްވެސް މާއްދާއެއް އެ ބިލުގައި ހުސްވެފައި އޮތީތޯ؟ ހަމަ އެހެން އަހްސަވައިދެއްވާ ރައީސް. އެ މަނިކުފާނު ވޯޓުނުދެއްވާ، އެ މަނިކުފާނުގެ ހިޔާލާ އިދިކޮޅަށް އެއްވެސް މާއްދާއެއް އެ ބިލުގައި ހުސްވެފައި އޮތީތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މަޑުއްވެރި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

މަޑުއްވެރި ދާއިރާގެ މެންބަރު އާދަމް ޝަރީފް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހަމަ އިތުރުފުރުޞަތުދޭށެވެ. އަޅުގަނޑު ހަމަ، އަޅުގަނޑު ހަމަ ހުރިހާ ޖަލްސާތަކަށް ހާޒިރުން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިގައި ދިމާވި މައްސަލައެއް ބުނާނަން. އޭރު ކަނޑައެޅިގެން ފާހަގަކޮށްލަނީ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ؛ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިހުތިރާމާއެކު އެދެން، މިހާރު ބަހުސްގެ ވަގުތުގައި ބާޤީ އޮތީ ހަ މިނެޓު. އެހެންވީމާ، ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް.

ހިތަދޫ އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު އަސްލަމް ވާހަކަދައްކަވައިފި:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތަކަށް މި އުޅެނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ސަވާބު ކާމިޔާބުގެ ވެސް މެންބަރެއް ކަމުގައިވާ ޝަރީފް ދެއްކެވި ވާހަކައާ ގުޅޭ ގޮތުން. ވަރަށް ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސަށް ބާރު ލިބޭން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބައެއް ޤާނޫނުތަކުގެ އޮތްކަމުގައި ވަނީނަމަ. އެއީ، ޤާނޫނުއަސާސީ ބަޔާންކުރާ ވާހަކައެއް. ސަރުކާރުމި ޒިންމާދާރުކަމާއި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަސް އޮތުމަކީ، ޤާނޫނުއަސާސީ ބަޔާންކުރާ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން ހަދީން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހަމަ އެކަކު ބަސްގަތް އެނގިވަޑައިގެންނެވޭނެ. އަދި ސަރުކާރުގެ އެންމެ މަތީ ވެރިޔާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ. ސަރުކާރުގެ މިނިސްޓަރު އެއް

އިދާރާ ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތަކީ. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބަސް އެކަމުގައި އޮންނާނެ. ހަމަ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް އެ ވިދާޅުވަނީ. ހަމަ އެނގިގެން އެ ވާހަކަ އެ ވިދާޅުވަނީ. ދެން ފުލުހުންގެ ހުވާ ދޭ ގޮތުން؛ ރަނގަޅު ވާހަކައެއް. ފުލުހުންގެ ހުވާ ބަދަލުކޮށްފައިވަނީ. ފުލުހުންގެ ހުވާ ބަދަލުކުރި، އިސްލާޙުކުރުމުގެ ކޮމިޓީގެ؛ ސަބް ކޮމިޓީގެ ބައްދަލުވުމުގައި މި ހުވައަށް އެންމެ ބޮޑު އިސްލާޙު ގެނެސްދެއްވި އެއް ބޭފުޅަކާ، ހަނިމާދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ. އާދެ! އަބްދުލްޣަފޫރު މޫސާ މި ހުވާ [illegible] ކޮމިޓީގައި ވިދާޅުވަމުން ވެސް [illegible] އިނގޭތޯ. [illegible]، ހުވާ [illegible] ހުރައްވައިގެން އެ ހުންނެވި ވެސް. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގާފަރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި ބިލުގެ ބަހުސްގައި މި މަޖިލީހަށް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ މައްސަލައެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރު އެ ވިދާޅުވި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބިގެންވާ އިމްތިޔާޒުތަކާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ލިބިވަޑައިގެންވާ އެއްވެސް ބާރެއް ނޫން. އެހެންވީމާ، 241 ކޮމިޓީގައި އެ ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުގައި، އެ ރިޢާޔަތްކުރެއްވި ވާހަކަތައް، މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ނިސްބަތްކޮށް ވިދާޅުވި ވާހަކައަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު މިހާރު، ގާފަރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަނެއްކާވެސް އަޅުގަނޑު ހަމަ ފެނޭތޯ ބަލާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި މަޖިލީހުގައި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ ބިލާ ބެހޭ ގޮތުން ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައިރު ޓީވީ ބައްލަވާ ބޭފުޅުންނަށް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އަދި ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާއިން ވަރަށް ރަނގަޅު އެއް ކަމެއް ސާފުކޮށްދޭން ހިނގައްޖެ. މުޅި މަޖިލީހުގެ ބަހުސަށް ބަލާއިރުގައި އިންވެންޓަރީއަށް ނަގައިދީ ކަމަށް ވަންޏާ، ކޮންމެ ބޭފުޅެއް އެމް.ޕީ.ގެ 65 މެންބަރުންގެ ތެރެއިން ތަކުރާރުކުރެވޭން މި އަދި ބަރާބަރު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ދެންމެ ހިތުގައި އިނީ، ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނެންގެވިހެން، ނުފެންނަ ކަމަށް ހަމަ. އެހެންނަމަވެސް، [illegible]؛ ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

ތޮއްޑޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ޝިޔާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މި ނަގީ، 7 ފެބްރުއަރީ 2012ވަނަ އަހަރު ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެދުނު ގާނޫނީ ސަރުކާރު ބަޣާވާތުން ވައްޓާލުން އޭ، ވަރަށް ހިތާމަހުރި ކަމެއް. ވަރަށް ބޮޑު ކުށްވެރިކުރަންޖެހޭ ކަމެއް. އެވަގުތުގެ ވާހަކައެއް މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަރަށް ރީތި ކަމަކަށް ހަދައިފި، މަޖުބޫރުކަމަކަށް ހަދައިފި، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް އެ ކަމެއް ހަމަޖެހިގެނެއް ނުވާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާވަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ބާކީ އޮތީ ދެ މިނެޓާއި 30 ސިކުންތު.

މާވަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ފުލުހުންގެ މުއައްސަސާގެ ޕްރޮފެޝަނަލިޒަމް ކަށަވަރުކޮށްދޭނެ ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއީ ބަދަލުގެނެސް ދޭނެ ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ބިލުގެ ސަބަބުން މި ދިވެހިރާއްޖޭގެ މުޅި ސިސްޓަމް

ގެއްލިގެންދާނެވަރުގެ ނުރައްކާތެރި ބިލެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މިއަދު މި ބިލު މި ގެންނަނީ ސީދާ ބަދަލުކުރުމުގެ ނިޔަތުގައި. ވަރަށް ކުޑަކުޑަ މިސާލެއް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މި އޮތް ހުރިހާ ދުވަހު އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޑުއިވިގެންދިޔައީ، ރައީސް މައުމޫނުގެ ސަރުކާރުން ފުރިގެން މިއަދާ ހަމައަށް އައިރުގައި މުޅިން ވެސް ކުރުމުންގެ އަނިޔާވެރިކަމާ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ހާއްސަކޮށް އެމްޑީޕީން ވެރިކަމުގައި ތިއްބަސް، ނެތަސް އެމް.ޑީ.ޕީއަށް އަބަދުވެސް ގޯސްވާ މުއައްސަސާއެއް ޒުލުމުންނަނި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ހުރިހާ ކަމެއް ފެނިގެންދާއިރުގައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޒުލުމުންނަން ހަމީދާތު ގެންގުޅުމުގެ ކަންތައް، މިސާލަކަށް ރައީސް މައުމޫނުގެ ސަރުކާރުން ޒުލުމުންނަން ހަމީދާތު ގެންގުޅުމުގެ މިނިވަންކަން ދިނުނަމަ، މިއަދު އެމް.ޑީ.ޕީ ހަމަގައިމު ވެސް ވަގުވައްކަން ނިކުމެ މި ބިލު ހުއްޓުވަން މަސައްކަތްކުރާނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދު އެހެންވިޔާ، ކުރުކޮށް ވެސް، ދިގުކޮށް ވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، މިއީ ބަދަލުކުރުމުގެ ބިލެއް. މި ބިލުގެ ސަބަބުން ހަމައެކަނި ކުރައްވަން ތި އުޅުއްވާ ކަމަކީ، ބައެއްފަހަރު ކަނޑައެޅޭ ވިދާޅުވެ، އޭގެ ހަސަދަ ފުރުޞަތުލިބިގެން މަސައްކަތްތަކާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ތުރުތުރުވެއްޖެ! އަޅުގަނޑަށް މަނިކުފާނު ވެސް އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވެސް، އިބްރާހީމް މުޙައްމަދު ޞާލިޙް ވެސް މިއަދު ހަމަ ފުރުޞަތުގެ ދުނިޔޭގައި އިންނަ ބޭނުމީ ފުރުންނަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ އެމް.ޑީ.ޕީގެ ޖަމާއަތަކަށް މި ބާރު ބަދަލުވެގެންދާ ދަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ބޭނުންނުވޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ބަދަލުކުރުމަކީ ވިސްނުން ނޫން ނަތީޖާއެއް ނުނެރުނު. ބަދަލުކުރުމުގެ އާދަޔާ ނަތީޖާ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް ލިބިވަޑައިގެންނެވީ 1 މިނެޓު 18 ސިކުންތު.

އިހަވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒް ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ޤާނޫނުގެ [illegible]، [illegible] [illegible] ދިވެހިރާއްޖޭގެއަށް...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް.

(ނިޒާމީ މައްސަލަ)

އުނގޫފާރު ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

2018 ވަނަ އަހަރުގެ އެޕްރީލް މަހު ހަމަ އެ ބޭފުޅުން އިނގޭތޯ، އެސް.އޯ ފުލުހުން ފެންފޯނުރުއް ކެނޑުމާއި، މި ކަންކަން ހިންގާފައި ކުއްލިއަކަށް އެ ބޭފުޅުންނާ ދެކޮޅުވެގެން ފުލުހުންގެ ކުދިންތަކެއް ހިފައި ހަމައަދުލުވެރިކަން އަޅުގަނޑުމެންނާ އޭގައި އެއް ޖާގައެއްގައި ބައިތިއްބާފައި މިއޮތީ އިނގޭތޯ. ބަދަލުކުރުމުގެ ކަންތައް ހިންގާފައި ބޭފުޅުންނާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ގުޅުވާފާ ބަލާލައްވާ އެ ވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިޔާވަންދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހިޔާވަންދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިފާޒު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ގާނޫނެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރެއަށް އުފަންވެގެންދާއިރު އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ، ވަރަށް ރަނގަޅު ހިތްގައިމު މަންޒަރެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ތަރައްޤީން އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ފުލުސްވެގެން މި އަންނަ ގާނޫނު ދެކެ ބިރުގަންނަ ކަމަކު ވަންޏާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެއީ މި ގާނޫނުގެ މައްސަލައެއް ނޫން. އެއީ ފުލުސް އޮފިސަރުގެ މައްސަލައެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ގާނޫނުން ކޮންޓްރޯލް ކަމަކަ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ބަޖެޓެއް ފުރިހަމަވަރަށް ކަށަވަރުކޮށްދިނުން. ދިވެހި ފުލުހުން ކާރިއަރ އޮތް ތަނެއްގައި ކަޅީ ސިފައިންގެ ގޮތުގައި ބޭނުންކުރެވޭނެ ބާރުތަކާއި ވަރަށް ފުރިހަމަކޮށް ކަށަވަރުކޮށްދީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 236 ވަނަ މާއްދާގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޒިންމާތަކާއި، ދިވެހި ފުލުހުން ޒިންމާދާރުވަންވީ ގޮތް ވަރަށް ފުރިހަމައަށް ބަޔާންކޮށްދީފައި އެބައޮތް. އެ ކަންކަން އިޖްރާއީގޮތުން މި ގާނޫނުން ކަށަވަރުކޮށްދީފައި. މި ގާނޫނުން ކަށަވަރުކޮށްދީފައި، ދިވެހި ފުލުހުންގެ އަސާސީ ވާޖިބަކާ، މުދަލާއި، ދިރުންތަކާއި ރައްކާތެރިކުރުމަށް ހިދުމަތްތެރިކުރުންކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް؛ މި ފުލުހުންގެ ބިލު ފާސްވެގެން އަންނައިރުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އަދި ފުލުހުންނަށް ވެސް ކަށަވަރުކޮށްދީފައި، މަސައްކަތްތެރިންގެ ކާބަފައިން މަޢުލޫމާތު ރައްކާތެރިކުރުން ސަލާމަތްކޮށްދިނުން. އަނިޔާވެރިންގެ ހިތައިން، އަނިޔާވެރިކަމުން ނިކަމެތި މީހާ ސަލާމަތްކޮށްދިނުން. ސުލްހައާއި މަސައްކަތްކުރާ ފަރާތްތަކަށް، ހަމަނުޖެހުން ހިންގަން އުޅޭ ފަރާތްތަކުން ރައްކާތެރިކޮށްދިނުން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ބަހުސްގެ 1 ގަޑިއިރުގެ ވަގުތު ނިމުނީ. އަޅުގަނޑު މި ދަނީ މި ބިލާ ގުޅޭ ގޮތުން ވިސްނަވަން ކިޔުމަން. އެއަށްފަހު އަޅުގަނޑުމެން މި ބިލު ވޯޓަށް އެހުމަށްޓަކައި. ދިވެހި ސިފައިންގެ މަސައްކަތަށް، މިއަދު މި ފެންނަ ދިވެހި ފުލުހުންގެ؛ ދިވެހި ސިފައިންނާއި ފުލުހުންގެ މަސައްކަތަށް މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ފެންނަ ގޮތަށް ފަށައިގަނެވުނީ 1892 ވަނަ އަހަރު ނޫރުއްދީން ބަންޑާރައިންގެ ދުވަސް ރަސްކަމުގައި. ސިފައިންގެ ނަމުގައި ބަޔަކު އުފެދުނީ، 1892 ވަނަ އަހަރު ރަދުން ހުންނަވަރު ބޭރިއްކަން ވަޑައިގެންނެވި ރަސްމިއްޔާތުގެ ތެރެއިން. ކާއްސުވުއް ނޯމި އުއްރަވަރުއްގައި ހަސްކުބާކަފުތުސްނަސްވުޑު ފެސް ރަދުންނާ އަރިހުގައި ކާޖުޖަހާފުސް ހަރައިގެން ތިބި ބައެއްގެ ގޮތުގައި. އާގަސްޓުވަރުގައި ހޮވިކަން ދަރަސްކުރާ ޕޯޗުގީޒުން މާލެޑުވަރުގައި ނަސްރުދީފައި އޮތް އޮތް، ދިދިވެރިގެ ގޮތުގައި. މި ދިދިވެރިގައި މާލޭގައި އަޅުގަނޑު ދިދިގެ ގޮތުގައި އަޅުއްތާ ގެނަ ބޯދުވެރި އިރާގޮތުގެ ޖަމާން ބޯދުވެން ހިމެން. އަތިރިގެ މުޙައްމަދު އަމީން ދިޔައްޔާ ގޮތުގައި، އެ ބޯދުވެންކަދުގެ ތަރައްގީގައި ހިމެން އޮތަކީބާރަކަން ބޯދުވެން. އެ އަހަރު ރަދުން ހިއްކަން ވަޑައިގެންނެވިއިރު ސިފައިން ތިބޭނޭކަމުގެ ހަބަރު މާލެތެރެއަށް އޮތީ ވަރަން ބޭކަން ދިބިޔަ. މުޅި މާލެ އޮތީ އެ ރަށެއްގެ ވަރަން ބޭކަން ބަލަހައްޓާ. ފުރިގަންނަވާތީ ދިވެހި ސިފައިން؛ އަދި އުސޫލުދާ، ފުލުހުން ފެސް މިގޮތަށް ދިވެހިރާއްޖޭގައި އުފެދިގެން އައީ ތަން. ތާރީޚަކަށް ބަލާލާ މިހެން މުސްކުރުވަރުގެ ގޮތުގައި ބަހައްޓަން ފުށުގެ ދާ ކުރިއްސުރު ފެސް ދިވެހި އަސްކަރިއްޔާއަކީ މި އުފެދުނު ގައުމުގައި އުފެދި ވަރުގަދަ އެއް އަސްކަރިއްޔާގެ ގޮތުގައި އަބަދުވެސް މަސައްކަތްކުރަމުން އައި ބައެއް. އުފެދުމުގެ ފުރަތަމަ އެއް ބަލާއިރު، އެއީ ކަސްރަސްމީރަސް ވިޔަސް، ވީރަސް ވިޔަސް، ކާޑިނަތަމް ވިޔަސް، ސަމާލުވާދަން ވިޔަސް، ކާމާއޯދަރ ވިޔަސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ދިނާ ރަސްރަސްކަލުން ވަރަން ދިފާޢު ބޭރު ގަދަ ރަސްރަސްކަމް. ހުރިހާ ތަރައްގީގައި މާލެ ވަރަށްގެން ހަމަޔަށް އަންނަ ފުރާދު މާލޭގެ ބާރުވާ ބަލާގޮތުގެ ސަރަޙައްދުން މި ރަނގަ އަބަދުވެސް ހިމާޔަތްކުރި، ބައިއްޔިތުން ހިފަހައްޓާ. 1892 ވަނަ އަހަރު ފުލުހުންގެ މަސައްކަތް ފެށުނީ. އޭގެ ފަހުން އަހަރު ކުރީގައި މުޅި މާލެ ރަށްތެރި. އަޅުގަނޑުމެން ހިއަށް ބޭނުމު. އެ ރަސްކަލުކަނބުލޮ ޖަލްޗުލާބާކުރުމަށާއި އެކުލަވާލެވުން ދިރާސާ ކުރަންޖެހޭ ބާވަތުގެ، ކަނބަލުން ބަލަހައްޓާ ބޭނުންވާ ހަމަ ކަމަށް ވީ. މި ކަނބަލުން ބަދަލުވުން އަށްވަރަށް ވާރުތަވެރިކަމުގައި، ދިވެހި ވެރިން އެ މިހުން ޖަލްސާއި ދިވެހި ފުލުހުން ޖަލްސާއި ދިވެހި ވެރިން ޖަހާކަ މިނަ ހުރިހާ ކަންކަން ކުރަނީ. އެއިން އެންމެ ފުލުހުން ވެސް ކަނޑި ކަމެއް ނުވާ. އެންމެ ފުލުހުން ވެސް ކަނޑި ކަމެއް ނުވާ. އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެ މިހާރު ތަޢުޒީ އަސްރާރުން ފުލުހުން، އަޅުގަނޑުމެން ގޮތުގައި އޭގެ އަސްލު ދީފައި ފެސް ޚިދުމަތް ބޭނުން، ދިދަރަސްގެ ގޮތުގައި މިލުން ބޭފުޅުނު ސަލާމް ފުރުފައި، ގަސްދުގައި ފުރުފައި، ފުލުގައި ފުރުފައި ބޭނުމުދާ، އޭނާ އަސްރަކާސްރެ ޖަހާފައި އޭނާގެ ބޭރުކަޕިގައި ދެމަހާ. އިސްލާމީ ދީނުގެ، ޚިލާފުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އަސްއާސީވެސް އޮތް ބައެއްގެ ގޮތުގައި ބައްލަވާފައި ފުލުހުން އެ ދުވަހުން އިޤުތިސާދީ ވަސީލަތް މި ގޮތުން ސީމުލަކަން އެބަ ފެނޭ. މި ގޮތުން އަޅުގަނޑުމެން މި ފެންލާބަރި، ޤައުމުގައި ޖަމާވި ދިވެހިރާއްޖޭ. މި ގޮތުން އަދަދުކުރަން

ފެށުމުން ފުދުންތެރިކަން ވެސް، ޤާބިލުކަން ފުދުންތެރިކަމާ އޮފީސަރުންނަށް ވެސް އަދި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތަމްސީލުކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު، ފައިދާ ނުވާ ކަމެއް ނެތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 87 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ތިންވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން، އެ މާއްދާގެ (ނ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހުޅުހެންވޭރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ބަދަލުގެނައުމުގެ ބިލުގެ ތިންވަނަ ކިޔުން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ.

7. ވޯޓަށް އެހުމަށް ހުރި ކަންކަމަށް ވޯޓަށް އެހުން

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަޅުގަނޑުމެން މިހާރު މި އެނބުރިލާ ވޯޓަށް. ވޯޓުގެ ޖަރަސްގަނޑު ޖައްސަވައިދެއްވުން އެދެން. (ވަގުތުކޮޅަކަށްފަހު) ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޅުގަނޑު، މި ރޭގެ ފުރަތަމަ ވޯޓު. މި ރޭ 11 ވޯޓެއް އޮތީ. މިކަން އާދޭސްކޮށް އަވަސްކޮށް ގެންދެވޭން ގޮތެއް ހަމަޖައްސަވައިދިނުމަށް އިދާރީ ތަޢާވުން ވެސް އެދެން، އަދި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ކިބައިން ވެސް އެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސެކިއުރިޓީޒް ބޭސް ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރި މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާހަގަކުރައްވާ ގޮތަކަށް ވޯޓަށްއެހުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހަޅުއްވި މެންބަރު: މާފަންނު މެދު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު: 87

ހާޟިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	52
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	51
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	51
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	26
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، މާފަންނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހިމް ރަޝީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 2/2006 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ މާލީ ސިޔާސަތާއި ބެހޭ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް މާލިއްޔަތު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޟިރުވެ ތިއްބެވީ 52 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 51 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނެވެ. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 51 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 26 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ބިލު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

މ. އުޖާލާގެ ބަޔައި ފާސްކުރުމަށްފަހު ހިނގި އޮޕަރޭޝަނާ ގުޅިގެން ފުލުހުންގެ ތެރެއިން ބަޔަކު އިހުތިޖާޖުކުރަމުންދިޔަ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87

ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	58
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	58
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެއްވުން:

ދ. އުޖާރާގެ ބަހައި ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުން ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 58 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 58 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ. 18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުން މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީން ބަލައިގަތް މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

18 ވަނަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހެޅުނު މައްސަލަތަކުގެ ތެރެއިން ކޮމިޓީން ބަލައިގަތް މައްސަލަތައް ދިރާސާކޮށް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ޖަރު)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރ. މީދޫ ހުސްނުހީނާގޭ އަޙްމަދު އަނީސަށް ފުލުހުން އަނިޔާކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރާ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00

ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ރ. މީދޫ ހުސްނުހީނާގޭ އަޙްމަދު އަނީސަން ފުލުހުން އަނިޔާކުރި ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމުން ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވި. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވާ މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަލީ ނިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢަލީ ނިޔާޒް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60

ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހުޅުމާލޭ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަލީ ނިޔާޒް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ގާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް ލާމަރުކަޒީ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 60. ފެންނަ ކަމަށް 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވައިފި. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ގާނޫނު، މި އިސްލާހާއެކު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އަނިޔާއިން ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ޕެޓިޝަން ދިރާސާކޮށް ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓް މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60

ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

އަނިޔާއިން ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ޕެޓިޝަން ދިރާސާކޮށް ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނުކުތު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވައިފި. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލެވުން:

މިނިސްޓަރީ އޮފް ހެލްތު އަބްދުﷲ އަމީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދެއްވި މައުލޫމާތަކީ ސައްޙަ މައުލޫމާތެއް ނޫން ކަމަށް 16 އޯގަސްޓު 2020 ގައި އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނެރުއްވި ކޮވިޑް-19އާ ގުޅޭ ހަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ، މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒާ ގުޅޭ އެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، އިމްތިޔާޒާއި ސުލޫކީ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަން ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓަށް އަހާނަން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87

ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 60
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 57
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00
ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 57
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު: 29
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ: ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

މިނިސްޓަރީ އޮފް ހެލްތު އަބްދުﷲ އަމީން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ދެއްވި މައުލޫމާތަކީ ސައްހަ މައުލޫމާތު ނޫން ކަމަށް 16 އޮގަސްޓު 2020 ވަނަ ދުވަހު އޮޑިޓަރ ޖެނެރަލް ނެރުއްވި ކޯވިޑް-19އާ ގުޅޭ ޚަރަދުތަކުގެ ކޮމްޕްލަޔަންސް އޮޑިޓް ރިޕޯޓުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީ، ރައްޔިތުންގެ އިމްތިޔާޒާ ގުޅޭ އެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، އިމްތިޔާޒާއި ސުލޫކު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 57 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 57 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 29 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ. މި ރިޕޯޓު ފާސްވުމާ ގުޅިގެން ގާނޫނު ނަންބަރު 5/2013 (ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުތަކާއި ބާރުތަކުގެ ގާނޫނު)ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން، ކުރީގެ ހެލްތު މިނިސްޓަރު އަބްދުﷲ އަމީންގެ މައްޗަށް ދައުވާކުރުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް އަޅުގަނޑު ފޮނުވާނަން.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކޮށްލުން:

ގާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ގާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2 ގައިވާ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރެއްވުމާ ގުޅޭ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	57
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	57
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	29
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2 ގައިވާ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމާ ގުޅޭ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށް، ގަވާއިދު ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު މަޖިލީހުން ފާސްކުރުމާ ގުޅޭ ގޮތުން ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ދެއްވި ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 60 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވީ 57 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 57 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 29 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، މި ރިޕޯޓު ފާސްވެއްޖެ. މިގޮތަށް ފާސްވުމާ ގުޅިގެން އެ ރިޕޯޓުގައިވާ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 6/2008 (އާންމު ގަވާއިދުތަކާ ބެހޭ ޤާނޫނު)ގެ ޖަދުވަލު 1 އަދި 2ގައި ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދުތަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ މުއްދަތު 2021 ވަނަ އަހަރުގެ ސެޕްޓެންބަރު މަހުގެ ނިހާޔަތަށް އިތުރުވެހިނގައްޖެ. ފާސްވެހިނގައްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ އަޅުގަނޑު މިހާރު މި ފުލުހުންގެ ބިލަށް ވޯޓަށް އަހާނީ. ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުއަރުވާނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲއަށް، ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހު އިއްވައިދެއްވުމަށް.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު؛ ބުނެވިދިޔަ ބިލުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި އަކުރުތައް އިތުރުކުރުން، އެ މާއްދާގެ އަކުރުތައް ތަރުތީބުކުރުން. 3- (ނ)- މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި އެހެން ބައިނަލްއަޤުވާމީ ވިސްނަމަވެސް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން އެކުލަވައިލާ ޤަވާޢިދު ބޭނުން ޢަހުދުނާމާތަކާ ޚިލާފުނުވާ 4 ވަސްތުތަކުގެ ބޭނުން މި ޤާނޫނުން އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގައި މިހާ ކޮމިޝަންޑް އޮފިސަރުންގެ ތެރެއިން ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސް، ސުޕަރިންޓެންޑެންޓް އޮފް ޕޮލިސްއިން ފެށިގެން މަތީ ރޭންކުގެ ކޮމިޝަންޑް އޮފިސަރުން، ފުލުހުންނަކީ ވެސް އެ މަޤާމަށް ތިބިފައިވާ ގޮތުގެ ބާރާއި އިމްތިޔާޒު ނަހަމަ ގޮތުގައި ބޭނުންކޮށް، ފުލުހުންނާ އަނިޔާވެރި އަމަލެއް ނުވަތަ ކޮރަޕްޝަންގެ އަމަލެއް ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޝަކުވާ ޝަރީޢަތަށް ނުވަތަ ކޮމިޝަނަރަށް ރިޕޯޓުކޮށްފައިވާ އޮފިސަރުންނަށް، އެ މައްސަލައާ ގުޅިގެން އެކަށީގެންވާ ތަޙުޤީޤެއް ކުރިއްވުމަށް، ހުށަހަޅައި، މަސައްކަތްކުރުމުގެ ތަޢުލީމާއި ނަޒާހަތްތެރިކަން ހިފެހެއްޓުމަށް ފުލުހުންނަށް ފަދަ ބާރެއް އެއިން ކަމަށް ކަނޑައަޅާފައިވާ ނަމަވެސް. މި މާއްދާގެ ދަށުން އިސްތިސްނާވެފައިވާ ކޮމިޝަންޑް އޮފިސަރުންނާ ގުޅޭ ނިންމާ ގޮތް ތަޙުޤީޤުކޮށް ނިންމާ މި ކަންކަން އަމަލުކުރަން ފަށާއިރު ކަމާގުޅޭ އޮފިސަރަކަށް އެ ތަޙުޤީޤުކުރާ މީހުންގެ މަސްއޫލިއްޔަތުގައި ތަޙުޤީޤުކޮށް ކަށަވަރުކުރާނެ. (ރ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން ޝަކުވާ ނިންމުމުގައި އެ މީހެއްގެ ތަޙުޤީޤު ޚިލާފުވާކަމުގެ ފުރުޞަތުގައި ޤާނޫނީ ކަންކަމާ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ތާއީދު ލިބިދޭނެ، އެ މީހާ ކަމާގުޅޭ ޙުކުމާއި، ސުލޫކީ، އެ މީހެއްގެ މަސައްކަތުގެ އަދަބުދިނުމާއި، އެ މީހާ ވަޒީފާ ދިނުން ބަލައިގަނެވިދާނެ ޤާނޫނީ ޙައްޤެއް ނުވަތަ، އެ މަސައްކަތުގެ ހުރި ޝަކުވާ ތަޙުޤީޤުކޮށް ނިންމާ ނިމުމަށް ބަލާނެ ޖަވާބުދާރީ ކުރެވޭނެ. (ބ)- މި މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން ނިންމުންތަކުގައި ތަޙުޤީޤު ކުރެވޭނެ ތަޙުޤީޤާ ބެހޭ ކޮމިޝަން އަށް ކަމުގެ ހުށަހެޅުމަށް. މި މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ މަސްއޫލިއްޔަތު ހަވާލުކުރުމުގެ ތަޙުޤީޤު ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް ބަލަހައްޓާނެ، ފުލުހުންގެ އިދާރާއިން ތަޙުޤީޤުކުރާ މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ތަޙުޤީޤާ މި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކަށް ބަލާ ބެލެނިވެރިކަން. އެއީ ވަކި މަސްއޫލިއްޔަތުތައް ދިރާސާކޮށް އެކަށީގެންވާ ފުލުހުންގެ އިސްލާހުތަކާއި ތަޙުޤީޤު ތަޙުޤީޤުކުރުމަށް. 1- ހުރިހާ ކޮމިޝަން މަސައްކަތުގެ ކަންކަން ފެނިއްޖެ ޢަމަލު ބަދަލުކުރުމަށް ކުރަން ކަމުގެ ބަޔާން. 2- މަސައްކަތުގެ ކޮމިޝަނުން ފުލުހުން ކުރަނީ ޤާނޫނީ ޚިލާފު، 3- އެ މީހާ ދަށުގައި ހުރިހާ ކަމެއް ހުށަހެޅޭނެ. 4- ފުލުހުންގެ ހިނގާފައިވާ ތަޙުޤީޤު ސުލޫކު ބަލާ ކޮމިޝަން ފުލުހުންގެ

ހިންގާފައިވާ ކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ނުވަތަ މައްސަލައެއް ދައުލަތުގެ އިދާރާއަކަށް ނުވަތަ ކޮމިޝަނަކަށް ރިޕޯޓުކުރެވިފައިވާނަމަ، އެ މައްސަލައެއް. 5- އިދާރީ ނުވަތަ އަޚްލާޤީ ނުވަތަ ނަޒާހަތްތެރިކަމާ ގުޅޭ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ފިޔަވަޅުއަޅާފައިވާނަމަ، އެކަން. 6- އިދާރީ ނުވަތަ އަޚްލާޤީ ނުވަތަ ނަޒާހަތްތެރިކަމާ ގުޅޭ ޝަކުވާ ހުށަހެޅިފައިވާ ނުވަތަ ފާހަގަކުރެވޭ ކަންކަން. 7- ފުލުހުންގެ ވަޒީފާއިން ލިބޭ އާމްދަނީގެ އިތުރުން އެހެން އާމްދަނީއެއް ލިބޭނަމަ، ލިބޭ އާމްދަނީގެ މިންވަރާއި ތަފުސީލު. 8- ހޯދާފައިވާ އާދަޔާ ޚިލާފު ކާމިޔާބީތައް. 9- ފާއިތުވެދިޔަ 1 އަހަރުދުވަހުގެ އާމްދަނީއާއި، [illegible] ދަރަނި އެނގޭނެ މާލީ ބަޔާން. 10- އެ ފުލުހެއްގެ އަދި އަނބި، ފިރި އަދި ދަރިންގެ މާލީ ބަޔާނުން ފާހަގަކުރެވޭ ކަމެއް ވާނަމަ، އެކަން. 11- މި ކަންކަމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އޮފިސަރު މަޤާމުގައި ދެމެހެއްޓުމާ މެދު [illegible] ބޯޑުން ދެކޭ ގޮތް. (ށ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން އޮފިސަރަކު މަޤާމުގައި [illegible] ބޯޑުން ނިންމަންވާނީ އެ [illegible] ބަލާއިރު، [illegible] ބޯޑުން [illegible] ކަމަށް [illegible]. (ނ)- މި މާއްދާގެ ދަށުން [illegible] ބޯޑުން [illegible] ބޯޑުން [illegible]. ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު މި އަރުވަނީ، އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރަށް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު ރައީސް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު އެ ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިޙްތިރާމްފުޅު މެންބަރު. އަޅުގަނޑު [illegible] ބިލު [illegible] ވޯޓަށް [illegible]

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: އިސްދޫކަޅައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން އަޙްމަދު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީއިން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ގޮތުގެ ރިޕޯޓު؛ އެއީ އިސްލާހު، 93 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ފަހަތަށް އަލަށް އިތުރުކުރުމަށް ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި، އިސްދޫކަޅައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތާއީދުކުރެއްވި އިސްލާހާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މި މަޖިލީހުގައި ތިއްބަވަނީ އަދިވެސް 87 މެންބަރުން. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 60. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވީ 59. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ.

އަޑުގަނޑު މި ފުރުސަތުއަރުވަނީ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުގެ 2 ވަނަ އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވުމަށް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ ޢަބްދުﷲ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބުނެވިދިޔަ ބިލުގެ 75 ވަނަ މާއްދާއަށް އަންނަނިވި ގޮތަށް އަކުރެއް އިތުރުކުރަން. ޕޮލިސް ބޯޑު؛ 75- (ށ)- މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބޯޑު މި ގާނޫނު އަމަލުކުރަން ފަށާތާ 14 ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެކުލަވައިލެވެންވާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޑުގަނޑު ފުރުސަތު މި އަރުވަނީ، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް.

ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ހުސައިން ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، މަޖިލީހުގެ ނައިބު ރައީސް އެ ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާހަށް ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޑުގަނޑު ފާހަގަ މި ކުރަނީ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމަވައިގެން ރިޕޯޓު ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު؛ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވައި، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު ވޯޓަށް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓަށް ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓަށް އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވައި؛ ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲ ހުށަހަޅުއްވައި، ހެންވޭރު ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން ޝަރީފް ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހާ ގުޅޭ ގޮތުން ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވީ 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އަޑުއައްސަވާ ބޭފުޅުންނަށް އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްދަންނަވަން. ކޮންމެ ފަރާތަކުން ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އެކަކު ވޯޓު ނުދީ އިނދޭ. އެއީ އަޅުގަނޑު. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން އެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ފަރާތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓަށް ބައިވެރިވެވަޑައިގަތީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންވީމާ، ގަލޮޅު އުތުރު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އީވާ އަބްދުﷲގެ މި އިސްލާހު ފާސްވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އަޅުގަނޑު މި އަހަރީ އެންމެ ފަހު ވޯޓު، މި ރޭގެ 11 ވަނަ ވޯޓު؛ އެއީ އިސްތިސްނާއެކު. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަތީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު

ދިރާސާކޮށް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް މަޖިލީހުން ގެންނެވި އިސްލާހުތަކާއެކު ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފަހިވަޖައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދުން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފް

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	87
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	60
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދޭން ބޭނުންވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	59
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	30
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން، ހެންވޭރު ހުޅަނގު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ލަޠީފް ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ، ދިވެހި ފުލުހުންގެ ޚިދުމަތުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށް، ސަލާމަތީ ޚިދުމަތްތަކާ ބެހޭ ކޮމިޓީން ނިންމި ގޮތަށް މަޖިލީހުން ގެންނެވި އިސްލާހުތަކާއެކު ފާސްކުރުމާ ދޭތެ ގޮތެއް ނިންމުން ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ އަދަދަކީ؛ 87. ހާޒިރުވެ ތިއްބެވި 60 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވީ 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވަނީ 30 ވޯޓު. އެހެންކަމުން، މި ބިލު ފާސްވެއްޖެ.

ނިންމުން

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އެނބުރިވަޑައިގަންނަވާށް، މި ބިލުގެ ފުރަތަމަ ކިޔުން ކިޔުނީ 4 ފެބްރުވަރީ 2020ގައި. ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުނީ 16 ޖޫން 2020 ގައި. މި ރޭ މިއީ ޑިސެންބަރު މަހުން 6 ވަނަ ދުވަސް. މާތްރަސްކަލާނގެ ޢައުނާއި އިރާދަފުޅުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި މަސައްކަތް މި ރޭ ނިންމުނީ. އާދެ! އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން؛ އަޅުގަނޑެން ވެސް [illegible]، މި މަޖިލީހަކީ 87 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ މަޖިލީހެއް. މި މަޖިލީހުގައި ތިބި ރައްޔިތުންގެ ޑިމޮކްރެޓިކް ޖާގައިގެ މެންބަރުން ފިޔަވައި، މަޖިލީހަކީ ހަރަކާތްތެރިވެގެން އިންސާފު އެކަމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް. އެއީ ވިދިގެންދިޔަ ދައުރުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އެކުގައި އަހަރެއް 8- އިތުރު އެހެން މަސައްކަތް. އެ މަސައްކަތަކީ ނިންމުން. ދެން މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ؛ [illegible]! 7 ޑިސެންބަރު 2020 ވާ ހޯމަ ދުވަހު ހެނދުނު 10:30 ގައި.

والحمد لله ربّ العالمين. މަޖިލިސް ނިންމީ.